

รูปแบบและอิทธิพลของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊ก กับการตัดสินใจเลือกรับชม
ภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”

The Style and Influence of Film Criticism in Facebook and the Decision
to Watch the Movie of My Favorite Films Fanpage Members

รูปแบบและอิทธิพลของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊ก กับการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์
ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”

The Style and Influence of Film Criticism in Facebook and the Decision to Watch the
Movie of My Favorite Films Fanpage Members

การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารการตลาดดิจิทัล
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ปีการศึกษา 2559

©2560

อภิชัย พิชัยกมล

สงวนลิขสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารการตลาดดิจิทัล

เรื่อง รูปแบบและอิทธิพลของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กกับการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์
ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”

ผู้วิจัย อภิชัย พิชัยกมล

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรภร สังขปรีชา)

ผู้เชี่ยวชาญ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐมมา สตะเวทิน)

(ดร.คันสนีย์ เทพปัญญา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

24 พฤศจิกายน 2560

อภิชัย พิชัยกมล. ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารการตลาดดิจิทัล, พุทธศักราช 2560, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

รูปแบบและอิทธิพลของการวิจารณ์ในสื่อเฟซบุ๊ก กับการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” (72 หน้า)

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรภร สังขปรีชา

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. เพื่อศึกษาเนื้อหาของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” 2. เพื่อศึกษารูปแบบของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” 3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” 4. เพื่อศึกษาอิทธิพลจากการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน ถึง 1 ตุลาคม พ.ศ. 2560 จำนวน 20 โพสต์ และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มวัยรุ่นนักเรียนนักศึกษา จำนวน 6 คน และกลุ่มวัยทำงาน จำนวน 5 คน

ผลการศึกษาพบว่าเนื้อหาของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กมีการใช้ภาพที่เป็นนักแสดงนำของเรื่องเป็นรูปภาพหลัก ใช้ภาษาวิจารณ์ที่เป็นกันเองโดยใช้ความคิดเห็นส่วนตัวทั้งหมด โดยสิ่งที่นำเสนออยู่ประจำ ได้แก่ นักแสดงนำ การแสดงความคิดเห็น การวิจารณ์ในด้านที่แตกต่างกันของตามแต่ละประเภทภาพยนตร์ การเปรียบเทียบกับภาพยนตร์ที่ประสบความสำเร็จมาแล้วก่อนหน้านี้ และการให้คะแนน ส่วนรูปแบบของการวิจารณ์ในเพจจะเป็นแบบมาร์กซิสต์ (Marxist Criticism) เป็นส่วนใหญ่ที่เน้นให้ความสำคัญในส่วนเนื้อหาของภาพยนตร์กับบริบททางสังคมและมีการกล่าวถึงเรื่องราวที่เป็นจุดเด่นของภาพยนตร์เรื่องนั้น

สำหรับด้านปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจเกี่ยวกับการวิจารณ์ภาพยนตร์มากที่สุด คือปัจจัยด้านตัวเข้าชมภาพยนตร์ของกลุ่มนักเรียนนักศึกษา ส่วนทางด้านกลุ่มวัยทำงานนั้นจะเป็นปัจจัยทางด้านรอบการฉายภาพยนตร์และสถานที่รับชม และอิทธิพลของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กกับการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์สำหรับกลุ่มนักเรียนนักศึกษาสิ่งที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือด้านเนื้อหาของภาพยนตร์ที่ทางเพจได้ทำการวิจารณ์ไว้ ส่วนทางด้านกลุ่มวัยทำงานสิ่งที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือด้านนักแสดงนำ

คำสำคัญ: การวิจารณ์ภาพยนตร์, สื่อสังคมออนไลน์, การตัดสินใจ

Phichaikamol, A. M.Com.Arts (Digital Marketing Communications), November 2017,
Graduate School, Bangkok University.

The Style and Influence of Film Criticism in Facebook and the Decision to Watch the
Movie of My Favorite Films Fanpage Members (72 pp.)

Advisor: Asst.Prof.Pataraporn Sangkapreecha, Ph.D.

ABSTRACT

The objectives of this qualitative research were 1) to study the content of film criticism in "My Favorite Films" Facebook fan page", 2) to study the style of film criticism in the My Favorite Films Facebook fan page, 3) to study the factors that influence the decision to watch the films of My Favorite Films Facebook fan page members, and 4) to study the influence of film criticism reading of My Favorite Films Facebook fan page members. This was done by conducting an analysis on the information on My Favorite Films Facebook fan page from September 1st to October 1st 2017 under a study of a total of 20 posts. Data were collected from Focus Group Discussion from 2 major groups of informants, namely 6 students and 5 working people. From the study, it was found that the lead actor/actress of the film images were mainly used in film in the Facebook criticism content; media was friendly language and personal opinions. The regular content presented involved about the lead actor/actress, different opinions towards different types of film, the comparisons to previously successful films and ratings. The criticism content form was based on Marxist criticism as it mainly focused on the content of the film with a social context. There were also comments on the film highlight in the film. In the aspect of factors that influences fan page members' decision to watch the film, the most influential factor was movie ticket for the student. For working people, the most influent factor was showtime and location. For the influence of film criticism on Facebook and

decision to watch the film for students, the most influential factor was the film content criticized by the Facebook fan page. For working people, the most influential factor was the lead actor/actress.

Keywords: Film Criticism, Online Social Media, Decision

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาในระดับปริญญาโท และการค้นคว้าอิสระชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ข้าพเจ้าใคร่ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรภร สังขปริษา ที่ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำตั้งแต่แรก เริ่มต้นทำงานวิจัยชิ้นนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี นอกจากนี้ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลและผู้ให้การช่วยเหลือทุกท่านรวมถึง คณาจารย์ เพื่อนร่วมรุ่นนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสื่อสารการตลาดดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนในกลุ่มแฮปเปนนิง ที่ร่วมทุกข์ ร่วมสุขและให้ความช่วยเหลือข้าพเจ้ามาโดยตลอด

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาและครอบครัวที่ได้อบรมเลี้ยงดูและสนับสนุนการศึกษาให้แก่ข้าพเจ้าอย่างเต็มที่ รวมทั้งเป็นผู้ชี้แนะให้กำลังใจและอยู่เคียงข้างข้าพเจ้ามาตลอดชีวิต สุดท้ายนี้คุณความดีและประโยชน์จากงานวิจัยฉบับนี้ทั้งหมด ขออุทิศเพื่อบุชาพระคุณของผู้ให้กำเนิด ผู้มีพระคุณรวมถึงคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้และคุณธรรมแก่ข้าพเจ้านับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

อภิชัย พิชัยกมล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ซ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของงานวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคและการเปิดรับข่าวสาร	5
2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค	5
2.1.2 แนวคิดพฤติกรรมผู้บริโภคด้านผู้ชมภาพยนตร์	7
2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร	9
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์	14
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจารณ์ภาพยนตร์	16
2.3.1 การวิจารณ์ตามทฤษฎีการเล่าเรื่อง	16
2.3.2 การวิจารณ์ตามแนวคิดเรื่องสัมพันธ์บท	17
2.3.3 การวิจารณ์ตามแนวคิดนิยมของการโหยหาอดีต	17
2.3.4 การวิจารณ์ตามแนวคิดทางด้านการประกอบสร้างความจริงทางสังคม	18
2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจและการตัดสินใจ	20
2.4.1 ความหมายของแรงจูงใจ	20
2.4.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ	21
2.4.3 องค์ประกอบของแรงจูงใจ	24
2.4.4 ความหมายของการตัดสินใจ	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ) แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.4.5 ทฤษฎีการตัดสินใจ	26
2.4.6 องค์ประกอบของการตัดสินใจ	26
2.4.7 ประเภทของการตัดสินใจ	27
2.4.8 กระบวนการตัดสินใจ	29
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
3.1 ประเภทของงานวิจัย	32
3.2 แหล่งข้อมูล	32
3.2.1 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล	32
3.2.2 แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร	32
3.2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	32
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
3.4 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	34
3.5 ข้อพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	35
3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
3.6.1 การวิเคราะห์เนื้อหา	35
3.6.2 การอภิปรายกลุ่ม	35
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล	36
3.8 การนำเสนอข้อมูล	36
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
4.1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”	37
4.2 ผลการศึกษารูปแบบของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”	45
4.3 ผลการศึกษาเกี่ยวปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”	47
4.3.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิกกลุ่มนักเรียนนักศึกษา	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 (ต่อ) ผลการวิจัย	
4.3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับภาพยนตร์ของสมาชิก กลุ่มวัยทำงาน	49
4.4 ผลการศึกษาเกี่ยวอิทธิพลจากการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ของสมาชิก แฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”	52
4.4.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญวัยนักเรียนนักศึกษา	52
4.4.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญวัยทำงาน	54
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	58
5.1.1 เนื้อหาของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กของแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”	58
5.1.2 รูปแบบของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กของแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”	59
5.1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”	59
5.1.4 อิทธิพลจากการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”	61
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	63
5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้	64
5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	65
5.5 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	65
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	70
ประวัติผู้เขียน	72
เอกสารข้อตกลงว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้สิทธิ์ในรายงานการค้นคว้าอิสระ	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 5.1: ตารางแสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิก แฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”	60
ตารางที่ 5.2: ตารางแสดงอิทธิพลจากการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”	63

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 4.1: ตัวอย่างรูปภาพที่ใช้ในการวิจารณ์ภาพยนตร์	38
ภาพที่ 4.2: ตัวอย่างรูปนักแสดงนาที่ปรากฏในโปสเตอร์ของการวิจารณ์	41
ภาพที่ 4.3: ตัวอย่างการให้คะแนนและชื่อของผู้กำกับภาพยนตร์ที่ปรากฏ อยู่ในรูปภาพของการวิจารณ์ภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ	44

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้พฤติกรรมการสื่อสารของสังคมในยุคนี้เหมือนดังโลกที่ไร้พรมแดน ทุกคนสามารถติดต่อสื่อสาร สืบค้นหาข้อมูลได้อย่างอิสระ ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็ตาม การใช้อินเทอร์เน็ตก็เป็นรูปแบบหนึ่งในการติดต่อสื่อสารในสังคมยุคนี้ การใช้อินเทอร์เน็ตก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วใช้คอมพิวเตอร์พกพาหรือขณะนี้ใช้เพียงโทรศัพท์สมาร์ตโฟน ก็สามารถเข้าสู่โลกอินเทอร์เน็ตได้อย่างง่ายดาย ยิ่งไปกว่านั้นสังคมออนไลน์ (Social Media) ก็ก้าวเข้ามาสู่ชีวิตเปรียบเสมือนเส้นใยเชื่อมต่อผู้คนนับล้านให้ใกล้ชิดกันมากขึ้น

สังคมออนไลน์มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายแต่ในงานวิจัยนี้จะใช้ความหมายของ อติเทพ บุตรราช (2553) ซึ่งได้ให้นิยามคำว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึงกลุ่มคนที่รวมกันเป็นสังคมและมีการทำกิจกรรมร่วมกันบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งอยู่ในรูปแบบของเว็บไซต์มีการแพร่ขยายออกไปเรื่อย ๆ โดยใช้รูปแบบของการติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต มีการสร้างเครือข่ายชุมชนเสมือนบน เครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการ ติดต่อสื่อสาร การทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการใช้ประโยชน์ ทางด้านการศึกษา ธุรกิจ และความบันเทิง คนในสังคม ปัจจุบันส่วนใหญ่จะใช้ชีวิตอยู่กับสังคมออนไลน์เพิ่ม มากขึ้น มีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อบอกเล่า เรื่องราว ประสบการณ์ รูปภาพ และวิดีโอ ที่ผู้ใช้จัดทำขึ้นเอง หรือพบเจอจากสื่อต่าง ๆ แล้วนำมาแบ่งปันให้กับเพื่อนและผู้คนที่อยู่ในเครือข่ายของตนได้ทราบผ่าน ทางเว็บไซต์ของเครือข่ายสังคมออนไลน์ ทั้งในเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน การทำงาน การศึกษา หรือความบันเทิงต่าง ๆ

ธุรกิจภาพยนตร์เป็นสื่อบันเทิงชนิดหนึ่งที่ได้รับความสนใจมาอย่างยาวนานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันการรับชมภาพยนตร์เป็นกิจกรรมที่คนในสังคมส่วนมากชื่นชอบ มีเหตุผลต่าง ๆ มากมายแล้วแต่ตัวบุคคล อาจจะเพื่อลดความตึงเครียดในชีวิตประจำวันหรือศึกษาประวัติศาสตร์เป็นต้นซึ่งแน่นอนความคาดหวังในภาพยนตร์แต่ละเรื่องของแต่ละคนย่อมแตกต่างกัน ภาพยนตร์เรื่องหนึ่งนั้นย่อมมีดีและไม่ดีปะปนกันไปขึ้นอยู่กับผู้รับจะรับสิ่งใด ทุกคนเลือกรับสิ่งที่ควรและสิ่งที่ไม่ควรได้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความคิดของตัวบุคคลนั้น

นิด้าโพลเปิดเผยว่า จากการสำรวจประชาชนที่ตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์นั้น ร้อยละ 36.99 ระบุว่ารับชมเพื่อความบันเทิง ร้อยละ 34.60 ระบุว่า เป็นประเภทของภาพยนตร์/บทภาพยนตร์/เนื้อเรื่อง ร้อยละ 13.94 ระบุว่า เป็นเพราะค่านักแสดงนำของเรื่อง ร้อยละ 7.53 ระบุว่า เป็นเพราะเทคนิคเอฟเฟคต่าง ๆ ร้อยละ 6.79 ระบุว่าดูตามสมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 5.82 ดูตามกระแสตอบรับต่าง ๆ ร้อยละ 2.91 ระบุว่า ดูเพราะผู้กำกับหรือผู้เขียนบท ร้อยละ 1.12 ระบุว่ามีคน

แนะนำ ร้อยละ 0.97 ระบุว่าดูตามเพื่อน/แฟน และร้อยละ 2.31 ระบุอื่น ๆ ได้แก่ ค่ายที่ผลิต, งบลงทุนในการสร้าง, การประชาสัมพันธ์โฆษณา, ภาคต่อของภาพยนตร์, และขึ้นอยู่กับเวลาว่างและความสะดวก (Nidapoll, 2559)

ภาพยนตร์แต่ละเรื่อง มีแง่มุมต่าง ๆ แตกต่างกันไปมีทั้งที่เกิเกิดขึ้นจริงในสังคมหรือ เรื่องที่จินตนาการขึ้นของผู้แต่ง การรับชมภาพยนตร์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผู้บริโภคมีเหตุผลที่แตกต่างกันออกไป อาจจะเพราะชื่นชอบผู้กำกับภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ, ชื่นชอบนักแสดงนำในเรื่อง, เนื้อหาเรื่องมีความน่าสนใจ เป็นต้น แต่ในปัจจุบันการเลือกรับชมภาพยนตร์มีปัจจัยเพิ่มมากขึ้น หนึ่งในนั้นมาจากผู้บริโภคมีช่องทางรับข่าวสารเกี่ยวกับภาพยนตร์มากขึ้น อีกทั้งการเติบโตของ Social Media ที่พัฒนาไปในระดับเข้าถึงได้ง่ายเพียงแค่อใช้ Smart Phone เครื่องเดียวเท่านั้น จึงทำให้ผู้บริโภครู้จักเพลงที่มีการวิจารณ์ภาพยนตร์ ซึ่งการวิจารณ์ภาพยนตร์ของสื่อ SocialMedia นั้นผู้บริโภคเข้าถึงง่ายและเป็นจำนวนมาก เพลงหนังโปรดของข้าพเจ้าเป็นหนึ่งในเพลงที่มีการวิจารณ์และให้ข้อมูลภาพยนตร์ทั้งใหม่และเก่า ไม่ว่าจะเป็ภาพยนตร์ในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่งประสบความสำเร็จในโลกออนไลน์เป็นอย่างมาก ปัจจุบันมีผู้ติดตามมากกว่า 1,000,000 คน (จำนวนยอดไลค์ เพลง 1,135,219 คน จำนวนยอดติดตาม 1,138,471 คน ข้อมูลณวันที่ 7 กันยายน 2560) และได้รับความสนใจอย่างต่อเนื่องมากขึ้นเรื่อย ๆ

เนื่องจากเป็นเพลงที่ให้ข้อมูลและวิจารณ์ภาพยนตร์ทุกประเภททำให้มีผู้ติดตามเข้าร่วมแบ่งปันประสบการณ์ ให้ข้อคิดเห็น และสอบถามความรู้เป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังมีการโต้ตอบกับลูกเพจในลักษณะเป็นกันเองอีกด้วย

ทั้งนี้จากการค้นคว้าพบว่าในปัจจุบัน งานวิจัยที่มีประเด็นเกี่ยวกับภาพยนตร์นั้น จะศึกษาถึงความคาดหวังในการเลือกรับชมภาพยนตร์แบบกว้าง ๆ เท่านั้น และในขณะนั้นสื่อสังคมออนไลน์ยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก จึงไม่ลงลึกถึงสื่อสังคมออนไลน์กับการรับชมภาพยนตร์

เช่นงานวิจัยของ กอบกุล จันทระโคติกา (2553) ซึ่งศึกษาเรื่อง การเลือกรับชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์และความคาดหวังจากการชมภาพยนตร์ไทย

ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้จัดทำเลือกที่จะศึกษารูปแบบและอิทธิพลของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเพชบุคคลที่เข้าฉายในโรงภาพยนตร์ที่ส่งผลกระทบต่อการเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิก แฟนเพลง “หนังโปรดของข้าพเจ้า” โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะทำให้ทราบถึงปัจจัย อันเป็นผลสืบเนื่องจากภาพยนตร์ไปสู่พฤติกรรมการเลือกรับชมภาพยนตร์ของประชาชน เพื่อที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนา เนื้อหาของภาพยนตร์ที่นำไปสู่การสร้างสรรค์แนวคิดต่าง ๆ ได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษารูปแบบและอิทธิพลของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กที่เข้าฉายในโรงภาพยนตร์ที่ส่งผลกระทบต่อ การเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิก แฟนเพจ เกี่ยวกับการวิจารณ์ภาพยนตร์ โดยสามารถพิจารณาเป็นวัตถุประสงค์ย่อย ๆ ได้ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อศึกษาเนื้อหาของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”
- 2) เพื่อศึกษารูปแบบของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”
- 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”
- 4) เพื่อศึกษาอิทธิพลจากการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย

- 1) ศึกษาเฉพาะกลุ่มประชากรที่เป็นผู้ติดตามเฟซบุ๊กแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีการใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด อยู่ที่ 45.7% เมื่อเทียบกับจำนวนคนทั้งประเทศไทย (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์(องค์การมหาชน)(สพธอ.), 2559)
- 2) ศึกษากลุ่มประชากร ทั้งเพศชายและเพศหญิง อายุ 18-40 ปีเท่านั้น เนื่องจากผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่า 40 ปี (สพธอ., 2559) และอยู่ในช่วง Gen Y ซึ่งเป็นช่วงอายุระหว่าง 16-35 ปีซึ่งมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตมากที่สุด
- 3) ด้านเวลา การวิจัยครั้งนี้จะดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2560 – 1 ตุลาคม 2560

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ผลการวิจัยสามารถนำมาใช้ปรับปรุงเนื้อหาและวิธีการเขียนบทวิจารณ์ภาพยนตร์ให้น่าสนใจและตรงกับกลุ่มเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น
- 2) ผลการวิจัยสามารถนำไปประกอบการวางแผนการตลาดสำหรับภาพยนตร์ที่กำลังจะเข้าฉายในอนาคตได้
- 3) ผลวิจัยสามารถเป็นข้อมูลในการแชร์เนื้อหาของเพจให้ตรงกับเวลาของกลุ่มเป้าหมายให้ได้มากที่สุด
- 4) ผลวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลในการจัดตารางรอบการฉายภาพยนตร์ที่กำลังจะเข้าฉายในอนาคตให้เหมาะสม

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาพยนตร์ หมายถึง กระบวนการบันทึกภาพด้วยฟิล์มที่นำมาแสดงในลักษณะ ภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ ตามเรื่องราวที่ได้รับการถ่ายทำและตัดต่อมาซึ่งอาจเป็น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง หรือเหตุการณ์ที่แต่งขึ้น ที่สร้างมานานแล้วและที่สร้างขึ้นใหม่ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

สังคมออนไลน์(Social Media) สื่อสังคมออนไลน์บนโลกอินเทอร์เน็ตมีไว้พบปะเพื่อนใหม่ ๆ หรือสำหรับสร้างเพจให้ผู้สนใจเข้าร่วมติดตาม

เฟซบุ๊ก หมายถึง สื่อสังคมออนไลน์ชนิดหนึ่งที่สามารถแชร์เรื่องราว สร้างกลุ่ม และรู้จักสังคม ใหม่ ๆ ได้ ในที่นี้หมายถึงที่อยู่ของเพจหนังโปรดของข้าพเจ้า

รูปแบบของการวิจารณ์ภาพยนตร์ การนำเสนอข้อมูลของภาพยนตร์ ทัศนยะ ต่อสาธารณชน ในด้านต่าง ๆ ซึ่งต้องมีที่มาที่ไปด้วยในที่นี้รูปแบบการวิจารณ์ภาพยนตร์ของเฟซบุ๊กของแฟนเพจ หนังโปรดของข้าพเจ้าแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) การวิจารณ์ที่เน้นรูปแบบนิยม (Formalist Criticism) 2) การวิจารณ์แบบมาร์กซิสต์ (Marxist Criticism) 3) การวิจารณ์โดยให้ความสำคัญไปที่ผู้กำกับเป็นส่วนใหญ่

อิทธิพล อำนาจหรือกำลังที่จะทำให้ผลให้สำเร็จ ในที่นี้คือเนื้อหาที่เพจหนังโปรดของข้าพเจ้า ได้เขียนขึ้นและมีการชักนำให้อ่านเกิดความสนใจที่จะไปชมภาพยนตร์

การตัดสินใจ กระบวนการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง จากหลายๆทางเลือก ที่ได้ พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย หมายถึงเมื่อมีการ อ่านบทวิจารณ์ของเพจหนังโปรดของข้าพเจ้าแล้วนั้น ผู้อ่านได้ตัดสินใจว่าจะเลือกไปรับชมหรือไม่ไป รับชมภาพยนตร์นั้น ๆ

เนื้อหา หมายถึง สาระของเรื่องนั้น ๆ หรือเรื่องราวที่ผู้เขียนต้องการจะให้ผู้อ่านได้รับทราบ กล่าวคือ เนื้อหาของบทวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กของแฟนเพจหนังโปรดของข้าพเจ้า ได้แก่ ภาพ ที่ใช้ การแสดงความคิดเห็น การเปรียบเทียบกับภาพยนตร์ที่ประสบความสำเร็จและการให้คะแนน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในครั้งนี้ได้นำ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาใช้ประกอบการศึกษาโดยมีรายละเอียดแบ่งเป็นประเด็นดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคและการเปิดรับข่าวสาร
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจารณ์ภาพยนตร์
- 2.4 ทฤษฎีการจูงใจและการตัดสินใจ

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคและการเปิดรับข่าวสาร

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior Defined)

พฤติกรรมผู้บริโภค หรือที่เรียกว่า Consumer Behavior นั้น มีผู้ให้คำนิยามไว้หลากหลาย ความหมาย Engle, Blackwell และ Miniard (1990, p. 3 อ้างใน ศุภร เสรีรัตน์, 2550, หน้า 5) กล่าวว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง การกระทำในลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดให้ได้มาซึ่งการบริโภคและการใช้จ่ายใช้สอยซึ่งสินค้าและบริการ ซึ่งหมายรวมถึงกระบวนการตัดสินใจที่เกิดขึ้นทั้งก่อนและหลังการกระทำดังกล่าวด้วย

Loudan และ Bitta (1998, p.4) กล่าวว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง กระบวนการตัดสินใจ และกิจกรรมทางกายภาพที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องเมื่อมีการประเมินการ ได้มาการใช้จ่ายหรือการ ใช้จ่ายใช้สอยซึ่งสินค้าและบริการ

หรือพฤติกรรมผู้บริโภค อาจหมายถึง การที่ผู้บริโภคได้มีการแสดงออกในการแสวงหาโดยการซื้อ การใช้ การประเมินและการใช้จ่ายใช้สอย ซึ่งสินค้าและบริการที่ตนเองต้องการก่อให้เกิดความพึงพอใจขึ้น (Schiffman & Kanuk, 1991, อ้างใน ศุภร เสรีรัตน์, 2550, หน้า 5)

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นจึงอาจสรุปได้ว่าพฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง การกระทำต่าง ๆ ของบุคคลที่แสดงออกมาโดยการแสวงหาสินค้าและบริการที่คาดว่าจะสามารถตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของตนเองภายใต้กระบวนการตัดสินใจที่มีมาก่อนการซื้อ

ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior Theory) เป็นทฤษฎีที่หาสาเหตุจูงใจที่ทำให้เกิดการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ โดยมีจุดเริ่มต้นจากการเกิดสิ่งกระตุ้น (Stimulus) ทำให้เกิดความต้องการ สิ่งกระตุ้นที่ผ่านเข้ามาทางความรู้สึกนึกคิดของผู้บริโภค เปรียบเสมือนกล่องดำ (Buyer's Black Box) ซึ่งผู้ผลิตภาพยนตร์ไม่สามารถคาดคะเนได้ และ

ความรู้สึกนึกคิดของผู้ชมจะได้รับอิทธิพลจากลักษณะต่าง ๆ ต่อมาจึงมีการตอบสนองของผู้ชมคือการตัดสินใจไปรับชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ (รัฐวิสุทธิ์ พัฒนจิระรุจน์, 2557)

พฤติกรรมผู้บริโภคโดย ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2541, หน้า 128-130) ต้องเกิดจากความต้องการก่อน แล้วจึงทำให้เกิดการตอบสนอง (Response) บางครั้งอาจจะเรียกว่า S-RTheory (Stimulus Response Model) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) สิ่งกระตุ้น (Stimulus) สิ่งกระตุ้นอาจจะเกิดขึ้นได้ทั้งภายในและภายนอกโดยสิ่งกระตุ้นถือเป็นเหตุจูงใจให้เกิดการตัดสินใจรับชมภาพยนตร์ ซึ่งอาจใช้เหตุจูงใจทางด้านเหตุผลหรือทางด้านจิตวิทยา(อารมณ์)ก็ได้

1.1) สิ่งกระตุ้นทางด้าน ผลិតภัณฑ์ เช่น ภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ ใช้นักแสดงนำที่กำลังเป็นที่นิยมและใช้เทคนิคพิเศษทำให้ภาพยนตร์สมจริงมากขึ้น

1.2) สิ่งกระตุ้นด้านราคา เช่น กำหนดบัตรราคาภาพยนตร์ให้เหมาะสมหรือกำหนดวันพิเศษเพื่อให้บัตรราคาถูกลง

1.3) สิ่งกระตุ้นจากช่องทางจำหน่ายบัตร เช่น มีโรงภาพยนตร์กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.4) สิ่งกระตุ้นด้านการส่งเสริมการตลาดจากตัวผู้นำเข้า เช่นการใช้สื่อโฆษณาอย่างสม่ำเสมอเพื่อกระจายข่าวสารเกี่ยวกับภาพยนตร์นั้น ๆ รวมไปถึงการจัดโปรโมชั่นต่าง ๆ ทั้งการลดราคาในโอกาสต่าง ๆ และการลดราคาบัตรในวันพุธ

1.5) สิ่งกระตุ้นด้านการส่งเสริมการตลาดจากบุคคลภายนอก เช่น การวิเคราะห์วิจารณ์ภาพยนตร์ของเพจหนังโปรดของข้าพเจ้า ทำให้ผู้บริโภคเปลี่ยนความคิดให้เป็นด้านบวกเกี่ยวกับภาพยนตร์เรื่องนั้น

2) ความรู้สึกนึกคิดของผู้ชมภาพยนตร์ (Audience) ความรู้สึกนึกคิดของผู้ชมภาพยนตร์นั้นเปรียบเสมือนกับกล่องดำ ซึ่งผู้ผลิตไม่สามารถทราบได้ จึงต้องมีการค้นหาปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้ทราบถึงความรู้สึกของผู้บริโภค ซึ่งลักษณะของผู้บริโภคจะมีอิทธิพลมาจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

2.1) ปัจจัยด้านวัฒนธรรม เป็นสัญลักษณ์จากมนุษย์ที่สร้างขึ้นจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งเป็นตัวกำหนดและควบคุมพฤติกรรมมนุษย์ในสังคมซึ่งประกอบด้วย วัฒนธรรมพื้นฐาน วัฒนธรรมกลุ่มต่าง ๆ ประเพณีและชนชั้นต่าง ๆ ในสังคม

2.2) ปัจจัยด้านสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากที่สุด และยังมีผลต่อพฤติกรรมในการซื้อ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มย่อยต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกอยู่ ๆ, ครอบครัว

2.3) ปัจจัยส่วนบุคคล การตัดสินใจของผู้ชมได้รับอิทธิพลมาจากลักษณะของบุคคลทางด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย อายุ วงจรชีวิตประจำวัน อาชีพ โอกาส ฐานะทางเศรษฐกิจ การศึกษา การดำเนินชีวิต และบุคลิกภาพ

2.4) ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา การตัดสินใจไปชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ของผู้ชม ได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยด้านจิตวิทยา ส่วนหนึ่งก็มาจากการวิจารณ์ภาพยนตร์ของสื่อต่าง ๆ ซึ่งรวมไปถึงสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ก็รวมอยู่ในนั้นด้วย ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยภายในทำให้เกิดแรงจูงใจ การรับรู้ การเรียนรู้ ความเชื่อถือ ทศนคติและพฤติกรรมการชม

จากความน่าสนใจในการเติบโตของผู้ชมภาพยนตร์ที่มีเพิ่มขึ้นทุกปี อีกทั้งจำนวนโรงภาพยนตร์ยังเพิ่มขึ้นมากตามไปด้วย แนวคิดเรื่องพฤติกรรมในการไปรับชมภาพยนตร์จึงเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อการวางแผนส่งเสริมและรองรับความต้องการของผู้บริโภคให้ได้ดีที่สุด

2.1.2 แนวคิดพฤติกรรมผู้บริโภคด้านผู้ชมภาพยนตร์

ธุรกิจภาพยนตร์เป็นธุรกิจที่มีมูลค่ามากเป็นอันดับต้น ๆ ทั้งในอดีตและในปัจจุบัน และยังมี การเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสิ่งที่ทำให้ภาพยนตร์ดำเนินธุรกิจต่อได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับ ทั้งหมดมีผลมาจากผลกำไรทางการค้าเป็นส่วนสำคัญ ดังนั้นการผลิตภาพยนตร์จำเป็นที่จะต้องทำ ควบคู่ไปพร้อมกับค่านิยมต่าง ๆ ของกลุ่มเป้าหมายในยุคสมัยนั้นเป็นสำคัญ

ภาพยนตร์จะเรียกว่าประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาจากจำนวนผู้เข้าชมในเรื่อง นั้น ๆ เป็นหลัก ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับรายได้และผลกำไรให้กับธุรกิจภาพยนตร์ แต่ อย่างไรก็ตามผู้ชมในอดีตของภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ ไม่มีส่วนประกันความสำเร็จของผู้ชมในอนาคต ด้วยเหตุที่ภาพยนตร์เป็นสิ่งเดียวในโลกที่ซื้อขายกันโดยไม่เห็นสินค้าทั้งหมดก่อน ผู้ชมที่เลือกชมก็ต้อง มาจากความพึงพอใจเป็นหลัก ซึ่งแต่ละคนมีความพอใจในภาพยนตร์เรื่องใดเรื่องหนึ่งแตกต่างกัน ออกไป ทำให้การคาดคะเนสิ่งที่ผู้ชมต้องการนั้นเป็นไปได้ยาก เพราะฉะนั้นการสร้างภาพยนตร์ให้ ถูกใจผู้ชมหนึ่งเรื่องนั้นจำเป็นที่จะต้องใช้ เทคนิคและความเป็นมืออาชีพที่สูงมาก เงินลงทุนที่นำมาใช้ ก็จะมีมากขึ้นไปด้วยเช่นกัน

ผู้ชมภาพยนตร์ ถือเป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำให้ธุรกิจภาพยนตร์ยังคงอยู่ได้เนื่องจากรายได้ โดยตรงมาจากผู้ชมภาพยนตร์แม้ว่าปัจจุบันโลกเรากำลังก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล รายได้ส่วนหนึ่งจะ มาจากการดูภาพยนตร์ออนไลน์บนโลกอินเทอร์เน็ต แต่รายได้จากการชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ยังคง เป็นรายได้หลัก ซึ่งช่องทางการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาพยนตร์มีมากขึ้นกว่าอดีตมาก ดังนั้นจึง ต้องมีการสังเกตพฤติกรรมของผู้ชมภาพยนตร์เพื่อวิเคราะห์ ค้นหาความต้องการของผู้ชมที่เป็น กลุ่มเป้าหมาย โดยการนำผลที่ได้จากการสำรวจและวิจัยของผู้ชมมาใช้เพื่อศึกษาหาปัจจัยที่ส่งผลต่อ การตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ ซึ่งในปัจจุบันมีเพจวิพากษ์วิจารณ์ภาพยนตร์ มากมายในโลกออนไลน์ทั้งภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์ต่างประเทศ รวมถึงเพจ “หนังโปรดของ ข้าพเจ้า” ด้วย ภาพยนตร์ที่ได้รับการเขียนวิจารณ์ไปในทางที่ดีหรือได้คะแนนมากนั้น ก็จะเกิดข้อ ได้เปรียบกว่าเรื่องอื่น ๆ (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560) ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความชอบของผู้ชมเองด้วย

Gollin (1992, pp. 173-185) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่คนไปชมภาพยนตร์ไว้ในหนังสือชื่อ A Viewer's Guide to Film ไว้ด้วยกัน 8 ประการคือ

- 1) ประสบการณ์ทดแทน ภาพยนตร์จะสามารถพาเราไปในส่วนต่าง ๆ ของโลกได้ซึ่งเรายังไม่เคยไปมาก่อนหรือไม่เคยคิดมาก่อนว่าจะไป โลกซึ่งไม่เหมือนกับสถานที่ใช้ชีวิตปัจจุบัน
- 2) การสวมบทเป็นตัวละครในภาพยนตร์ โรงภาพยนตร์เป็นสถานที่ที่ปลอดภัยที่สุดที่เราจะสามารถสวมบทเป็นตัวละครหรือเป็นใครก็ได้ที่ไม่ใช่ตัวเรา ซึ่งการใช้จินตนาการนี้เป็นสิ่งจำเป็นในการเจริญเติบโตและพัฒนาความคิดให้เป็นผู้ใหญ่
- 3) ประสบการณ์ที่เปรียบเทียบ เรื่องราวที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์แสดงถึงตัวอย่างของโลกในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งอาจจะคล้ายกับสิ่งที่มีประสบการณ์มา ภาพยนตร์เป็นตัวแทนของโลกในแง่มุมใดแง่มุมหนึ่ง แต่ไม่สามารถทดแทนทุกสิ่งทุกอย่างบนโลกได้ เนื้อหาในภาพยนตร์สามารถแบ่งได้เป็นเนื้อหาที่เห็นประจักษ์ชัดเจนและเนื้อหาที่แอบแฝงไม่สามารถทำให้ชัดเจนตรงกับความเป็นจริงทั้งหมด
- 4) แบบแผนของสาธารณชน ภาพยนตร์เปิดโอกาสให้ผู้ชมได้สัมผัสประสบการณ์ในการดำรงชีวิตในสังคม ภาพยนตร์สร้างเกราะคุ้มกันให้กับผู้ชมในสถานการณ์ที่เขาารู้สึกว่าเขาจะไม่สามารถควบคุมมันได้ โรงภาพยนตร์จึงมีลักษณะคล้ายกับสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ทำให้นึกถึงศีลธรรมอันดีงามต่าง ๆ เช่นการทำดีได้ดี การทำชั่วได้ชั่ว เป็นต้น ซึ่งมักจะแฝงอยู่ในภาพยนตร์ทุกเรื่องว่าสุดท้ายแล้ว ธรรมะย่อมชนะอธรรม
- 5) แบบแผนส่วนตัว ผู้ชมไปชมภาพยนตร์เพื่อที่จะได้มีส่วนร่วมไปกับจินตนาการที่ปรากฏในภาพยนตร์ ซึ่งเราก็หวังว่าในอนาคตอาจจะเกิดขึ้นกับเราหรือหรือคิดว่าอาจจะไม่มีโอกาสเกิดขึ้นเลยก็ได้ การได้รับชมภาพยนตร์นั้นจะเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อว่าหากที่เหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นกับตัวเรา จะได้พร้อมรับมือกับเหตุการณ์นั้น ๆ ได้ หรืออาจจะกังวลกับผลที่เกิดขึ้นหรือคิดว่าเรามีคุณสมบัติไม่เพียงพอในการกระทำการใดสิ่งหนึ่งได้ เมื่อเราได้รับชมภาพยนตร์จะช่วยให้เข้าใจถึงสถานการณ์นั้น ๆ และผ่อนคลายได้มากขึ้น
- 6) ความลึกซึ้ง เรื่องราวบางเรื่องในชีวิตจริงเราอาจจะรู้แค่บางส่วนเท่านั้น แต่เมื่อได้ชมภาพยนตร์ เราอาจจะรู้และเข้าใจมันมากขึ้น ผู้สร้างภาพยนตร์ไม่ใช่คนปรัชญาแต่เป็นผู้ชำนาญด้านความบันเทิง ผู้ที่สร้างเรื่องราวของโลกให้มีความหมายมากขึ้น
- 7) ศิลปะ ภาพยนตร์จัดเป็นศิลปะแขนงหนึ่ง ผู้ชมภาพยนตร์ต้องการชมศิลปะงานภาพยนตร์ เช่นเดียวกับไปชมคอนเสิร์ต บัลเลต์ พิพิธภัณฑหรือชมกีฬาต่าง ๆ ผู้ชมต้องการที่จะชมสิ่งที่ยากจะหาได้ในชีวิตประจำวัน ภาพยนตร์ก็เป็นสิ่งเดียวกันศิลปะแขนงอื่น ๆ ให้ความเพลิดเพลินเพลินจากความงามของศิลปะเหล่านั้น ซึ่งนำมาให้เกิดความพึงพอใจจาก แสง สี เสียง

8) การวิเคราะห์และตีความหมาย เมื่อผู้ชมได้ชมภาพยนตร์แล้ว ก็จะตีความว่า เรื่องนั้น ๆ มีเนื้อหาสาระอะไรที่สำคัญบ้าง เป็นภาพยนตร์ประเภทใด มีความเพลิดเพลินหรือมีปัญหาใดเกิดขึ้นบ้างในเรื่อง ขณะที่ชมภาพยนตร์เราก็จะวิเคราะห์และจำสิ่งต่าง ๆ ในนั้น ซึ่งการตีความหมายอาจจะทำได้ 2 วิธี คือ (1) การอ่านเรื่องราวก่อนการรับชมภาพยนตร์จะช่วยให้เข้าใจในเรื่องภาพยนตร์มากขึ้น และเมื่อจบลงก็จะทราบว่าภาพยนตร์ต้องการสื่ออะไรกับเรา (2) ใช้เวลาวิเคราะห์เนื้อหาไปพร้อม ๆ กับการรับชมภาพยนตร์ เมื่อจบลงก็จะสามารถนึกถึงเรื่องราวได้ทันทีว่ารับชมอะไรไป เราจะพยายามสลายโครงสร้างของภาพยนตร์นั้นและสร้างขึ้นใหม่ตามการตีความของเราจะทำให้เข้าใจเนื้อหาที่ต้องการจะสื่อมากขึ้นด้วย

แนวคิดด้านผู้ชมภาพยนตร์ จะเข้ามาช่วยทำให้ทราบถึงความคิดของผู้ชมภาพยนตร์ รวมถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ชมภาพยนตร์ได้ดียิ่งขึ้น เข้าใจถึงส่วนลึกในการไปรับชมภาพยนตร์ เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่ไม่ใช่แค่เพียงเพื่อความบันเทิงเท่านั้น อาจจะมีสิ่งต่าง ๆ แอบแฝงอยู่ ซึ่งแนวคิดด้านผู้ชมภาพยนตร์นั้น จะเข้ามาแก้ปัญหาในส่วนนี้ได้เป็นอย่างดี ทำให้มีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ที่ไปรับชมภาพยนตร์อยู่หลากหลายงานด้วยกันเช่น

การศึกษาพฤติกรรมมารับชมภาพยนตร์ต่างประเทศของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร โดย มัชฌิมา ศรีธชาพร (2558) เป็นการศึกษาในรูปแบบเชิงปริมาณ ซึ่งมีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อการศึกษาพฤติกรรมมารับชมภาพยนตร์ต่างประเทศของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร, เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะประชากรศาสตร์กับพฤติกรรมเลือกรับชมภาพยนตร์ต่างประเทศของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานครและเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเลือกรับชมภาพยนตร์ต่างประเทศกับความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (4P) ของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมมารับชมภาพยนตร์ต่างประเทศผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกรับชมภาพยนตร์แอ็คชั่น มีอายุระหว่าง 18-25 ปี เพศชายและเพศหญิง ใกล้เคียงพอ ๆ กัน ส่วนใหญ่เป็นพนักงานเอกชน ที่จบการศึกษาปริญญาตรีและมีเงินเดือนมากกว่า 20,000 บาท โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อความบันเทิง

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร (Media Exposure)

การสื่อสารเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคน เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่จะต้องมีการอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม การสื่อสารระหว่างกันจึงเป็นพื้นฐานในการอยู่รวมกันในสังคม และการแสดงออกถึงความต้องการสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย หรือการรักษาโรค ซึ่งเมื่อมีการสื่อสารระหว่างกันแล้วสิ่งที่เป็นตัวกลางในการสื่อสารจะเรียกว่า ข่าวสาร (News Information) ดังนั้น ข่าวสารจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ความต้องการข่าวสารจะเพิ่มขึ้น เมื่อบุคคลนั้นต้องการข้อมูลในการตัดสินใจหรือไม่แน่ใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

นอกจากนั้นข่าวสารยังเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เปิดรับมีความทันสมัย สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของโลกปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น ดังที่ Atkin (1973, p. 208) ได้กล่าวว่า บุคคลที่เปิดรับข่าวสารมากย่อมมีหูตากว้างไกล มีความรู้ความเข้าใจในสภาพแวดล้อมและเป็นคนทันสมัย ทันท่วงทีเหตุการณ์มากกว่าบุคคลที่เปิดรับข่าวสารน้อย อย่างไรก็ตาม บุคคลจะไม่รับข่าวสารทุกอย่างที่ผ่านเข้ามาสู่ตนทั้งหมด แต่จะเลือกรับรู้เพียง บางส่วนที่คิดว่ามีประโยชน์ต่อตน ดังนั้น ข่าวสารที่ไหลผ่านเข้ามาไปยังบุคคลจากช่องทางต่าง ๆ นั้น มักจะถูกคัดเลือกข่าวสารที่น่าสนใจตลอดเวลา ข่าวสารที่มีประโยชน์และเหมาะสมตามความนึกคิดของผู้รับสารจะเป็นข่าวสารที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการสื่อสาร (Atkin, 1973 อ้างใน กิติมา สุรสนธิ, 2533, หน้า 46-47) การเลือกสรรข่าวสารของบุคคลเป็นสิ่งที่อธิบายถึงพฤติกรรมกรรมการสื่อสารของแต่ละบุคคลและความแตกต่างกันทางสภาพส่วนบุคคลหรือสภาพจิตวิทยามีผลต่อการเปิดรับข่าวสาร โดยมีกระบวนการเลือกสรร (Selective Process) ที่แตกต่างกัน

Klapper (1960, pp. 19-25) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการเลือกรับข่าวสารหรือเปิดรับข่าวสารเปรียบเสมือนเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ซึ่งประกอบด้วย การกลั่นกรอง 4 ขั้นตอนตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1) การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) เป็นขั้นตอนแรกในการเลือกช่องทางการสื่อสาร บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งสารที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง เช่น การเลือกในการซื้อหนังสือพิมพ์ของสำนักพิมพ์ใดสำนักพิมพ์หนึ่งหรือการเลือกเปิดฟังวิทยุโดยเลือกสถานีใดสถานีหนึ่งตามความสนใจและความต้องการของตน อีกทั้งทักษะและความชำนาญในการรับรู้ข่าวสารของแต่ละบุคคลก็มีความแตกต่างกันออกไป บางคนถนัดในการอ่านมากกว่าการฟัง บางคนถนัดในการดูมากกว่าการอ่าน เป็นต้น

2) การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) ผู้เปิดรับข่าวสารมีแนวโน้มที่จะเลือกสนใจแหล่งข่าวสารจากที่ใดที่หนึ่ง โดยมักเลือกตามความคิดเห็นความสนใจของตน เพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจหรือทัศนคติเดิมที่มีอยู่แล้ว เพื่อไม่ให้เกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุลหรือมีความไม่สบายใจ ที่เรียกว่าความไม่สอดคล้องทางด้านความเข้าใจ (Cognitive Dissonance)

3) การเลือกรับรู้และตีความหมาย (Selective Perception and Interpretation) เมื่อบุคคล เปิดรับข้อมูลข่าวสารแล้ว มักเลือกรับรู้และตีความหมายสารแตกต่างกันไปตามความสนใจทัศนคติ ประสบการณ์ความเชื่อความต้องการ ความคาดหวังแรงจูงใจ สภาวะทางร่างกาย หรือสภาวะทางอารมณ์และจิตใจ ฉะนั้นแต่ละคนอาจตีความเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับลักษณะส่วนบุคคลดังกล่าว นอกจากจะทำให้ข่าวสารบางส่วนถูกตัดทิ้งไปแล้วยังทำให้เกิดการบิดเบือนข่าวสารขึ้นใหม่ โดยเป็นไปในทิศทางที่น่าพอใจของแต่ละบุคคลด้วย

4) การเลือกจดจำ (Selective Retention) บุคคลจะเลือกจดจำข่าวสารในส่วนที่ตรงกับความต้องการ ความสนใจ ความต้องการ ทักษะของตนเองและมักจะลืมถ่ายทอดในส่วนที่ตนเองไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย หรือเรื่องที่ขัดแย้งกับความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ข่าวสารที่คนเราเลือกจดจำไว้นั้น มักมีเนื้อหาที่จะช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุนความรู้สึกนึกคิด ทักษะ ค่านิยม หรือความเชื่อของแต่ละคนที่มีอยู่เดิมให้มีความมั่นคงชัดเจนยิ่งขึ้นและเปลี่ยนแปลงยากขึ้น ส่วนหนึ่งอาจนำไปใช้เมื่อเกิดความรู้สึกขัดแย้งแลมีสิ่งที่ไม่สบายใจขึ้น

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารของบุคคลนั้น Hunt & Ruben (1993, p. 65 อ้างใน ประมะ สตะเวทิน, 2541, หน้า 122-124) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารของบุคคลไว้ ดังนี้

1) ความต้องการ (Need) ปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งในกระบวนการเลือกของมนุษย์ คือ ความต้องการ มนุษย์มีความต้องการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจต่างในระดับที่แตกต่างกัน มนุษย์จะเลือกตอบสนองความต้องการของตนเองเพื่อให้ได้มาซึ่งข่าวสาร แสดงถึงรสนิยม หรือเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในสังคม เป็นต้น

2) ทักษะคิตและค่านิยม (Attitude and Values) ทักษะคิต คือความชอบและมีใจโน้มเอียง (Preference and Predisposition) ต่อเรื่องต่าง ๆ ส่วนค่านิยม คือหลักพื้นฐานที่เรายึดถือเป็นความรู้สึกที่ว่าเราควรจะทำหรือไม่ควรทำอะไรในการมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและระหว่างบุคคล ซึ่งทักษะคิตและค่านิยมมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการเลือกใช้สื่อมวลชน การเลือกข่าวสาร การเลือกตีความหมายและการเลือกจดจำ

3) เป้าหมาย (Goal) มนุษย์ทุกคนมีเป้าหมาย โดยจะกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิต ทั้งในเรื่องการประกอบอาชีพ การทำงาน การพักผ่อน เป้าหมายของกิจกรรมต่าง ๆ ที่เรากำหนดขึ้นนั้นจะมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้สื่อมวลชน การเลือกข่าวสาร การเลือกตีความหมายและการเลือกจดจำเพื่อสนองเป้าหมายของตน

4) ความสามารถ (Capability) หมายถึง ความสามารถของบุคคลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งรวมทั้งความสามารถทางด้านภาษามีอิทธิพลต่อบุคคล ในการที่จะเลือกรับข่าวสาร การเลือกตีความหมายและเลือกเก็บเนื้อหาของข่าวนั้น

5) การใช้ประโยชน์ (Utility) กล่าวโดยทั่วไปแล้ว เราจะให้ความสนใจและใช้ความพยายามในการที่จะเข้าใจและจดจำข่าวสารที่เราสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

6) สติลาในการสื่อสาร (Communication Style) การเป็นผู้รับสารของเรานั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับสติลาในการสื่อสารของบุคคลตั้งนั้น บางคนจึงชอบฟังวิทยุบางคนชอบดูโทรทัศน์ บางคนชอบอ่านหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

7) สภาวะ (Context) สภาวะในที่นี้หมายถึง สถานที่ บุคคลและเวลาที่อยู่ในสถานการณ์ การสื่อสาร สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลต่อการเลือกของผู้รับสาร การมีบุคคลคนอื่นอยู่ด้วยเป็นอีกสภาวะหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลโดยตรงต่อการเลือกใช้สื่อและข่าวสาร การเลือกตีความหมายและเลือกจดจำข่าวสาร

8) ประสบการณ์และนิสัย (Experience and Habit) ในฐานะของผู้รับสาร ผู้รับสารแต่ละคนพัฒนานิสัยการรับสาร เป็นผลมาจากประสบการณ์ในการรับข่าวสารของแต่ละบุคคลเกิดจากการพัฒนาความชอบสื่อชนิดใดชนิดหนึ่ง รายการประเภทใดประเภทหนึ่ง ดังนั้น เราจึงเลือกใช้สื่อชนิดใดชนิดหนึ่ง สนใจ เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตีความหมายอย่างใดอย่างหนึ่งและเลือกจดจำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ขวัญเรือน กิตติวัฒน์ (2531 อ้างใน อริสา เหล่าวิชา, 2559, หน้า 13) กล่าวว่าโดยปกติบุคคลมีธรรมชาติที่จะแสดงพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารตลอดเวลาเพียงแต่จะเปิดรับสื่อใด อย่างไร นั้น ยังมีปัจจัยต่าง ๆ เป็นตัวกำหนดดังนี้

1) ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและจิตวิทยาส่วนบุคคล จะมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างกันออกไปอย่างมากในด้านโครงสร้างทางจิตวิทยา ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากลักษณะทางครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันจึงมีผลถึงระดับสติปัญญา ความคิด ทักษะคติ ตลอดจนกระบวนการรับรู้ การเรียนรู้และการสนใจ

2) ปัจจัยด้านสภาพความสัมพันธ์ทางสังคม ปกติบุคคลมักจะยึดติดอยู่กับกลุ่มอ้างอิง (Reference Group) ดังนั้นในการตัดสินใจที่จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมใด ๆ ก็มักจะคล้อยตามกลุ่มเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม อิทธิพลกลุ่มเป็นแรงกดดันทางสังคมอย่างหนึ่งที่มีส่วนในการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคลที่อยู่ในกลุ่มได้ ทั้งนี้เพราะเป็นธรรมชาติของมนุษย์ทุกคน ที่จะยอมตามความคิดเห็นของกลุ่ม แต่ทั้งนี้ทัศนคติและพฤติกรรมอาจจะยังไม่เปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด แต่จะเริ่มจากการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นและทัศนคติก่อน แล้วจึงมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้

3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนอกระบบการสื่อสาร เชื่อว่าลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ทำให้เกิดความคล้ายคลึงของการเปิดรับสาร รวมถึงการตอบสนองต่อสารนั้นไม่แตกต่างกันด้วย

นอกจากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังได้มีงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้บริโภคและการเปิดรับข่าวสารไว้ ดังนี้

สุภาพร รัตนะรัต (2542 อ้างใน ญัฐนรี ไชยภักดี, 2552, หน้า 49) ศึกษาเรื่อง “การสำรวจพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางสื่อ โทรทัศน์ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กับความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมของ นักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตกรุงเทพมหานคร” จาก

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการชมรายการโทรทัศน์ ของนักเรียนมัธยมตอนปลายมีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับนาน ๆ ครั้ง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก พฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการ เปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์แตกต่างกัน มีความรู้ไม่แตกต่างกัน พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน มีความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน

สุภาพงศ์ ระรวายทอง (2552) ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารต่างประเทศจากสื่อมวลชนของประชาชนในกรุงเทพมหานครตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ คือ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพและฐานะทางเศรษฐกิจ รวมทั้งเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารต่างประเทศ การศึกษามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการเปิดรับข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์และวิทยุ ซึ่งอาจะไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการเปิดรับข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชน

ภิญญาภรณ์ เพ็ญภินันท์ (2544 อ้างใน ญัฐธริสสา ททรัพย์คงเจริญ, 2557, หน้า 59) ได้ศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความตระหนักและทัศนคติของประชาชนในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความตระหนัก ทัศนคติกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งศึกษาตัวแปรที่สามารถอธิบายการมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปู จังหวัดสมุทรปราการได้ดีที่สุด

จากแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภคและการเปิดรับข่าวสารข้างต้น เมื่อนำมาประกอบกับการเลือกรับชมภาพยนตร์แล้ว จึงทำให้ได้ข้อสรุปว่าภาพยนตร์นั้นจะประสบความสำเร็จไม่ได้เลยหากไม่มีจำนวนผู้เข้าชมที่มากพอ จะกล่าวได้ว่าปริมาณการเข้าชมภาพยนตร์ของผู้ชมเป็นตัววัดความสำเร็จที่กว่าได้ เนื่องจากเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในการสร้างรายได้และผลกำไรให้กับธุรกิจภาพยนตร์ ดังนั้น รูปแบบและอิทธิพลของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊ก (Facebook) กับการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เนื่องจากผู้ชมมีเหตุผลในการเลือกรับชมภาพยนตร์และมีปัจจัยที่ดึงดูดให้กลุ่มเป้าหมายเลือกรับชมภาพยนตร์นั้นแตกต่างกันออกไป

ดังนั้น ในการศึกษา รูปแบบและอิทธิพลของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊ก (Facebook) กับการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” จึงต้องทราบถึงพฤติกรรมในการเลือกหาข้อมูล พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร และปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นตัวกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายเลือกที่จะไปรับชมภาพยนตร์ โดยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้อธิบายร่วมกับแนวคิดทฤษฎีอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกัน ประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์ แนวคิดเกี่ยวกับการวิจารณ์ภาพยนตร์ ทฤษฎีการจูงใจและการตัดสินใจ ดังจะได้นำกล่าวถึงในส่วนต่อไป

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์

สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็นเครื่องมือที่ได้รับความนิยมมากในปัจจุบันและมีการใช้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อัตราการเจริญเติบโตขยายออกไปมากขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ได้อยู่เฉพาะกลุ่มวัยรุ่นหรือ Gen Y (ผู้ที่มีอายุ 17-35 ปี) เท่านั้น แต่ยังขยายไปถึง Gen X (ผู้ที่มีอายุ 36-51 ปี) และ Gen Z (ผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 16 ปี) มากขึ้นเรื่อย ๆ สื่อสังคมออนไลน์จึงได้รับการพูดถึงเป็นอย่างมากในยุคปัจจุบัน

เอมิกา เหมมินทร์ (2556) ได้อธิบายเกี่ยวกับ Social Media ไว้ว่า เป็นสังคมที่มีการทำกิจกรรมร่วมกันบนอินเทอร์เน็ตที่มีผู้ใช้งานเป็นจำนวนมาก เพราะเป็นช่องทางการสื่อสารที่มีความรวดเร็วและหลากหลายรูปแบบ ทั้ง ข้อความ รูปภาพ หรือแม้กระทั่ง วิดีโอ ทำให้สื่อสังคมออนไลน์นั้นเป็นแหล่งแบ่งปันข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ

อดิเทพ บุตราช (2553) กล่าวว่า Social Network คือ เครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่มีการเชื่อมโยงกันของกลุ่มคนหลายกลุ่ม ผ่านเว็บไซต์ที่ให้บริการบนอินเทอร์เน็ต เช่น Facebook ซึ่งสามารถแสดงความคิดเห็นหรือแชร์ข้อมูลให้แก่ผู้ใช้บริการ สามารถรับรู้ข้อมูลนั้นพร้อม ๆ กันได้โดยข้อมูลนั้นจะมีทั้งข้อความ เสียง หรือภาพเคลื่อนไหวก็ได้

สื่อสังคมออนไลน์ในปัจจุบัน เรียกได้ว่าเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน เห็นได้จากคนส่วนใหญ่จะใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการเสพสื่อออนไลน์ หรือเปรียบได้ว่าถ้าเป็นผู้บริโภค ก็จะใช้สื่อสังคมออนไลน์ ศึกษาหรือสืบค้นข้อมูลก่อนการตัดสินใจก่อนเสมอ เช่นเดียวกับเพลงหนึ่งโปรดของข้าพเจ้า ที่ได้เขียนวิจารณ์ภาพยนตร์เรื่องต่าง ๆ ไว้อย่างมากมาย มีเนื้อหาแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับทางเพลงจะสะท้อนมุมมองไหนของภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ เปิดโอกาสให้ผู้ติดตามได้เข้ามาอ่านได้อย่างอิสระเสรี และสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นลงไปได้โดยทันที

Facebook เป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ชนิดหนึ่งที่ได้ถือกำเนิดขึ้น เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2548 โดยแต่เดิมนั้นเปิดให้ใช้งานเฉพาะนักศึกษามหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ซึ่งต่อมาได้ขยายตัวออกไปสำหรับมหาวิทยาลัยทั่วสหรัฐอเมริกา ชื่อ Facebook นั้นมาจากชื่อเรียก “เฟซบุ๊ก” ที่มักจะเป็นหนังสือแจกสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยในช่วงเริ่มเรียนปีแรก ซึ่งมีภาพและชื่อของเพื่อนที่เรียนด้วยกันเพื่อไว้สำหรับจดจำชื่อ Facebook ยังได้เติบโตต่อไปเรื่อย ๆ จนถึงเดือนกันยายนปี พ.ศ.2549 จึงได้มีการเปิดให้โรงเรียนในระดับมัธยมปลายเข้าร่วมใช้งานด้วย และต่อมา Facebook ได้เพิ่มฟังก์ชันใหม่ โดยสามารถให้สมาชิกนำรูปภาพมาแบ่งปันกันได้ ซึ่งฟังก์ชันนี้ได้รับความนิยมอย่างล้นหลาม และสุดท้ายในปี พ.ศ. 2550 Facebook ก็ได้มีการเปิดให้ทุกคนที่มีอีเมลสามารถเข้าใช้งานได้ ซึ่งเป็นช่วงที่คนทั่วไปไม่ว่าใครก็สามารถเข้าไปใช้งาน Facebook ได้

ด้วยความที่ง่ายต่อการเข้าถึงจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับต่อคนทั่วไป รวมถึงผู้ใช้บริการในประเทศไทยด้วย จำนวนสมาชิก Facebook ของไทยเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2553 มีจำนวน 4,216,680 ราย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 12.17 จากจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตใน

ประเทศไทย และร้อยละ 0.52 เมื่อเทียบกับสมาชิก Facebook ทั้งหมดทั่วโลก (ภาณุวัฒน์ กองราช, 2554, หน้า 2-5)

และจากความน่าสนใจของสื่อสังคมออนไลน์นั้น ทำให้มีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์อยู่หลากหลายงานด้วยกัน เช่น

เรื่องอิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์บำรุงผิว ในกลุ่มประชากรสยาม กรุงเทพมหานคร โดย นภนันทน์ พอมสุด, ชาลี นาวิภาพ และณัฐณี สว่างศรี (2559) เป็นการศึกษาในรูปแบบเชิงปริมาณ ซึ่งมีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อศึกษาสื่อสังคมออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของกลุ่มคนในพื้นที่สยาม กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าสื่อสังคมออนไลน์ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์บำรุงผิว ของกลุ่มคนในพื้นที่สยามอยู่ในระดับที่ส่งผลมากในสองด้าน ได้แก่ Weblogs และ Social Networking ซึ่งทั้งสองอย่างส่งผลในระดับที่ดี กล่าวคือเมื่อเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในสังคม ผู้บริโภคได้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในพื้นที่สาธารณะได้ การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จึงต้องเลือกให้เหมาะสมกับตัวเองมากที่สุด ข้อมูลจาก Weblogs และ Networking ทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อได้ง่ายขึ้น ประหยัดเงินและเวลาได้เป็นอย่างมาก

อีกงานวิจัยหนึ่งที่สอดคล้องกัน ได้แก่ งานวิจัยของ อธิธิภูมิ พรหมมา และธีรรัตน์ วรพเชษฐ (2558) เรื่องการใช้ความคิดเห็นของลูกค้าในสื่อสังคมออนไลน์ที่มีผลต่อการใช้บริการโรงแรมของธุรกิจโรงแรมไทย กล่าวไว้ว่า รีวิวของนักท่องเที่ยวจะมีผลต่อการตัดสินใจจองโรงแรมของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีข้อมูลโรงแรมนั้นเพียงเล็กน้อยและไม่สามารถสอบถามความคิดเห็นจากผู้อื่นได้ ความคิดเห็นที่ถูกเขียนรีวิวลงไปนั้นจึงส่งผลอย่างมากต่อการตัดสินใจจองโรงแรม

และอีกหนึ่งงานวิจัยที่เกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อออนไลน์ได้แก่ เรื่องอิทธิพลของสื่อออนไลน์ (Online Media) ที่มีผลต่อความตั้งใจทำศัลยกรรมของผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานคร โดย ปารดา ยังสบาย (2558) เป็นการศึกษาในรูปแบบเชิงปริมาณ ซึ่งมีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อศึกษา อิทธิพลของสื่อออนไลน์ ที่มีผลต่อความตั้งใจทำศัลยกรรมของผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่จะใช้สื่อออนไลน์ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทำศัลยกรรมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่า ผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ใช้สื่อออนไลน์ Facebook ร้อยละ 98.81 และ Line ร้อยละ 98.09 ซึ่งมีการรับรู้ความน่าเชื่อถือของสื่อโฆษณาบนสื่อออนไลน์อยู่ในระดับมาก โดยจะให้ความสำคัญกับการรับรู้ความน่าเชื่อถือจากแหล่งสารมากที่สุดเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าสถานที่ทำศัลยกรรมที่มีชื่อเสียงจะนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือบนสื่อออนไลน์ของตนเอง

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจารณ์ภาพยนตร์

การวิจารณ์ภาพยนตร์ หมายถึง การวิเคราะห์ แยกแยะรายละเอียด เชื่อมโยงรายละเอียดขององค์ประกอบในส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น โครงสร้างภาพยนตร์ ตัวละคร แก่นของเนื้อเรื่อง เป็นต้น โดยการวิจารณ์ภาพยนตร์นั้นอาจแสดงออกในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป นักวิจารณ์บางท่านอาจใช้วิธีการเขียนด้วยมือ บางท่านอาจใช้วิธีการเขียนลงบนสื่อออนไลน์เพื่อเผยแพร่แก่สาธารณะ ทั้งนี้ การวิจารณ์ภาพยนตร์นั้นจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุและผล รวมถึงการไม่ใช้อารมณ์ความรู้สึกส่วนตัวเพื่อแสดงทัศนคติในทางบวกหรือทางลบแก่ภาพยนตร์ดังกล่าว จากการศึกษาในส่วนนี้ ผู้เขียนขอสรุปทฤษฎีของการวิจารณ์ภาพยนตร์ออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

2.3.1 การวิจารณ์ตามทฤษฎีการเล่าเรื่อง (Narrative Theory)

1) โครงเรื่อง (Plot)

โครงเรื่องหรือโครงสร้าง หมายถึง รูปแบบของการร้อยเรียงเรื่องราวในรูปแบบของการลำดับเหตุการณ์ผ่านการดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง ซึ่งอาจไม่ได้ไล่ไปตามลำดับเหตุการณ์ แต่เหตุการณ์ต่าง ๆ จะส่งผลต่อกัน (นิวัฒน์ ประสิทธิ์วงวิทย์, 2553) ผ่านรูปแบบโครงสร้างแบบสามองก์ (Three-act Structure) โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้ (จิรบุญย์ ทศบรรจง, 2548) องก์แรก จะเป็นช่วงต้นเรื่อง โดยมี ลักษณะเป็นการเล่าเปิดเรื่อง แนะนำตัวละคร วางเงื่อนไขที่จะมีความเกี่ยวพันในตอนต่อ ๆ ไป องก์ที่สอง ได้นำเสนอถึงความขัดแย้งหรือการเผชิญหน้าของตัวละครกับอุปสรรคที่ต้องแก้ไขเพื่อไปสู่ความสำเร็จ โดย จุดกึ่งกลางของเรื่อง บ่อยครั้งจะมีการแนะนำตัวละครที่อาจเกิดขึ้นมาใหม่ และอาจมีการชักนำความคิดของตัวละครเอกให้เปลี่ยนความคิดที่เกิดขึ้นในช่วงต้นไป องก์ที่สาม จะอยู่ในช่วงของการคลี่คลายปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้รับชมจะเข้าใจถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นเรื่อง โดยมีฉากที่เป็นจุดสุดยอดของเรื่องที่ตัวละครจะต้องเผชิญหน้ากับสิ่งที่ชั่วร้ายและเป็นฉากที่มีความยิ่งใหญ่มากที่สุดของเรื่อง

2) แก่นความคิด (Theme) คือ แก่นความคิดหลักของเรื่องที่ยึดโยงเรื่องราวต่าง ๆ ผ่านรูปแบบการสื่อสารที่ผู้สร้างภาพยนตร์ต้องการจะส่งสารไปให้กับผู้ชม ผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในภาพยนตร์ ที่มาจากรายชื่อเรื่อง ตัวละคร สัญลักษณ์ต่าง ๆ เหตุการณ์หรือการกระทำของตัวละคร เป็นต้น โดยแก่นความคิดที่พบภายในภาพยนตร์ได้แบ่งออกเป็น 5 ประเภทคือ แก่นความคิดหลักที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ศีลธรรม ธรรมชาติของมนุษย์ การวิพากษ์สังคม และคำถามเชิงปรัชญา (Boggs, 1978)

3) ตัวละคร (Character) คือ ส่วนหนึ่งในการเชื่อมโยงเรื่องราว และเหตุการณ์ต่าง ๆ ภายในภาพยนตร์ให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยที่ Swain (1988) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ตัวละครแต่ละตัวต้องมี คือ ส่วนของความคิด (Conception) และส่วนของพฤติกรรมที่

มีการแสดงออก (Presentation) ที่ผ่านความคิดและทัศนคติของตัวละคร ซึ่งเป็นลักษณะภายนอกที่ตัวละครแสดงออกมาผ่านบุคลิก

4) ความขัดแย้ง (Conflict) คือ องค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้ภาพยนตร์เกิดความน่าสนใจ ผ่านอุปสรรคในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวละคร โดยรักसानต์ วิวัฒน์สินอุดม (2547) ได้ให้ความหมายว่า ความขัดแย้งเป็นอุปสรรคที่คอยขัดขวางและความจำเป็นที่ตัวละครจะต้องเอาชนะอุปสรรคนั้น

5) มุมมองหรือจุดยืนในการเล่าเรื่อง (Point of View) จุดยืนในการเล่าเรื่องของภาพยนตร์มีความสำคัญอย่างมาก เพราะในภาพยนตร์แต่ละเรื่องจะมีความแตกต่างกันในการสร้างความรู้สึก หรือส่งต่ออารมณ์ความรู้สึกไปยังผู้รับชม ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้สร้างว่าต้องการสร้างให้จุดยืนของเรื่องเป็นอย่างไร

6) ฉาก (Setting) หมายถึง เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์ อาจจะเป็นช่วงเวลา (Time) หรือสถานที่ (Place) ก็ได้

7) สัญลักษณ์พิเศษ (Special Symbol) ภายในภาพยนตร์จะปรากฏสัญลักษณ์พิเศษที่เป็นตัวแทนในการสื่อความหมายในรูปของภาพและเสียง แบ่งออกเป็น 2 ชนิดด้วยกันคือ (1) ผ่านสัญลักษณ์ของภาพ คือ สิ่งที่ภาพยนตร์มีการนำเสนอภาพนั้นซ้ำ ๆ และ (2) สัญลักษณ์ของเสียง เป็นเสียงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในภาพยนตร์

2.3.2 การวิจารณ์ตามแนวคิดเรื่องสัมพันธ์ (Intertextuality)

แนวคิดเกี่ยวกับสัมพันธ์ (Intertextuality) เจตนา นาควัชระ (2532) ได้กล่าวว่า Julia Kristeva เป็นผู้ริเริ่มใช้คำว่า “Intertextuality” พิเชฐ แสงทอง (2555) ได้กล่าวถึงนักภาษาศาสตร์ชาว รัสเซีย ที่ชื่อว่า M. Bakhtin ได้ให้แนวคิดทางสัมพันธ์ว่า “เมื่อใดก็ตามที่คนเราได้พูด และสิ่งที่เราพูดมีความผูกพันกับสิ่งที่พูดในอดีต คำพูดนั้นก็จะมีโอกาสที่จะถูกพูดถึงในอนาคต ซึ่งเป็นแนวคิดทางด้านสัมพันธ์ ถือเป็นรากฐานของการสื่อสารกัน” โดยพิเชฐ แสงทอง (2555) ได้ให้คำนิยามของสัมพันธ์ว่าเป็นการเชื่อมโยง “ตัวบทต้นทาง” และ “ตัวบทปลายทาง” หรือเป็นการเชื่อมโยงวรรณกรรมต้นฉบับกับตัวบทนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์ ซึ่งเป็นตัวบทปลายทาง เป็นต้น โดยรูปแบบของตัวบทปลายทางดังกล่าวอาจมีการขยายความผ่านการเพิ่มเติมเนื้อหาที่ตัวบทต้นทางไม่มี หรือเป็นรูปแบบของการตัดทอนเนื้อหาจากตัวบทต้นทาง หรือมีรูปแบบของการดัดแปลงเนื้อหา หรือการนำเสนอจนทำให้มีความแตกต่างออกไปจากเดิม (นพพร ประชากุล, 2543)

2.3.3 การวิจารณ์ตามแนวคิดนิยามของการโหยหาอดีต (Nostalgia)

แนวคิดเกี่ยวกับการโหยหาอดีต หรือ “นอสทัลเจีย” กาญจนา แก้วเทพ (2549) ได้กล่าวไว้ว่า มีรูปแบบของการมองย้อนกลับหรือมองไปข้างหน้าผ่านการใช้ “จินตนาการ” ที่เป็นเครื่องมือในการสื่อสารผ่านระบบของความทรงจำหรือประสบการณ์ที่ระลึกถึง ซึ่งคล้ายกับแนวคิด

กระจกมองหลัง (Car's Rearview Mirror) โดยสื่อต่าง ๆ มีส่วนในการสร้างความรับรู้ของคนในการทำให้เกิดการระลึกถึงเรื่องราวอดีต โดยสิ่งที่ปรากฏในสื่ออาจเป็นสิ่งที่เคยเกิดขึ้นจริงในอดีต โดยผ่านการแทนที่ด้วยรูปแบบของการจำลอง ภาพลวงตา และจินตนาการ ซึ่งการเล่าเรื่องผ่านสื่อภาพยนตร์ที่มีรูปแบบของการเล่าเรื่องราวในอดีต เป็นการทำให้ผู้ชมได้ใคร่ครวญหรือทำการรื้อฟื้นกล่องดำ (Black Box) ผ่านฉากต่าง ๆ ที่มีรูปแบบที่คล้ายกับเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นจริง หรือการแสดงของตัวละครทำให้ผู้ชมเห็นถึงวิถีชีวิต มุมมองทางความคิดของคนในอดีต หรือการใช้รูปแบบการเล่าเรื่องที่มีการใช้รูปแบบของละครเพลงมาผสมผสานผ่านการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นการนำเสนอภาพในอดีตผ่านสื่อปัจจุบัน ซึ่งทำให้การเล่าเรื่องราวมีความน่าสนใจและมีเสน่ห์ดึงดูดมากยิ่งขึ้น (กาญจนา แก้วเทพ, 2554)

2.3.4 การวิจารณ์ตามแนวคิดทางด้านการประกอบสร้างความจริงทางสังคม (Social Construction of Reality)

แนวคิดทางด้านการประกอบสร้างความจริงทางสังคม เป็นรูปแบบของการรับรู้ความจริงผ่านตัวกลาง ที่เกิดจากความจริงที่ผู้สร้างได้ผ่านการตีความมาในระดับหนึ่ง (ณัชชา อาจารย์ยุตต์, 2547 อ้างใน ภัทธริยา วิริยะศิริวัฒนะ, 2559, หน้า 147-148) ซึ่งความจริงที่ถูกสร้างขึ้นเป็นเพียงบางส่วนของโลกแห่งความเป็นจริง และความรู้ที่ได้จากนั้น เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นเป็นคลังแห่งความรู้ทางสังคม (Stock of Social Knowledge) โดยเมื่อมนุษย์ได้รับความจริงใหม่ ก็จะเข้าใจถึงความหมายของความจริงนั้นได้ โดยเรียกว่าความจริงที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติที่ว่า ความเป็นจริงทางสังคม (Social Reality) (จิรัฐยา สุขะพัฒน์, 2550 อ้างใน ภัทธริยา วิริยะศิริวัฒนะ, 2559, หน้า 147-148) แนวคิดเกี่ยวกับการประกอบสร้างเป็นอีกวิธีหนึ่งในการสื่อสารผ่านเครื่องมือที่เรียกว่า “สื่อ” ซึ่งภาพยนตร์ถือเป็นสื่อประเภทหนึ่ง ที่รูปแบบของสังคมภายในภาพยนตร์ได้มีการกำหนดความหมายไว้ โดยรูปแบบการเล่าเรื่องอาจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และนำกลับมาเล่าใหม่ ผ่านการใช้เทคนิคใหม่ ๆ เช่น การใช้ ตัวละคร การใช้ฉาก การใช้บทเพลง เป็นต้น นอกจากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังได้มีผู้ให้ความหมายของการวิจารณ์ภาพยนตร์ไว้อย่างหลากหลาย เช่น

นนทขว้าง สิริสุนทร (2555) ให้ความหมายว่า การวิจารณ์ภาพยนตร์ หมายถึง การแสดงทัศนะลงบนพื้นที่ต่อการรับรู้ของสาธารณชน ต้องมีที่มาที่ไป และใช้เหตุผลในสิ่งที่คิดเป็นหลัก ต้องไม่ใช่ความรู้สึกหรืออารมณ์เป็นที่ตั้ง ซึ่งถ้าจะกล่าวถึงบทบาทของนักวิจารณ์ภาพยนตร์ ว่าต้องการให้คนดูทราบถึง ผู้กำกับหรือภาพยนตร์เรื่องนั้นต้องการที่จะสื่อสารอะไรออกไป จะมีกระบวนการใหม่ อยู่ 2 ส่วน ได้แก่

1) การตีความ (Interpretation) คือการค้นหาความหมายของภาพยนตร์เพื่อต้องการเข้าใจว่าผู้สร้างภาพยนตร์ต้องการจะสื่อความหมายอะไรในงานที่ผลิตออกมา หรือเป็นการอ่านสารและตีความหมาย ให้ผู้ชมเข้าใจได้ง่ายที่สุด

2) การประเมินคุณค่า (Evaluation) เปรียบได้ว่าการใช้เหตุผลตัดสินงานชิ้นนั้นว่ามีคุณค่าในรูปแบบใด ดีหรือไม่ดี มีคุณภาพหรือไม่ เพื่อเสนอทางเลือกให้กับผู้อ่านและผู้ชม ซึ่งแน่นอนการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ย่อมต้องอยู่บนพื้นฐานของเหตุผลเสมอ

เมื่อเป็นการแสดงความคิดเห็นส่วนบุคคลแล้วนั้น การตีความย่อมมีความแตกต่างกันออกไป ผลลัพธ์ที่ได้จะออกมาแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง แต่นั่นไม่ใช่เรื่องที่ผิดแต่ประการใด เหตุผลมาจากแต่ละคนใช้เครื่องมือในการตีความไม่เหมือนกัน ซึ่งต้องเป็นไปตามระบบความคิดของแต่ละบุคคล ที่สะสมด้วยประสบการณ์ ระดับความเข้าใจและมุมมองของชีวิต ผ่านตัวภาพยนตร์ที่มากน้อยแตกต่างกัน ออก ซึ่งทำยที่สุดแล้วถ้าเหตุผลใช้ประกอบคำอธิบายมีความน่าเชื่อถือมากพอ ผลลัพธ์ที่ได้ก็เป็นเครื่องแสดงจุดยืนของผู้วิจารณ์เท่านั้นเอง

กิตติศักดิ์ สุวรรณโกสิน (ม.ป.ป. อ่างใน นันทขว้าง สิริสุนทร, 2555) ได้สรุปการวิจารณ์หนังนั้นแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1) การวิจารณ์ที่เน้นรูปแบบนิยม (Formalist Criticism)

การวิจารณ์ประเภทนี้จะเน้นไปที่รูปแบบของภาพยนตร์มากกว่าเนื้อหา เช่น การเคลื่อนไหวที่แตกต่างออกไป การใช้โทนสีต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้รู้สึกตื่นตื้นกับการเล่าเรื่องของภาพยนตร์ ที่นำเสนอ ผ่านรูปแบบที่แปลกตาสดใหม่ ลบภาพเดิม ๆ ออกไป แต่อย่างไรก็ตามแล้วเนื้อหาของภาพยนตร์ ก็ยังเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด ถ้าเนื้อหาไม่มีคุณภาพ ภาพยนตร์จะใช้เทคนิคดีอย่างไรก็ตาม ก็ไม่มีประโยชน์

2) การวิจารณ์แบบมาร์กซิสต์ (Marxist Criticism)

การวิจารณ์ประเภทนี้จะเน้นความสำคัญในส่วนของเนื้อหาของภาพยนตร์ โดยจะเน้นไปที่ภาพยนตร์กับบริบททางสังคม กล่าวคือการวิจารณ์โดยอิงเรื่องราวต่าง ๆ ของสังคม เนื่องจากภาพยนตร์คือผลผลิตที่สะท้อนกระบวนการทางสังคมได้ดีที่สุด ซึ่งการวิจารณ์แบบนี้จำเป็นต้องบอกให้ได้ว่าเนื้อหาของภาพยนตร์ต้องการที่จะสะท้อนเรื่องราวใดของสังคมและสามารถโยนให้เข้ากับยุคสมัยได้ด้วย เช่น สะท้อนเรื่องราวของมนุษย์ยุคปัจจุบันที่ต้องตกอยู่ภายใต้การควบคุมของสื่อ

3) การวิจารณ์โดยให้ความสำคัญไปที่ผู้กำกับเป็นส่วนใหญ่

การวิจารณ์ประเภทนี้จะหายากและมีน้อยที่สุด คือจะให้ความสำคัญกับการมีบุคลิกของผู้กำกับภาพยนตร์ ซึ่งเปรียบเสมือนการหาจุดร่วมหรือความเหมือน ของภาพยนตร์และเรื่องราวในอดีตของ ผู้กำกับที่กระจัดกระจายอยู่ในภาพยนตร์ ซึ่งบางครั้งการใช้ตัวละครเพียงตัวเดียวแล้วจับให้มีบุคลิกเด่นชัดตามที่ต้องการ หรือใช้โทนสีใดสีหนึ่งเป็นหลัก ก็สามารถสะท้อนตัวตนของผู้กำกับภาพยนตร์ออกมาได้

ซึ่งอย่างที่ได้อธิบายมาแล้วว่าการวิจารณ์ประเภทนี้มีน้อยและหายาก กล่าวคือ ผู้วิจารณ์ไม่สามารถทำได้กับผู้กำกับที่มีผลงานเพียงเรื่องเดียว ในหลายๆครั้งก่อนการวิจารณ์ออกไป ผู้วิจารณ์ยังต้องทำการบ้านด้วยการชมผลงานภาพยนตร์ที่เคยกำกับมาแล้วก่อน ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายเลยที่จะหาได้ครบทุกเรื่อง การวิจารณ์แบบนี้จึงไม่ค่อยได้รับความนิยมมากเท่าไรนัก

2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจและการตัดสินใจ

2.4.1 ความหมายของแรงจูงใจ

แรงจูงใจ คือ สิ่งผลักดันในคนมีพฤติกรรมบางอย่าง ซึ่งคนที่มีแรงจูงใจมากจะมีความต้องการไปให้ถึงเป้าหมายอย่างไม่ย่อท้อ แต่คนที่มีแรงจูงใจน้อยไม่มีแสดงท่าทีที่ต้องการเพื่อไปให้ถึงเป้าหมาย และเมื่อมีอุปสรรคก่อนที่เป้าหมายจะมาถึงบางครั้งอาจจะล้มเลิกการกระทำไปก่อน ซึ่งแรงจูงใจ มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายดังนี้

Lovell (1980, p. 109) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า “เป็นกระบวนการที่ชักนำโน้มน้าวให้บุคคลเกิดความมานะพยายามเพื่อที่จะสนองตอบความต้องการบางประการให้บรรลุผลสำเร็จ”

Domjan (1996, p. 199) อธิบายว่าการจูงใจเป็นภาวะในการเพิ่มพฤติกรรมการกระทำ กิจกรรมของบุคคลโดยบุคคลจงใจกระทำพฤติกรรมนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

สุชาติ สุขบารุงศิลป์ (2553, หน้า 17) กล่าวว่า “แรงจูงใจคือสิ่งที่อยู่ในตัวบุคคลเป็นแรงขับเป็นพลังของแต่ละคนที่ทำให้กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งจนสำเร็จโดยมีกระบวนการเกิดจากการที่มนุษย์ทุกคนมีความคาดหวังความต้องการ (Need) และเป้าหมายในชีวิต ทำให้เกิดแรงขับ (Drive) และนำไปสู่เป้าหมาย (Goal) เพราะฉะนั้นแรงจูงใจจึงมีอิทธิพลในการกระตุ้นให้บุคคล แสดงพฤติกรรมออกมาทิศทางใดทิศทางหนึ่งและรักษาพฤติกรรมนั้นไว้เพื่อให้ตนเองนั้นได้สิ่งที่คาดหวังหรือต้องการ”

ศุภลักษณ์ ตรีสุวรรณ (2548, หน้า 14) กล่าวว่า “แรงจูงใจในหารปฏิบัติงานหมายถึงแรงผลักดันทั้งจากภายนอกและภายในซึ่งช่วยกระตุ้นทิศทางหรือแนวทางของพฤติกรรมให้บุคคล กระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จตามเป้าหมายด้วยความเต็มใจและเป็นไปตามแรงจูงใจของบุคคล”

ลัทธิกาล ศรีวระมย์ (2541, หน้า 139) ได้ให้ความหมายว่า “แรงจูงใจในกระบวนการภายในของบุคคล ซึ่งมีพลังอำนาจและชักนำให้เกิดพฤติกรรมเป็นแรงผลักดันของบุคคล หรือ หมายถึงแรงผลักดันส่วนบุคคลที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมเฉพาะอย่างขึ้น แรงจูงใจจะมีผลกระทบต่อขวัญของพนักงานในการทำงาน”

ทองหล่อ วงศ์อินทร์ (2542, หน้า 284) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “แรงจูงใจ หมายถึงแรงหรือสภาวะที่ กระตุ้นเร่งเร้า ผลักดัน ให้บุคคลแสดงพฤติกรรมใจขณะใดขณะหนึ่งเพื่อไปสู่เป้าหมาย”

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542, หน้า 140) ได้จำแนกแรงจูงใจออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) แรงจูงใจเพื่อความอยู่รอด (Survival Motives) เป็นแรงจูงใจที่ช่วยให้เราสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ แรงจูงใจชนิดนี้มักจะสัมพันธ์กับสิ่งเบื้องต้นที่เราต้องการในชีวิต เช่น อาหาร น้ำ อากาศ ฯลฯ

2) แรงจูงใจในทางสังคม (Social Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ในสังคม อาจได้รับอิทธิพลโดยตรงกับสิ่งเร้าที่เป็นบุคคล หรือจากวัตถุที่มองเห็นได้ จับต้องได้ หรือมาจาก ภาวะทางสังคมที่มองไม่เห็นก็ได้ เช่น การมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น การเป็นผู้นำการสร้างมิตร เป็นต้น

3) แรงจูงใจเกี่ยวกับตนเอง (Self Motives) แรงจูงใจชนิดนี้ค่อนข้างซับซ้อนพอสมควร และเป็นสิ่งที่ผลักดันให้เราพยายามปรับตัวไปในทางที่ดีขึ้น เช่น แรงจูงใจ ที่เกี่ยวกับความสำเร็จ ในหน้าที่การงานหรือความสำเร็จในชีวิต เป็นต้น

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า แรงจูงใจนั้น หมายถึง สิ่งกระตุ้น สิ่งเร้าหรือเหตุชักนำต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจเป็นการใช้ความรู้ความสามารถที่มีทั้งหมด หรืออาจจะเป็นการหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

2.4.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

สำหรับทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจนั้น ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิด ทฤษฎี กระบวนการและปัจจัยที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจ ไว้หลายประการดังนี้

1) ทฤษฎีแรงจูงใจ Maslow (1970)

ทฤษฎีแรงจูงใจของ Maslow (1970) ได้ลำดับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

1.1) ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) ได้แก่ ความต้องการขั้นพื้นฐานเบื้องต้นอันเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อการดำรงชีพของมนุษย์ ได้แก่ อาหาร น้ำ อากาศ การพักผ่อน นอนหลับ และความต้องการทางเพศ เป็นต้น ความต้องการเหล่านี้จะต้องได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจก่อนความต้องการในระดับสูงขึ้นจึงจะเกิดขึ้น

1.2) ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นภายหลังจาก ความต้องการในระดับที่ 1 ได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจแล้วและมีความรู้สึกอิสระ ไม่ต้อง เป็นห่วงกังวลกับความต้องการทางด้านร่างกายอีกต่อไป ความต้องการความปลอดภัยจึงเกิดขึ้น ความต้องการนี้จะเห็นได้ชัดในเด็กเล็ก ซึ่งต้องการความอบอุ่นปลอดภัยจากพ่อแม่ ซึ่งสอดคล้อง ตามลักษณะ “ความต้องการหลีกเลี่ยงอันตราย” (Harm Avoidance Need) ของเมอร์เรย์

1.3) ความต้องการการยอมรับ หรือความผูกพัน หรือความต้องการทางสังคม (Affiliation or Acceptance Needs) เนื่องจากบุคคลอยู่ในสังคมจึงต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น

1.4) ความต้องการการยกย่อง (Esteem Needs หรือ Egoistic Needs) ตาม ทฤษฎีมาสโลว์ เมื่อ บุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการการยกย่อง จะต้องการการยกย่องจาก ตัวเองและจากบุคคล อื่น ความต้องการนี้เป็นการพึงพอใจในอำนาจ (Power) ความภาคภูมิใจ (Prestige) สถานะ (Status) และความเชื่อมั่นในตนเอง (Self – Confidence)

1.5) ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Need for Self-Actualization) มาสโลว์ คำนึงว่า ความต้องการในระดับสูงสุดเป็นความปรารถนาที่จะสามารถประสบความสำเร็จ เพื่อที่จะมี ศักยภาพและบรรลุความสำเร็จในสิ่งใดสิ่งหนึ่งในระดับสูงสุด จากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ มาสโลว์ สามารถแบ่งความต้องการออกได้เป็น 2 ระดับ คือ (1) ความต้องการในระดับต่ำ (Lower Order Needs) ประกอบด้วย ความต้องการทางร่างกาย ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง และ ความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับ (2) ความต้องการในระดับสูง (Higher Order Needs) ประกอบด้วย ความต้องการการยกย่อง และความต้องการความสำเร็จในชีวิต

2) ทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ (Murey)

Murey (1938 อ้างใน สุรางค์ โคตรตระกูล, 2552, หน้า 156) กล่าวว่า ความต้องการเป็น พื้นฐานที่จะทำให้เกิดแรงขับหรือแรงจูงใจ ซึ่งเป็นผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางที่จะนำไปสู่ เป้าหมาย (Goal) และความต้องการของบุคคลไม่ว่าจะเกิดภายในร่างกายหรือเกิดจากสังคมจะมี ความสำคัญเท่าเทียมกัน ถ้าเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน จะไม่มีความต้องการใดความต้องการหนึ่งที่สำคัญไป กว่าความต้องการอื่น ดังนั้น การเลือกแสดงพฤติกรรมตอบสนองความต้องการจึงไม่แน่นอน ไม่ สามารถบ่งชี้ได้ว่าอินทรีย์จะเลือกตอบสนองต่อความต้องการใดก่อน ความต้องการนี้ เมอร์เรย์ กล่าวว่า มีถึง 20 ความต้องการ ดังนี้

- (1) ความต้องการที่จะยอมแพ้หรือยอมรับผิด (Abasement Need)
- (2) ความต้องการที่จะเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง (Achievement Need)
- (3) ความต้องการทำให้ผู้อื่นรัก (Affiliation Need)
- (4) ความต้องการเอาชนะโดยใช้ความรุนแรงและการต่อสู้ (Aggression Need)
- (5) ความต้องการเป็นอิสระเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy Need)
- (6) ความต้องการที่จะฝ่าฟันอุปสรรคโดยการสร้างความมานะพยายามขึ้น (Counteraction Need)
- (7) ความต้องการป้องกันตนเองจากความผิด คำวิพากษ์วิจารณ์ การตำหนิ (Defendance Need)
- (8) ความต้องการที่จะยอมรับนับถือ ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงกว่า
- (9) ความต้องการที่จะควบคุมผู้อื่น ให้ผู้อื่นกระทำตาม (Dominance Need)

(10) ความต้องการสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อื่น ต้องการให้ผู้อื่นรับรู้เรื่องราวของตนเอง (Exhibition Need)

(11) ความต้องการที่จะได้รับความปลอดภัยจากสถานการณ์ที่อันตรายทั้งปวง (Harm Avoidance Need)

(12) ความต้องการที่จะพ้นจากความอับอาย (Avoidance of Inferiority Need)

(13) ความต้องการที่จะให้ความเมตตา สงสาร ช่วยเหลือผู้ที่ช่วยตนเองไม่ได้ (Nurturance Need)

(14) ความต้องการที่จะจัดทุกสิ่งทุกอย่างให้เป็นระเบียบ (Orderliness Need)

(15) ความต้องการความสนุกสนาน (Play Need)

(16) ความต้องการที่จะแยกตนเองออกจากความทุกข์ (Rejection Need)

(17) ความต้องการการดูแลเอาใจใส่ ความเมตตาสงสารจากผู้อื่น (Succorance Need)

(18) ความต้องการทางเพศ (Sexual Need)

(19) ความต้องการที่จะมีความสุขกับสิ่งที่ประทับใจทั้งหมด (Sentience Need)

(20) ความต้องการที่จะเข้าใจสิ่งต่าง ๆ (Understanding Need)

3) ทฤษฎีจิตวิเคราะห์

Freud (1940 อ้างใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549, หน้า 200-203) อธิบายว่า พฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลเกิดจากแรงขับที่ฝังอยู่ในจิตไร้สำนึก (Unconscious) สิ่งสำคัญที่สุดของ แรงจูงใจคือ สัญชาตญาณแรงขับ (Instinctual Drives) ฟรอยด์มีความเชื่อว่าพฤติกรรมทั้งหมดที่ บุคคลแสดงออกนั้นมาจากสัญชาตญาณแรงขับ ซึ่งสัญชาตญาณแรงขับนี้เป็นสิ่งเร้าภายในที่แรง มาก บุคคลไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงหรือหนีจากสิ่งเร้านี้ได้เลย ต่างจากสิ่งเร้าภายนอกที่บุคคล

ยังมีโอกาส หลีกหรือหนีได้เมื่อเกิดความไม่พอใจในสิ่งเร้านั้น เมื่อใดก็ตามที่สิ่งเร้าภายในหรือแรงขับนี้เพิ่ม มากขึ้น แรงกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อสนองความพึงพอใจก็จะสูงขึ้น ซึ่งถ้าบุคคลไม่ สามารถที่จะแสดงพฤติกรรมที่สามารถตอบสนอง ต่อแรงขับนี้ได้แล้ว ก็อาจจะเป็นสาเหตุทำให้ บุคคลเกิดความเจ็บป่วยทางจิตได้ แต่ถ้าบุคคลสามารถแสดงพฤติกรรมที่ตอบสนองแรงขับนี้ได้ บุคคลก็จะมีความรู้สึกที่เป็นสุข ฟรอยด์ได้แบ่งสัญชาตญาณนี้ออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน (ธนาวุฒิ บุญช่วยเหลือ, 2556, หน้า 16-20) คือ

3.1) สัญชาตญาณแห่งการมีชีวิต (Life Instinct) สัญชาตญาณแห่งการมีชีวิตนี้เป็นตัวกระตุ้น ให้บุคคลได้พัฒนาและเจริญเติบโต ซึ่งสัญชาตญาณชนิดนี้ประกอบด้วยพลังงานชนิดหนึ่ง ที่เรียกว่า ลิบิโด (Libido) เป็นพลังงานทางจิตที่กระตุ้นให้บุคคลกระทำการกิจกรรมทางเพศ ซึ่งในที่นี้ ฟรอยด์ ไม่ได้หมายถึงเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการร่วมเพศเท่านั้น

3.2) สัญชาตญาณแห่งความตาย (Death Instinct) สัญชาตญาณแห่งความตายเป็นตัวกระตุ้น ให้บุคคลแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวอันนำไปสู่การทำลาย ซึ่งอาจนำไปสู่พฤติกรรมฆ่าตัวตาย หรือ แสดงพฤติกรรมอื่น ๆ ที่เป็นภัยแก่ตนเองหรืออาจแสดงพฤติกรรมออกมาในรูปแบบของความก้าวร้าวต่อบุคคลอื่น พรอยด์เชื่อว่าความต้องการความพึงพอใจทางเพศและความก้าวร้าวเป็นสิ่งที่ เป็นพื้นฐานหลักสองประการของการจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรม

จากทฤษฎีที่ได้กล่าวมานี้ พอจะสรุปได้ว่าทฤษฎีแรงจูงใจเป็นทฤษฎีที่ส่งผลต่อความคิด ความเชื่อ ความต้องการ ความมีเหตุมีผลในการตัดสินใจกระทำสิ่งต่าง ๆ และแสดงออกซึ่งพฤติกรรม ใด ๆ โดยการกระทำของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไปและจะแสวงหาความต้องการไปเรื่อย ๆ ไม่มีวันสิ้นสุดเพื่อให้ตนเองได้มาซึ่งสิ่งที่ตอบสนองต่อความต้องการ

2.4.3 องค์ประกอบของแรงจูงใจ

จากความหมายของแรงจูงใจที่กล่าวมา แรงจูงใจยังมีองค์ประกอบที่ส่งผลให้เกิดเป็นแรงจูงใจ ได้อีก (จันท์ ชุ่มเมืองปัก, 2546, หน้า 35) แบ่งออกเป็น 2 ประการคือ

1) ธรรมชาติของแต่ละบุคคล เพราะคนแต่ละคนไม่เหมือนกัน (Individual Differences) มีความแตกต่างกันในสิ่งที่เป็นธรรมชาติ เช่น กรรมพันธุ์ นิสัย อารมณ์ ความต้องการ ผิวพรรณ เป็นต้น แต่ธรรมชาติที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของแรงจูงใจคือ

1.1) แรงขับ (Drive) เป็นความตึงเครียดทางร่างกาย ที่ทำให้เกิดกิจกรรมที่จะ บรรเทาหรือลดความตึงเครียดนั้น ๆ เช่น ความหิว ความกระหาย ความรู้สึกทางเพศความต้องการที่เป็นความประสงค์อย่างรุนแรงจนกลายเป็นราคะ (Desire) เป็นต้น แรงขับเหล่านี้จะต้องก่อพฤติกรรม อย่างดอย่างหนึ่งให้แรงขับหายไป ซึ่งมี 2 ประเภทด้วยกัน

1.1.1) แรงขับภายในร่างกาย (Primary Drive) แรงขับปฐมภูมิ คือแรงขับ ที่มาจากภายในร่างกาย การเกิดแรงขับภายในร่างกายแปลว่าร่างกายขาดสารสภาวะสมดุลจนทำให้เกิดความรู้สึกต่าง ๆ เช่น หิว กระหาย ความรู้สึกทางเพศ หรือวังเหงา แรงจูงใจภายในนี้ แต่ละคน จะมีไม่เท่ากัน

1.1.2) แรงขับภายนอกในร่างกาย (Secondary Drive) แรงขับทุติยภูมิคือแรง ขับที่มาจากภายนอกในร่างกาย ได้แก่พวกแรงขับที่เกิดจากความต้องการด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ และสังคม แต่ละบุคคลจะมีความสนใจ ความต้องการและแรงกระตุ้นที่มาน้อยแตกต่างกันไป และ แรงขับประเภทนี้ก็มีได้ทั้งทางบวกและทางลบ

1.2) ความวิตกกังวล (Anxiety) ความวิตกกังวลเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ เป็นเจตคติทางด้านอารมณ์ และเป็นความรู้สึกของบุคคลที่วาดภาพไปถึงอนาคตที่ยังมาไม่ถึง ที่ เรียกว่า Sentiment Connecting the Future พอเกิดความวิตกกังวลก็จะเกิดความกลัวต่าง ๆ

2) สถานการณ์ต่าง ๆ ในแต่ละสิ่งแวดล้อม เป็นองค์ประกอบที่ 2 ของแรงจูงใจ เนื่องจากองค์ประกอบที่ 2 เป็นเรื่องของสถานการณ์ต่าง ๆ ในแต่ละสิ่งแวดล้อมเช่น บ้านที่ตั้งอยู่ริมถนนใหญ่มีคนขวักไขว่รถแล่นเสียงดัง นักศึกษาที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนี้ก็คงจะไม่เกิดแรงจูงใจมากพอที่จะอ่านหรือท่องหนังสือได้นาน ๆ เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจนั้น แสดงให้เห็นว่าธรรมชาติของมนุษย์ มีความต้องการเกิดขึ้นอยู่เสมอในชีวิตประจำวัน แต่ละคนจะมีความต้องการที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้การติดตามการวิจารณ์ภาพยนตร์ของแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” นั้น อาจจะเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดแรงจูงใจที่จะไปรับชมภาพยนตร์ที่มากขึ้น จากแนวคิดที่เกี่ยวกับแรงจูงใจ ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ในครั้งนี้และนำมาเป็นแนวทางในการสร้างคำถาม ซึ่งผู้วิจัยได้เจาะจงเฉพาะแรงขับภายนอกร่างกายเท่านั้น เพื่อนำไปสู่การเข้าใจถึงแรงจูงใจในการรับชมภาพยนตร์

2.4.4 ความหมายของการตัดสินใจ

หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งจากหลาย ๆ ทางเลือกที่ได้พิจารณาหรือประเมินอย่างดีแล้วว่าเป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งทฤษฎีการตัดสินใจได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้แตกต่างกัน ดังนี้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2540) หมายถึง การเลือกระหว่างทางเลือกซึ่งคาดหวังว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงพอใจ จากปัญหาใดปัญหาหนึ่ง

Draft (1997) หมายถึง กระบวนการแก้ปัญหาและทำให้เกิดผลลัพธ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ

Griffin (1999) หมายถึง การปฏิบัติที่เป็นสิ่งเฉพาะหรือกระบวนการโดยทั่วไป ซึ่งการตัดสินใจเป็นการเลือกทางเลือกหนึ่ง จากหลาย ๆ ทางเลือกซึ่งการตัดสินใจนั้นเป็นกระบวนการซึ่งต้องใช้ความคิดอยู่บนพื้นฐานของหลักเหตุผล เพื่อเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้มีแนวคิดและทฤษฎีที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

Carkhuff (1987) กล่าวว่า การตัดสินใจประกอบด้วย 4 ขั้นตอนได้แก่

- (1) การกำหนดปัญหา
- (2) การแยกย่อยปัญหา เป็นการรวบรวมการกระทำและค่านิยมต่าง ๆ แล้วแปรค่านิยมเป็นความต้องการ
- (3) การพิจารณาการกระทำ ตรวจสอบค่านิยมและตัวเลือกใด ให้ความพึงพอใจสูงที่สุด
- (4) การตัดสินใจและเลือกรูปแบบการตัดสินใจ

Katz และ Kahn (1978) ระบุขั้นตอนการตัดสินใจไว้ 4 ขั้นตอนคือ

- (1) การรู้สึกถึงความกดดันที่เกิดขึ้นกับผู้ตัดสินใจในขณะนั้น

- (2) การวิเคราะห์ประเภทของปัญหาและความร้ายแรงของปัญหา
- (3) การแสวงหาทางเลือกในการแก้ปัญหาและพิจารณาผลของแต่ละทางเลือก
- (4) การตัดสินใจเลือกในขั้นสุดท้าย

2.4.5 ทฤษฎีการตัดสินใจ

ทฤษฎีการตัดสินใจที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาในบทนี้ เป็นการนำแนวความคิดที่มีเหตุผลที่ผู้บริหารมักเลือกใช้ในการพิจารณาเป็นแนวทางในการศึกษา โดยสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจและทฤษฎีการตัดสินใจตามบุคคลที่ตัดสินใจ (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2548, หน้า 263-264) กล่าวคือ

1) ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจ สามารถจำแนกได้เป็น 3 วิธี (วรพจน์ บุษราคัมวดี, ม.ป.ป., หน้า 110) ดังนี้

1.1) ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการคาดการณ์มีการใช้เทคนิคการคาดการณ์และการพยากรณ์เข้ามาประกอบการตัดสินใจ เช่น การพยากรณ์โดยใช้แนวโน้ม เป็นต้น

1.2) ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการพรรณนา เป็นการใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ ดังนั้น ผู้วิจัยจะต้องมีการพิสูจน์และเกิดขึ้นจริง จึงจะดำเนินการตัดสินใจได้ บางครั้งเรียกการตัดสินใจแบบนี้ว่า “การตัดสินใจทางวิทยาศาสตร์”

1.3) ทฤษฎีการตัดสินใจโดยกำหนดความ เป็นทฤษฎีที่คำนึงถึงว่าแนวทางการตัดสินใจควรจะเป็นอย่างไร จึงจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการตัดสินใจได้

2) ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามบุคคลที่ตัดสินใจ สามารถจำแนกทฤษฎีการตัดสินใจ วิธีนี้ได้เป็น 2 ลักษณะดังนี้

2.1) การตัดสินใจโดยคนเดียว เป็นการตัดสินใจโดยบุคคลคน ๆ เดียว ทำให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการตัดสินใจ

2.2) การตัดสินใจโดยกลุ่ม เป็นการตัดสินใจที่ยึดทีมงานหรือส่วนรวมเป็นผู้ร่วมตัดสินใจ จึงมีความล่าช้ามากกว่าการตัดสินใจโดยคนเดียว มักใช้ในกรณีที่เป็นการตัดสินใจสำหรับสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมโดยตรง

2.4.6 องค์ประกอบของการตัดสินใจ

ในชีวิตประจำวันของคนเราต้องเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะต้องใช้ความคิดเพื่อการตัดสินใจอยู่ตลอดเวลา พฤติกรรมที่คนแสดงออกในกรณีต่าง ๆ ล้วนมีผลกระทบต่อการทำงานของตนเองและครอบครัว จึงต้องพิจารณาตัดสินใจด้วยความระมัดระวัง (จางง พรายแยมแซ, 2530, หน้า 101 -105) องค์ประกอบของการตัดสินใจแบ่งออกได้เป็น 3 ประการ คือ

1) ความต้องการของตนเอง หมายถึง การตัดสินใจที่ถือเอาความต้องการของตนเองเป็น ที่ตั้ง

2) ค่านิยม หมายถึง การตัดสินใจตามความนิยมชมชอบของตนเป็นใหญ่

3) การสนองตอบต่อสิ่งแวดล้อม หมายถึง การตัดสินใจตามความต้องการของสังคม หรือ สิ่งแวดล้อมเพื่อให้ตัวเองอยู่รอดปลอดภัย

นอกจากองค์ประกอบ 3 ประการแล้ว ยังมีโครงสร้างที่เป็นพื้นฐานในสังคม คือ สถาบัน 3 สถาบัน ที่มีอิทธิพลแบบแฝงเร้นอยู่เบื้องหลังขององค์ประกอบ ดังกล่าว คือ

1) สถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันแรกที่มีความรับผิดชอบอย่างใหญ่หลวงต่อการสร้าง ค่านิยมและความเชื่อต่าง ๆ ต่อบุคคลที่เป็นสมาชิก โดยเฉพาะหัวหน้าหรือผู้นำครอบครัวที่มีเจตคติ และพฤติกรรมแบบใดอย่างไม่เปลี่ยนแปลงแล้ว มักจะก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมภายในครอบครัวที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจของสมาชิกเป็นอย่างมาก

2) สถาบันการศึกษาหรือโรงเรียน เป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญเท่ากับหรือมากกว่าสถาบันครอบครัว เพราะภายใต้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของระบบการศึกษาใน แต่ละระดับนั้น มีอิทธิพลต่อความต้องการ ค่านิยมและการสร้างสภาวะแวดล้อมที่ดีของนักเรียน โดยส่วนรวมซึ่งจะเป็นส่วนช่วยสนับสนุนหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่เหมาะสม

3) สถาบันในสังคม เช่น องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน สถานประกอบการและสื่อมวลชน เป็นต้น ล้วนแต่มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมสนับสนุนให้มีทางเลือกต่าง ๆ ด้วยวิธีการสื่อความข่าวสารและแนวคิดในรูปแบบที่เร้าใจอาจจะทำให้เกิดการตัดสินใจที่ไม่พึงปรารถนาได้

ในการตัดสินใจของคนเราในแต่ละครั้งไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ก็ตาม ย่อมจะต้องเป็นไปตามกระบวนการอย่างเดียวกันทั้งสิ้น เว้นแต่จะใช้เวลาอย่างน้อยต่างกันในบางขั้นตอนเท่านั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทักษะและความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ

ชีวิตประจำวันของมนุษย์ประสบปัญหาที่จะต้องตัดสินใจมากมาย เช่น เที่ยงนี้จะรับประทานอาหารกลางวันที่ไหนดี นอกจากเรื่องที่จะต้องเจอทั่วไปในชีวิตประจำวันแล้ว ยังมีเรื่องสำคัญ ๆ ในชีวิตอีกมากมายที่มนุษย์จะต้องตัดสินใจ จนสามารถที่จะกล่าวได้ว่าความสำเร็จหรือล้มเหลวในชีวิตอยู่กับการตัดสินใจนี้เอง (สุปัญญา ไชยชาญ, 2546, หน้า 60)

2.4.7 ประเภทของการตัดสินใจ

1) แบ่งตามสภาพแวดล้อม

Hellriegel และ Slocum (1996, pp. 239-243) ได้แบ่งการตัดสินใจโดยค่านึงถึงสภาพแวดล้อมเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1.1) สภาพแวดล้อมที่แน่นอน (Certainty) เป็นการตัดสินใจโดยมีข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ทางเลือกที่ใช้แก้ปัญหา สามารถคาดการณ์ถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นได้แน่นอน

1.2) สภาพแวดล้อมที่เสี่ยง (Risk) เป็นการตัดสินใจโดยมีข้อมูลเพียงพอแต่ไม่แน่ใจในผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น จึงมีการคาดคะเนผลลัพธ์ของแต่ละทางเลือกโดยอาศัยความน่าจะเป็น

1.3) สภาพแวดล้อมที่ไม่แน่นอน (Uncertainty) เป็นการตัดสินใจที่มีข้อมูลไม่เพียงพอ ทำให้ไม่ทราบถึงเหตุผลที่จะเกิดขึ้น การตัดสินใจจะขึ้นอยู่กับ การตั้งสมมติฐานและใช้ประสบการณ์และการคาดคะเนเป็นหลัก

2) แบ่งตามโครงสร้าง

Bartol และ Martin (1998, pp. 140-142) แบ่งการตัดสินใจไว้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1) การตัดสินใจแบบมีโครงสร้าง เป็นการตัดสินใจในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเสมอ ลักษณะจะเป็นการตัดสินใจแบบมีกฎเกณฑ์ ซึ่งมีโครงสร้างการตัดสินใจอยู่บนพื้นฐานของความเคยชินที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา

2.2) การตัดสินใจแบบไม่มีโครงสร้าง เป็นการตัดสินใจแบบไม่สามารถนำกฎเกณฑ์ใด ๆ มาใช้ในการตัดสินใจในครั้งนี้ เนื่องจากเป็นการตัดสินใจที่ยังไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ในการตัดสินใจอาจจะมี ความไม่แน่นอนและเสี่ยงต่อความผิดพลาดในการตัดสินใจสูง จึงต้องมีการพัฒนาปรับปรุงทางเลือกให้เหมาะสมก่อนการตัดสินใจ

นอกจากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น การตัดสินใจยังสามารถจำแนกได้จากลักษณะอื่น ๆ อีก เช่น ความมีแบบแผน สถานการณ์และตามเหตุและผล เป็นต้น ดังมีรายละเอียดดังนี้ (ปราณี กองทิพย์ และมังกร ปุ่มกิ่ง, 2542, หน้า 102-103)

1) การตัดสินใจแบบมีแบบแผนและไม่มีแบบแผน

การตัดสินใจแบบมีแบบแผน เป็นการพิจารณาการตัดสินใจกำหนดทางเลือกจากนโยบาย กฎระเบียบ วิธีการทำงาน มาตรฐาน เพื่อให้ง่ายและถูกต้องต่อการปฏิบัติงาน ขจัดปัญหา การตัดสินใจแบบไม่มีแบบแผน เป็นการตัดสินใจที่ไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า เหตุเกิดขึ้นมาในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่มีความรวดเร็ว ซับซ้อนนอกเหนือแบบแผน จึงต้องใช้ดุลยพินิจในการแก้ไข ปัญหา ก่อนตัดสินใจ กำหนดทางเลือก

2) การตัดสินใจเป็นไปตามสถานการณ์

การตัดสินใจในแต่ละช่วงสถานการณ์ต้องถูกต้องเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับ จึงจะนำไปสู่ความสำเร็จ ควรพยายามทำตนให้ครอบคลุมหรือสอดคล้องไปกับสถานการณ์ เพื่อการกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ดังนี้

2.1) ภายใต้สถานการณ์ความไม่แน่นอน (Decision Under Certainty) เป็นการกำหนดทางเลือกจากข้อมูลที่ถูกต้อง แน่นนอน จากแบบแผนประเพณี แผนงาน นโยบาย ระเบียบวิธีปฏิบัติและมาตรฐาน ซึ่งได้ศึกษาและเข้าใจมาเป็นอย่างดี ไม่มีความผิดพลาด เป็นสภาพการณ์ที่ผู้ตัดสินใจรู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคต

2.2) ภายใต้สถานการณ์ความเสี่ยง (Decision Under Risk) เป็นการกำหนด

ทางเลือกจากปัจจัยภายนอกและภายใน ซึ่งข้อมูลอาจซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นสภาพการณ์ที่ผู้ตัดสินใจมองว่ามีความน่าจะเป็นไปได้ที่จะเกิดผลในลักษณะนั้น

2.3) ภายใต้สถานการณ์ความไม่แน่นอน (Decision Under Uncertainty) เป็นการกำหนดทางเลือกซึ่งไม่สามารถคาดคะเนกำหนดผลลัพธ์ความน่าจะเป็นไปได้ เป็นสภาพการณ์ที่ผู้ตัดสินใจไม่รู้ว่ามีความน่าจะเป็นไปได้หรือไม่

3) การตัดสินใจแบบไม่มีเหตุผลและมีเหตุผล

การตัดสินใจแบบไม่มีเหตุผลและมีเหตุผล มีลักษณะดังนี้

3.1) การตัดสินใจแบบไม่มีเหตุผล โดยทั่วไปทางเลือกที่ดีที่สุดควรมีระเบียบแผนประเพณีและมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ ประเมินวิเคราะห์ แต่บางครั้งหากมีการตัดสินใจโดยไม่มีเหตุผลก็ต้องทำตามการตัดสินใจนั้น

3.2) การตัดสินใจแบบมีเหตุผล เป็นการตัดสินใจที่กระทำอย่างมีหลักเกณฑ์และใช้เครื่องมือ วิธีการต่าง ๆ มาประกอบการพิจารณากำหนดทางเลือกอย่างมีเหตุผลเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ

2.4.8 กระบวนการตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญา เป็นเรื่องของการไตร่ตรองแบบมีเหตุผล โดยการเลือกแนวทางที่ดีที่สุดจะต้องพิจารณาถึงความเสี่ยง ความประหยัด เวลาที่ใช้ และข้อจำกัดจากแหล่งต่าง ๆ ให้รอบคอบโดยมีกระบวนการในการตัดสินใจ ดังนี้ (พยอม วงศ์สารศรี, 2542, หน้า 99)

- 1) การกำหนดปัญหา
- 2) การกำหนดสิ่งที่คาดหวัง
- 3) การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4) การพัฒนาทางเลือก
- 5) การเลือกแนวทางที่ดีที่สุด
- 6) การดำเนินการตัดสินใจ

ปราณี กองทิพย์ และมังกร ปุ่มกิ่ง (2542, หน้า 104) ได้เสนอ ขั้นตอนการตัดสินใจไว้เป็น 9 ขั้นตอน คือ

- 1) ขั้นสืบสวนให้ได้ข้อเท็จจริง
- 2) ขั้นพิจารณาข้อนโยบาย กฎ ระเบียบ แบบแผน ประเพณี เหตุการณ์
- 3) ขั้นพิจารณาปัญหานั้น จะตัดสินใจเพื่อวัตถุประสงค์อะไร
- 4) ขั้นพิจารณาทางเลือกกำหนดทางเลือกหลาย ๆ ทาง
- 5) ขั้นพิจารณาผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นจากทางเลือกแต่ละทางอย่างละเอียดแล้ว

- 6) การตัดสินใจเลือกที่เห็นว่าเป็นผลดีที่สุด
- 7) ชั้นสั่งการตามทางเลือกที่ได้ตัดสินใจเลือกนั้น
- 8) วางแผนปฏิบัติเพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติให้บรรลุตามที่ได้ตัดสินใจไว้
- 9) การติดตามผลการปฏิบัติ เพื่อควบคุมและปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจและการตัดสินใจทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ ดังนี้

Willis (1982, pp. 10 อ้างใน อารี พันธมณี, 2534) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง แรงจูงใจ ในการแข่งขันกับระดับของการแข่งขัน โดยให้นักกีฬาประเมินตัวเองและผู้ฝึกสอน ประเมินนักกีฬาในการแข่งขัน จุดมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้ เป็นการตรวจสอบถึงพลังของการ กลัวความล้มเหลวและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กลุ่มตัวอย่างเป็นนักกีฬาชาย 33 คน เป็นนักกีฬาหญิง 10 คนเป็นนักกีฬาวอลเลย์บอล บาสเกตบอล กรีฑาลู่และลาน นักวิ่งทางไกล นักกีฬาทั้งหมดเป็น นักกีฬาระดับมหาวิทยาลัย นักกีฬาตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นซึ่ง เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการแข่งขันกับแรงจูงใจในการเล่นกีฬา ซึ่งออกแบบสอบถามเฉพาะกีฬา มีน้ำหนักคะแนน 3 ระดับ ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า การประเมินของผู้ฝึกสอนได้ให้ทักษะ ของนักกีฬามีความสัมพันธ์มากที่สุดกับระดับของการแข่งขันและระดับของแรงจูงใจ การประเมิน ตัวเองของนักกีฬา ในการเข้าร่วมการแข่งขันและพลังแรงจูงใจ คะแนนจึงเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการคาดเดา และแรงจูงใจของนักกีฬาหญิง มีความสัมพันธ์กับผู้ฝึกสอน ทักษะ และความรู้ความเข้าใจที่พบเสมอ คือ ความกลัว

Amorase และ Horn (2000, p. 20) ได้ทำการทดสอบแรงจูงใจภายในในระยะ ยาวของนักกีฬาวิทยาลัยแรก โดยศึกษาประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม ของผู้ฝึกสอนหรือโค้ช (Coach) และสถานภาพการศึกษา ว่าสามารถทำนายความเปลี่ยนแปลงแรงจูงใจภายในของนักกีฬาวิทยาลัยแรก ซึ่งแบบสอบถามได้ดำเนินการทั้งก่อนและหลังฤดูการแข่งขันกับนักกีฬา จำนวน 76 คน การวิจัยพบว่าลักษณะการโค้ชแบบเผด็จการ พร้อมทั้งมีพฤติกรรมตอบสนองรุนแรง มีผลสนับสนุนอย่างมาก ที่ทำให้แรงจูงใจภายในลดลงและสถานภาพทางการศึกษาไม่มีผลต่อ แรงจูงใจภายใน

อุไรลักษณ์ ทองดี (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้า ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมของพนักงานระดับปฏิบัติการ กรณีศึกษาบริษัท ดีเอชเอ สยามเวลา จำกัด ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ปัจจัยตัวแปรอิสระทั้ง 7 ด้าน ต่างมีผลต่อความคิดเห็นและการตัดสินใจเพื่อเข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมของพนักงานระดับปฏิบัติการตัดสินใจต่างกัน โดยมีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมากจำนวน 4 ด้าน เรียงลำดับโดยอาศัยคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรแต่ละด้านจากมากที่สุด ไปถึงน้อยที่สุดเป็นเกณฑ์ ได้ดังนี้ 1) นายจ้าง 2) สภาพการทำงานที่ดี 3) สวัสดิการอื่น ๆ 4) ความต้องการอุปกรณที่ดีสำหรับการทำงานและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจระดับปานกลางจำนวน 3 ด้าน

เรียงลำดับโดยอาศัยคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรแต่ละด้านจากมากที่สุดไปถึน้อยที่สุดเป็นเกณฑ์ ได้ดังนี้
1) ค่าจ้าง เงินเดือน 2) ความต้องการทำงานที่ตนเองสนใจและ 3) โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

สรุปจากทฤษฎีตั้งที่กล่าวมาข้างต้น การตัดสินใจของบุคคลเกิดจากระบวนการตอบสนอง ความต้องการที่เกิดขึ้นภายในตัวเอง โดยการตัดสินใจนั้นขึ้นอยู่กับจุดหมาย ความเชื่อ และค่านิยม อิทธิพลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในการตัดสินใจ ซึ่งสามารถนำทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ในการวิจัยสาเหตุ ของการตัดสินใจไปปรับชมภาพยนตร์ หลังจากได้อ่านบทวิจารณ์จากเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” แล้ว ทั้งนี้ เพื่อนำเนื้อหาวิเคราะห์ว่าข้อมูลส่วนไหน มีส่วนดึงดูดให้อ่านประทับใจเกี่ยวกับ ภาพยนตร์เรื่องนั้น แล้วจึงเลือกตัดสินใจไปปรับชมภาพยนตร์

ดังนั้นกล่าวได้ว่า การตัดสินใจคือผลสรุปหรือผลขั้นสุดท้ายของกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล เพื่อเลือกแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมที่สุด

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องรูปแบบและอิทธิพลของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊ก กับการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการวิจารณ์ภาพยนตร์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์และอิทธิพลของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อ เฟซบุ๊กที่เข้าฉายในโรงภาพยนตร์โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 ประเภทของงานวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบไปด้วย การวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) และการอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion)

3.2 แหล่งข้อมูล

3.2.1 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

ผู้ที่เป็นสมาชิกแฟนเพจหนังโปรดของข้าพเจ้าอย่างน้อย 4 ปี ที่อ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่ทางเพจหนังโปรดของข้าพเจ้าได้จัดทำขึ้นแล้วมีการตอบสนองเกิดขึ้นกับความรู้สึกรักใคร่ ไม่ว่าจะเป็นด้านบวกหรือด้านลบ

3.2.2 แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

ข้อความและรูปภาพจากหน้า Facebook Fanpage ของเพจหนังโปรดของข้าพเจ้า เลือกมาเฉพาะบทความที่เกี่ยวกับการวิจารณ์ภาพยนตร์และให้ข้อมูลของภาพยนตร์เท่านั้น

3.2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การทำอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion)

กลุ่มสมาชิกเพจหนังโปรดของข้าพเจ้าทั้งเพศชายและเพศหญิงช่วงอายุ 18-40ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มละ4-6คนโดยแบ่งทำ Focus Group เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักเรียน นักศึกษาและกลุ่มวัยทำงาน เนื่องจากความคิดความอ่านของคนสองช่วงอายุนี้มีความแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างนักเรียนนักศึกษา

นาย A	นักศึกษาปริญญาตรี	เพศชาย	อายุ 20 ปี	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000 บาท
นาย B	นักศึกษาปริญญาตรี	เพศชาย	อายุ 21 ปี	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000 บาท
นางสาว C	นักศึกษาปริญญาตรี	เพศชาย	อายุ 21 ปี	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 บาท
นาย D	นักศึกษาปริญญาตรี	เพศชาย	อายุ 22 ปี	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,000 บาท
นาย E	นักศึกษาปริญญาตรี	เพศชาย	อายุ 24 ปี	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 18,000 บาท
นาย F	นักศึกษาปริญญาตรี	เพศชาย	อายุ 21 ปี	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,000 บาท

กลุ่มตัวอย่างวัยทำงาน

นาย G	Freelance	เพศชาย	อายุ 23 ปี	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,000 บาท
นาย H	ธุรกิจส่วนตัว	เพศชาย	อายุ 40 ปี	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000 บาท
นางสาว I	พนักงานบริษัทเอกชน	เพศชาย	อายุ 27 ปี	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,000 บาท
นาย J	ธุรกิจส่วนตัว	เพศชาย	อายุ 25 ปี	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,000 บาท
นาย K	พนักงานเอกชน	เพศชาย	อายุ 35 ปี	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,000 บาท

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการลงรหัสและบันทึกรูปแบบเนื้อหา (Coding Sheet) เก็บข้อมูลเนื้อหาโพสที่เกี่ยวกับกับวิจารณ์ภาพยนตร์ของแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ในส่วนของการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” และอิทธิพลหลังจากการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” นั้น ได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) คือแบบสัมภาษณ์การสนทนากลุ่ม มีการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ (Interview Guide) ในการกำหนดประเด็นข้อมูลที่เราต้องการ โดยใช้วิธีการจดบันทึกข้อมูลและบันทึกเสียงที่ละเอียด ถูกต้องและตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

เครื่องมือลงรหัสและบันทึกรูปแบบลักษณะของเนื้อหาของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” แยกย่อยเป็นหัวข้อหลัก ๆ ได้ดังนี้ (ตัวอย่างในภาคผนวก)

- 1) รูปภาพที่ใช้
- 2) เนื้อหาการเล่าเรื่อง
- 3) นักแสดงนำ

4) การแสดงความคิดเห็น

5) การเปรียบเทียบ

6) การให้คะแนน

7) อื่น ๆ

แบบสัมภาษณ์สำหรับอภิปรายกลุ่ม ประกอบไปด้วยคำถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทางประชากรศาสตร์หรือข้อมูลส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเข้าชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ ได้แก่ ประเภทของภาพยนตร์, ความถี่ในการเข้าชมภาพยนตร์, ส่วนใหญ่ไปรับชมกับใคร, จำนวนคนที่เป็นไปด้วยในแต่ละครั้ง

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมของผู้บริโภค เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการกดเข้าอ่านการวิจารณ์ภาพยนตร์ของเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ได้แก่ รู้จักเพจหรือกดติดตามเพจหนังโปรดของข้าพเจ้ามาแล้วกี่ปี, ความถี่ในการเข้าอ่านในหนึ่งวัน, ช่วงเวลาในการอ่านในหนึ่งวัน, ระยะเวลาในการอ่านต่อหนึ่งครั้ง, สาเหตุหลักที่อ่านเพจหนังโปรดของข้าพเจ้า

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมหลังการอ่านบทวิจารณ์ ได้แก่ ความรู้สึกต่อภาพยนตร์ที่ต้องการรับชม เวลาอ่านบทวิจารณ์ ในเพจหนังโปรดของข้าพเจ้ามากขึ้นหรือน้อยลงเพียงใด, วิจารณ์ประเภทไหนที่ชื่นชอบ วิจารณ์แบบไหนที่ไม่ชอบ, การให้คะแนนภาพยนตร์มีผลต่อการตัดสินใจหรือไม่, คำแนะนำในการเขียนบทวิจารณ์ภาพยนตร์, อ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์แล้ว มีผลต่อการตัดสินใจไปรับชมภาพยนตร์เรื่องนั้นหรือไม่ (คำถามอาจมีการเพิ่ม ขึ้นอยู่กับคำตอบและสถานการณ์ในขณะนั้น)

3.4 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.4.1 ก่อนทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ส่งคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และทำการแก้ไขตามคำแนะนำให้สมบูรณ์ก่อนการสัมภาษณ์จริง

3.4.2 ทำการสัมภาษณ์พร้อมสังเกตการณ์ และทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติม หากมีข้อสงสัยในประเด็นอื่น ๆ ที่ได้รับข้อมูลจากการสังเกตการณ์ เพื่อให้เข้าใจถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น และทำความเข้าใจถึงปรากฏการณ์นั้น ๆ

3.4.3 ถอดบทสัมภาษณ์และส่งให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้อ่านเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง หากข้อความการสัมภาษณ์ไม่ตรงตามข้อมูลให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ ผู้วิจัยได้แก้ไขให้ถูกต้อง

3.4.4 นอกจากนี้ผู้วิจัยใช้ การตรวจสอบแบบสอบถามแบบสามเส้า (Triangulation) โดยใช้ในการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่มาต่าง ๆ กัน ได้แก่ จากการวิเคราะห์เนื้อหา จากการอภิปรายกลุ่ม และจากข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่ออธิบายสภาพการณ์หลาย ๆ ช่วงเวลาและมิติที่ต่างกัน

3.5 ข้อพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ผู้วิจัยได้คำนึงถึงจริยธรรมในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ทำการติดต่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อขออนุญาตในการสัมภาษณ์ก่อน เมื่อได้รับการยินยอมแล้วผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกท่าน ได้ลงนามยินยอมให้เก็บข้อมูลแล้วผู้วิจัยจึงทำการสัมภาษณ์จริง โดยผู้วิจัยได้เปิดเผย เฉพาะข้อมูล รูปภาพ และข้อความในงานวิจัย ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์อนุญาตแล้วเท่านั้น ซึ่งในส่วนของข้อมูลที่ไม่สามารถเปิดเผยได้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บไว้เป็นความลับ ไม่ทำการเผยแพร่ เพื่อปกป้องความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6.1 การวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis)

ผู้วิจัยได้เข้าเก็บข้อมูลจากในเพจหน้าโปรดของข้าพเจ้าเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการใช้เครื่องมือในการลงรหัสและบันทึก (Coding Sheet) โดยมีระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2560 ถึง 1 ตุลาคม 2560 ซึ่งมีทั้งหมด 7 โปส และได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมอีกจำนวน 10 โปส รวมทั้งสิ้น 17 โปส ซึ่งหมายความว่า 17 เรื่องด้วยกัน

3.6.2 การอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion)

- 1) เริ่มหากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่จะขอความร่วมมือในการทำอภิปรายกลุ่มโดยติดต่อจากผู้ติดตามเพจหน้าโปรดของข้าพเจ้าอยู่แล้ว ประมาณอายุคร่าว ๆ หลังจากนั้นเริ่มทักทายโดยส่งข้อความไปทาง เมสเสจเฟซบุ๊ก เริ่มจากการแนะนำตัวพร้อมกับแสดงความประสงค์ต้องการผู้เข้าร่วมอภิปรายกลุ่ม ถ้าผู้ให้ข้อมูลสำคัญตอบตกลงให้ความร่วมมือ จึงเริ่มสอบถามระยะเวลาของการเริ่มติดตามเพจหน้าโปรดของข้าพเจ้า แล้วจึงสอบถามข้อมูลส่วนตัวคร่าว โดยดูอายุเป็นหลักให้ตรงตามหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยจะแจ้งวันอภิปรายกลุ่มให้ทราบภายหลัง
- 2) เมื่อได้กลุ่มคนที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดไว้ จึงขอความร่วมมือในการทำอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยนัดวันเวลาและสถานที่ ตามที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มนักเรียนนักศึกษาและกลุ่มวัยทำงาน ในวันที่ 30 กันยายน 2560 และ 1 ตุลาคม 2560 ตามลำดับ
- 3) วิธีการอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion) เชิญกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้นัดหมายไว้แล้ว มาพูดคุยและซักถามที่ร้านกาแฟ สตาศึกษา ลาวิลล่าอารีย์ เวลาประมาณ 11.00 น. ถึงประมาณ 13.00 น. ทั้งสองกลุ่ม โดยตอบคำถามเดียวกันหมด ผู้ให้ข้อมูลสามารถร่วมกันแสดงความคิดเห็นโต้ตอบได้อย่างอิสระ
- 4) ข้อมูลที่ได้จะนำเชื่อถือเนื่องจากผ่านการวิเคราะห์ที่กลั่นกรองจากสมาชิกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแล้ว

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบการเทียบเคียงรูปแบบ (Pattern Matching) โดยการสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกับข้อมูลทฤษฎีเพื่อให้เกิดความเข้าใจทางปรากฏการณ์ทางความคิดดังกล่าว โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางของ Miles และ Huberman (1994) ที่ได้เสนอขั้นตอนการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการวิเคราะห์ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) การลดทอนข้อมูล (Data Reduction) หมายถึง กระบวนการคัดเลือก การย่อความที่เข้าใจง่าย การแปลงข้อมูลให้พร้อมนำไปใช้งานในขั้นต่อไป สิ่งที่ผู้วิจัยทำในการลดทอนข้อมูลคือการเขียนสรุป การร่างหัวข้อเรื่องย่อที่เกี่ยวข้อง สร้างหลักการในการจำแนกกลุ่มข้อมูล จัดบันทึกตั้งแต่การเก็บข้อมูลครั้งแรกจนงานวิจัยเสร็จสมบูรณ์

2) การจัดรูปแบบข้อมูล (Data Display) หมายถึง การสร้างรูปแบบข้อมูลที่สามารถสื่อสารกับผู้อ่านให้เข้าใจโดยง่าย เช่น การแสดงข้อมูลด้วยตารางแผนภาพ กระบวนการจัดรูปแบบนี้เกิดขึ้นนับตั้งแต่ผู้วิจัยเริ่มวางแผนการนำเสนอข้อมูลด้วยการจัดรูปแบบให้เหมาะสมกับผู้อ่านเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย

3) การร่างข้อสรุปและการยืนยัน (Conclusion Drawing and Verification) หมายถึง การตีความหมาย การทำความเข้าใจถึงรูปแบบความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงของข้อมูลที่ ได้รวบรวมมาเพื่อนำไปสรุปผลการวิจัย

3.8 การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลครั้งนี้เป็นการนำเสนอในรูปแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยแบ่งเป็นประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยซึ่งใช้วิธีอธิบายข้อมูล โดยนำความคิดเห็น คำสัมภาษณ์และประเด็นที่น่าสนใจ ยกเหตุผลสนับสนุน พร้อมยกตัวอย่างและภาพประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องรูปแบบและอิทธิพลของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊ก กับการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาเนื้อหาของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” 2) เพื่อศึกษารูปแบบของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” 4) เพื่อศึกษาอิทธิพลจากการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ Qualitative Research ประกอบไปด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา Content Analysis และการสนทนากลุ่ม Focus Group Discussion โดยเสนอผลการศึกษาออกเป็น 3 ส่วนได้แก่

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กของแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กของแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”

ส่วนที่ 4 ผลการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลจากการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”

ส่วนที่ 1

4.1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กของแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”

4.1.1 ภาพที่ใช้จากการศึกษาพบว่าทั้งหมดที่เป็นโพส เกี่ยวกับการวิจารณ์ภาพยนตร์นั้น มีการใช้รูปภาพเดี่ยวทั้งหมดและจะมีข้อความประกอบรูปภาพเสมอ ซึ่งรูปภาพที่ใช้จะเป็นนักแสดงนำของเรื่องนั้นซึ่งมีทั้ง เดี่ยว และหลาย ๆ คน เป็นไปตามบาทของตัวละครในเรื่อง พร้อมกับข้อความด้านล่างของรูปซึ่งประกอบไปด้วยชื่อของภาพยนตร์,ผู้กำกับภาพยนตร์และปีที่ออกฉาย, คะแนนที่ทางเพจให้กับภาพยนตร์ และข้อความที่วิจารณ์ภาพยนตร์สั้นๆแบบสรุปที่ตรงประเด็นที่สุด ส่วนซ้ายบนคือวันที่ภาพยนตร์เข้าฉายในโรงภาพยนตร์นั่นเอง

ภาพที่ 4.1: ตัวอย่างรูปภาพที่ใช้ในการวิจารณ์ภาพยนตร์

ที่มา: หนังโปรดของข้าพเจ้า. (2560). สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/MyFavouriteFilms/>.

4.1.2 เนื้อหาการเล่าเรื่องในโพสที่เกี่ยวกับวิจารณ์ภาพยนตร์ จากการศึกษาพบว่า ทั้งหมดใช้การเล่าเรื่องโดยใช้ ความคิดเห็นส่วนตัวทั้งหมด ส่วนวนการเขียนไม่เป็นทางการอ่านง่าย มีการเล่าเรื่องในลักษณะเป็นกันเอง โดยส่วนแรกจะกล่าวถึงภาพรวมของภาพยนตร์ในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ทรอดแทรกความคิดเห็นส่วนตัวลงไปด้วย:

เช่นภาพยนตร์เรื่อง Mother จะมีการใช้คำว่า “ความเห็นเราที่ไม่ชอบหนังเรื่องนี้อย่างแรง” เป็นการแสดงให้เห็นว่านี่คือความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนผู้อ่านอาจจะเชื่อหรือไม่เชื่อก็ได้

“บอกก่อนนะว่านี่ความเห็นเราที่ไม่ชอบหนังเรื่องนี้อย่างแรง ดูจบแล้วได้แต่หงุดหงิดว่าหนังเขียนไรรเนี่ย รู้สึกโง่เลยที่ดูแล้วไม่เข้าใจ ต่อให้เป็นหนัง Symbolic หรือหนังสัญลักษณ์ตีความยาก ๆ เราก็คิดว่ามันมีสองประเด็นที่จะเป็น Symbolic ที่ดีคือ 1) คนดูแล้วต้องตีความได้ทันที หรือ 2) ต่อให้ตีความไม่ได้แต่พอไปอ่านของคนที่ดีความออกมา Make Sense แล้วก็ควรจะซื้อไอเดียดังกล่าว” Mother 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

หรือในภาพยนตร์เรื่อง A Most Violent Year นั้น มีประโยคที่กล่าวว่า “เหมือนเคยได้ยินคนพูดถึงผ่าน ๆ ว่าเป็นหนัง Gangster เราเลยติดภาพนั้นในหัว” แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ทางเพจกำลังจะสื่อ นั้นคือประสบการณ์ของผู้เขียนเอง ซึ่งประสบการณ์ส่วนตัวจะถูกถ่ายทอดออกมาเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ยังมีการใช้คำว่า “กลายเป็นความรู้สึกใหม่สำหรับเราไปเลย” ยิ่งตอกย้ำได้อย่างชัดเจนว่าผู้เขียนได้ใช้ความรู้สึกของตัวเองถ่ายทอดออกมาเป็นความคิดเห็นส่วนตัวต่อภาพยนตร์เรื่องนี้

“เหมือนเคยได้ยินคนพูดถึงผ่าน ๆ ว่าเป็นหนัง Gangster เราเลยติดภาพนั้นในหัวตั้งแต่ก่อนดู จึงทำให้ตลอดสองชั่วโมงหนังกลายเป็นความรู้สึกใหม่สำหรับเราไปเลย คือมันกลายเป็นว่าตัวเองถูกทดสอบการโต้ตอบด้วยความรุนแรงตลอดทั้งเรื่อง เราดูแล้วจะมีฟิลลิ่งถึงพวกฝ่ายตรงข้ามแบบ “เฮ้ย เอ็งอย่าไปกระตุกหมวดเสียดิเว” “เฮ้ย เอ็งแหมมผิตคนละเว้ย” A Most Violent Year 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

นอกจากนี้ยังพบว่าบางครั้งมีการใส่อารมณ์และความรู้สึกลงไปข้อความเพื่อสื่ออารมณ์ที่ต้องการให้ชัดเจนที่สุดและในแต่ละโพสต์จะมีการแบ่งหมวดหมู่ที่ต้องการกล่าวถึงอย่างชัดเจน คำที่สื่ออารมณ์ในการวิจารณ์ภาพยนตร์ของเพจหนังโปรดของข้าพเจ้า ยกตัวอย่างเช่น , “โคตรโบราณ”, “ดูเซ็กซี่ไปอีก”, “เซ็กซี่โรเนี่ย”, “รู้สึกโง่เลยที่ดูแล้วไม่เข้าใจ”, “สโลว์โมชั่นได้เตะระเบิด”, “มีโชว์เก๋ ๆ ที่ทำเอาอ้าปากค้างว่าคิดได้ไงวะ เท่ด้วย”, “ความเจ๋ง”, “เจ๋งมาก”, “ดูเด็ด”, “ขึ้นหิ้ง”, “เทพ”, “บ๊อบลิ้นดี” เป็นต้น

ดังเช่นภาพยนตร์เรื่อง Wonder Women ที่มีการวิจารณ์โดยใส่อารมณ์ความรู้สึกส่วนตัวลงไปด้วย เช่นคำว่า “โคตรโบราณ” ซึ่งหมายถึงเก่าหรือเก่ามาก ๆ หรือประโยคที่ว่า “มีโชว์เก๋ ๆ ที่ทำเอาอ้าปากค้างว่าคิดได้ไงวะ เท่ด้วย” หรือ “สโลว์โมชั่นได้เตะระเบิด” หมายความว่า เป็นการแสดงบทภาพยนตร์ได้น่าตื่นเต้นหรือตื่นตาตื่นใจเป็นอย่างมากซึ่งเป็นที่คาดไม่ถึง เป็นต้น

“ส่วนแอ็คชั่นนี่สโลว์โมชั่นได้เตะระเบิด แกรมฉากบบนชายหาดนี่มีโชว์เก๋ ๆ ที่ทำเอาอ้าปากค้างว่าคิดได้ไงวะ เท่ด้วย มีประโยชน์จริงด้วย” Wonder Women 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

หรือในภาพยนตร์เรื่อง Mother ที่มีคำว่า “เซ็กซี่โรเนี่ย” หรือ “รู้สึกโง่เลยที่ดูแล้วไม่เข้าใจ” แสดงถึงอารมณ์ที่ไม่เข้าใจอย่างมาก แต่ใช้คำพวกนี้แทนเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจอารมณ์ให้ตรงที่สุดว่าไม่เข้าใจหรือไม่รู้เรื่องเลย

“บอกก่อนนะว่านี่ความเห็นเราที่ไม่ชอบหนังเรื่องนี้อย่างแรง ดูจบแล้วได้แต่หงุดหงิดว่าหนังเซ็กซี่โรเนี่ย รู้สึกโง่เลยที่ดูแล้วไม่เข้าใจ” Mother 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

4.1.3 เนื้อหานักแสดงนำ จากการศึกษาพบว่าในทุกโพสต์ที่เกี่ยวกับการวิจารณ์ภาพยนตร์ จะมีการพูดถึงนักแสดงนำเสมอโดย จะเป็นย่อหน้าในลำดับที่สองต่อจากการพูดถึงภาพรวมของ

ภาพยนตร์ซึ่งกล่าวถึงเป็นอันดับแรก จะเป็นการเล่าเหตุการณ์โดยย่อ พร้อมกับหน้าที่ของตัวแสดงนำนั้น อยู่ในบทวิจารณ์ด้วยเสมอหรือจะมองว่าตรงส่วนนี้เป็นเนื้อเรื่องโดยย่อก็ได้ซึ่งนักแสดงนำในเรื่องนั้น ๆ ส่วนใหญ่แล้วจะปรากฏในรูปภาพของการวิจารณ์เรื่องนั้น ๆ ด้วยเช่นกัน

เช่นภาพยนตร์เรื่อง November Man มีการพูดถึง 'เดเวอโรซ' (Pierce Brosnan) ซึ่งคือชื่อในภาพยนตร์ ส่วนในวงเล็บนั้นคือชื่อจริงของนักแสดงที่เล่นเป็น เดเวอโรซ ในภาพยนตร์นี้ ซึ่งมีหน้าที่ต้องออกตามหาเด็กสาวคนหนึ่งซึ่งเชื่อว่ากุมความลับของประธานาธิบดีอยู่

“หนังสือถึง 'เดเวอโรซ' (Pierce Brosnan) อดีตสายลับของ CIA ที่ถูกเพื่อนเก่าดึงตัวกลับมาให้ทำภารกิจรับตัวสายลับกลับจากรัสเซียแต่ปรากฏว่าสายลับคนนั้นดันเป็นหญิงสาวที่เขารัก ซึ่งเธอออกมาได้พร้อมหลักฐานบางอย่างแต่กลับถูกลอบยิงระหว่างทาง โดยคนยิงคือ 'เมสัน' (Luke Bracey) อดีตลูกศิษย์ของเขาที่ยังคงทำงานกับ CIA ที่นี้ฝ่ายเดเวอโรซ, เมสัน, และคนของผู้สมครปธน.รัสเซีย จึงพร้อมใจกันออกตามหาตัวเด็กสาวคนหนึ่งซึ่งเชื่อว่ากุมความลับหลายอย่างของปธน. พวกเขาจึงต้องอาศัยข้อมูลสุดท้ายจากศูนย์ลับภัยที่ 'อลิซ' (Olga Kurylenko) ดูแลอยู่”

The November Man (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

หรือภาพยนตร์เรื่อง What Happen to Monday นั้นเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการหายตัวไปของลูกสาวคนโต จากครอบครัวที่มีลูกสาว 7 คน ทำให้ทุกคนในบ้านต้องออกตามหา แต่มีข้อแม้ว่าห้ามให้ใครทราบว่าครอบครัวนี้มีลูกสาว 7 คน ทุกคนจึงต้องสวมรอยเพื่อเป็นคน 1 คนในทุก ๆ วัน เพื่อออกตามหาพี่สาวของครอบครัว

“หนังสือถึงโลกอนาคตที่ประชากรล้นโลกจนทรัพยากรไม่เพียงพอต่อความต้องการ 'เคย์แมน' (Glenn Close) จึงแก้ปัญหาด้วยการออกกฎให้ทุกครอบครัวมีลูกได้เพียงหนึ่งคน หากใครฝ่าฝืนจะถูกจับไปจำคุกแซ่แข็งเพื่อรอจนกว่าทรัพยากรในอนาคตจะเพียงพอ ที่นี้ดันมีครอบครัวหนึ่งคลอดลูกแฝดเจ็ดออกมา ทั้งหมดจะใช้ตัวตนเดียวกันเวลาออกนอกบ้านคือ 'เซตต์แมน' (Noomi Rapace) แต่เวลาอยู่ในบ้านก็จะมีชื่อเรียงตามวันและทุกคนจะออกนอกบ้านได้ตามวันในชื่อของตัวเองเท่านั้น ปัญหามันมาเริ่มขึ้นเมื่อ 'มันเดย์' หายตัวไปอย่างไร้ร่องรอย พี่น้องคนที่เหลือจึงต้องออกตามหา”

What Happen to Monday 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

ภาพที่ 4.2: ตัวอย่างรูปนักแสดงนำที่ปรากฏในโปสเตอร์ของการวิจารณ์

ที่มา: หนังโปรดของข้าพเจ้า. (2560). สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/MyFavouriteFilms/>.

4.1.4 การแสดงความคิดเห็น จากการศึกษาพบว่าทุกโพสต์ที่เกี่ยวกับการวิจารณ์ภาพยนตร์นั้น จะใส่ความคิดเห็นส่วนตัวลงไปด้วย จะเป็นในย่อหน้าที่เหลือจากการวิจารณ์ภาพยนตร์ซึ่งในภาพยนตร์แต่ละเรื่องจะมีการแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่แตกต่างกันออกไป เช่นตัวละครที่เป็นตัวร้าย, ฉากแอ็คชั่นต่าง ๆ ชอบอะไร ไม่ชอบอะไร ซึ่งจะมีทั้งในแง่บวกที่ทำออกมาได้ดีและในแง่ลบที่ทำออกมาไม่ค่อยน่าประทับใจ

ในส่วนของด้านบวกนั้นจะอธิบายถึงสิ่งที่ชื่นชอบหรือทำออกมาได้อย่างน่าประทับใจ เช่น ความสมจริง ของภาพบทภาพยนตร์, เรื่องราวต่าง ๆ ในโลกความเป็นจริงหรือความรู้สึกนึกคิดของนักแสดงในขณะนั้น ดังตัวอย่างเช่น

ภาพยนตร์เรื่อง Unlocked นั้นทางเพจได้ให้ความคิดเห็นในแง่บวกไว้ในหลายเรื่องด้วยกัน เช่นในเรื่องของความสมจริงจากสถาบันตำรวจและทหารที่มีอยู่จริงทำให้ภาพยนตร์ออกมาสมจริงที่สุด

“คิดถูกแล้วที่อาศัยความช่วยเหลือด้านเทคนิคจากทั้ง CIA, FBI แล้วก็หน่วย SEAL ซึ่งมันช่วยให้พล็อตหนังแนวทฤษฎีสมคบคิดดูสนุกและจริงจังขึ้นมาเยอะมาก” Unlocked 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

หรือชื่นชมการปรับใช้รูปแบบภาพยนตร์สืบสวนสอบสวนจากภาพยนตร์เก่าเรื่อง Three Days of the Condor (1975) ให้เหมาะสมกับยุคสมัยในปัจจุบัน

“อาจจะต้องชมแรงบันดาลใจจากหนังสืบสวนการเมืองยุค 70's แบบ Three Days of the Condor ด้วย เพราะพล็อตเรื่องถอดแบบมาเป๊ะ ๆ” Unlocked 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

ในขณะที่เดียวกันก็ยิ่งชื่นชมการนำแบบแผนของภาพยนตร์แอคชั่นมาปรับใช้ให้เข้ากับยุคสมัย และมีฉากแอคชั่นที่พอเหมาะพอสมควรอีกด้วย

“คือพูดถึงเรื่องหน่วยงานรัฐบาลถูกแทรกแซง, เป็นโลกของความหวาดระแวงภัยก่อการร้าย, การวางแผนสุดฉลาด, ความไว้วางใจ และสุดท้ายคือเรื่องราวนอกแผนการที่คาดไม่ถึงซึ่งใน Unlocked อาศัยโครงเรื่องดังกล่าวมาเล่าเรื่องในยุคสมัยใหม่ได้สนุกมาก ที่สำคัญคือการไม่บ้าขายแอคชั่นจนดูเป็นหนึ่งหนึ่งเนียแหละ ประมาณว่าถ้าจำเป็นก็ต้องใส่ฉากแอคชั่นแต่ไม่ได้หยิบมาขายเป็นแนววินาศสันตะโรเหมือนพวกเจสัน บอร์นหรือเจมส์ บอนด์” Unlocked 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

ส่วนภาพยนตร์เรื่อง Baby Driver นั้นทางเพจได้ให้ความคิดเห็นในด้านบวกไว้ในเรื่องของการขับรถที่ได้ใช้การแสดงที่เป็นของจริงทั้งหมดหรือเรียกได้ว่าไม่มีการใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาเกี่ยวข้องใด ๆ นั่นเอง

“ส่วนฉากขับรถซึ่งบอกเลยว่าไม่ผิดหวัง เบื้องหลังไม่มีการใช้ CGI ช่วยเลยจ้า ดั้งนั้นอย่างหนึ่งที่การันตีได้คือลีลาการดริฟต์ ลีลาโลดโผนได้มัน พุงข้ามเกะกลางทั้งหลายเหล่าที่ได้ดูกันเป็นของจริงล้วน ๆ” Baby Driver 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

แต่เมื่อพูดถึงในส่วนทางด้านลบนั้น ทางเพจจะกล่าวถึงในแง่มุมที่ต่างกันไปของภาพยนตร์แต่ละประเภท ทั้งในเรื่องการดำเนินเรื่อง ความสมจริง หรือฉากต่าง ๆ ในบทภาพยนตร์นั้น ๆ :

ในเรื่อง War for the Planet of the Apes นั้นทางเพจได้แสดงความคิดเห็นทางด้านลบไว้หลากหลายเรื่องด้วยกัน ยกตัวอย่างเช่นความไม่สมจริงของฉากต่าง ๆ และเป็นสิ่งที่ไม่น่าจะเกิดขึ้นจริงได้ เช่น

“จุดที่ทำให้เราไม่ปลื้มหนักกลับเป็นพวกรายละเอียดปลีกย่อยมากกว่า ไล่ตั้งแต่การเล่าเรื่องที่ทำให้รู้สึก wtf แบบนี้ก็ได้เหวออยู่บ่อยครั้ง ความไม่สมเหตุสมผลของฉากต่าง ๆ ที่พอเห็นแล้วหงุดหงิดเหลือเกินเพราะมันดูไม่น่าเชื่อเอาเสียเลย” War for the Planet of the Apes 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

หรือในเรื่องของความสมจริงที่เปรียบเสมือนอยู่ในที่คุมขังแต่ผู้ที่โดนจับทำตัวสะดวกสบายทำให้ภาพยนตร์ออกมาดูไม่สมจริงเท่าที่ควร

สิ่งที่เราผิดหวังในช่วงครึ่งหลังมาก ๆ คือตั้งแต่วานรโดนจับมันดูและตุ้มเป๊ะไปหมด สิ่งต่าง ๆ ที่พวกวานรทำกันในค่ายทหารช่างไม่น่าเชื่อเอาเสียเลย เมื่อนึกสภาพว่าพวกมันถูกขังอยู่ในคุกที่มีทหารเป็นร้อยและมีเวรยาม เอาจริงเรานึกว่าอยู่ริสอร์ทเพราะดูทำอะไรกันซิลล์เหลือเกิน ” War for the Planet of the Apes 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

4.1.5 การเปรียบเทียบระหว่างภาพยนตร์ที่จะวิจารณ์กับภาพยนตร์ที่ประสบความสำเร็จมาแล้วก่อนหน้านี้ ผู้วิจัยพบว่าเมื่อภาพยนตร์ทำออกมาในรูปแบบคล้ายๆ ภาพยนตร์ที่เคยออกฉายไปก่อนหน้านี้แล้วประสบความสำเร็จ ทางเพจจะมีการอ้างอิงถึงภาพยนตร์เรื่องที่ประสบความสำเร็จหรือเป็นที่นิยม เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงความเป็นตัวตนของภาพยนตร์ หรืออารมณ์ในภาพยนตร์เรื่องนั้นว่าจะออกมาในรูปแบบคล้ายๆ กับภาพยนตร์เรื่องใด

ในภาพยนตร์เรื่อง Unlocked เป็นภาพยนตร์ประเภทแอคชั่นทางเพจจึงได้มีการเปรียบเทียบในเรื่องฉากแอคชั่นกับภาพยนตร์ที่ผู้ชมส่วนใหญ่รู้จักกันดีก็คือเรื่อง เจสัน บอร์น หรือ เจมส์ บอนด์ ซึ่งทั้ง 2 เรื่องนี้ก็จะเป็นภาพยนตร์แอคชั่นเหมือนกันแต่การนำมาใช้แตกต่างกับเรื่อง Unlocked

ที่สำคัญคือการไม่บ้ำขายแอคชั่นจนดูเป็นหนึ่งหนึ่งเนียแหละ ประมาณว่าถ้าจำเป็นก็ต้องใส่ฉากแอคชั่นแต่ไม่ได้หยิบมาขายเป็นแนววินาศสันตะโรเหมือนพวกเจสัน บอร์นหรือเจมส์ บอนด์ Unlocked 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

ในส่วนของภาพยนตร์เรื่อง Kingsman เป็นภาพยนตร์ประเภทแอคชั่นเช่นกัน จึงมีความคล้ายคลึงกับภาพยนตร์ที่ผู้ชมส่วนใหญ่รู้จักกันดีอย่างเจมส์ บอนด์หรือ 007 ทำให้ทางเพจได้มีการนำมาพูดถึงเพื่อให้เข้าใจความรู้สึกของภาพยนตร์ให้มากขึ้น

“ทำให้ Kingsman มันคือ 007 เวอร์ชันอัปเดตใหม่ให้มีความเป็นวัยรุ่นมากขึ้น” Kingsman 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

Baby Driver ภาพยนตร์แอคชั่นที่มีรถยนต์เป็นองค์ประกอบหลัก และตัวละครนำเป็นผู้ขับรถเพื่อดำเนินเรื่องคล้าย ๆ กับภาพยนตร์ Drive เมื่อปี 2011 ทางเพจจึงได้นำมากล่าวถึงเพื่อให้เข้าใจได้ทันทีว่า ภาพยนตร์เรื่องนี้จะออกมาลักษณะใกล้เคียงกับเรื่อง Drive

เห็นพล็อตแล้วไม่ต้องนึกถึงหนังเก่าอะไรเลย ล่าสุดไม่กี่ปีมานี้ก็ “Drive ที่ไรอัน กอสลิ่ง เล่นนะแหละ” Baby Driver 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

4.1.6 การให้คะแนน ผู้วิจัยพบว่าเมื่อมีการเขียนการวิจารณ์ภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะมีการให้คะแนนที่ทางเพจอธิบายมาและคิดว่าจะได้รับ ซึ่งทั้งหมดจะคะแนนเต็ม 10 อีกทั้งยังบอกชื่อผู้กำกับพร้อมประเภทเรื่องนั้น ๆ ไว้ในตอนท้ายของโพสต์อีกด้วย ในขณะที่บางโพสทาง

เพจได้ใส่รายชื่อของผู้คิดบทภาพยนตร์(Screenplay) ลงไปด้วย ซึ่งคะแนนที่ได้รับและผู้กำกับภาพยนตร์ก็จะปรากฏอยู่บนรูปภาพที่ใช้วิจารณ์ภาพยนตร์เรื่องนั้นด้วยเช่นกัน

“Directors: Kyle Balda, Pierre Coffin, Eric GuillonGenre: animation, comedy, adventure, fantasy6/10” Despicable me 3 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

“Director: J.C. Chandor (ผู้กำกับ Margin Call, All Is Lost) screenplay: J.C. ChandorGenre: crime, drama, thriller8/10” A Most Violent Year 2014, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2557)

“Director: Michael Cuestascreenplay: Stephen Schiff, Michael Finch, Edward Zwick, Marshall HerskovitzGenre: action, thriller7/10” American Assassin 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

ภาพที่ 4.3: ตัวอย่างการให้คะแนนและชื่อของผู้กำกับภาพยนตร์ ที่ปรากฏอยู่ในรูปภาพของการวิจารณ์ภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ

ที่มา: หนังโปรดของข้าพเจ้า. (2560). สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/MyFavouriteFilms/>

การศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหานี้ พบว่าภาพยนตร์แต่ละเรื่องจะมีลักษณะเนื้อหาการวิจารณ์ที่คล้ายคลึงกัน จะมีแตกต่างกันออกไปบ้างขึ้นอยู่กับประเภทของภาพยนตร์ และบทของภาพยนตร์ว่า ภาพยนตร์เรื่องที่น่ามาเสนอมีลักษณะด้านใดที่เด่นชัด และสามารถหยิบยกประเด็นนั้นมานำเสนอให้ผู้ติดตามได้รับทราบอย่างชัดเจนที่สุด ซึ่งการวิจารณ์ในที่นี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ณ ปัจจุบัน ทรอดแทรกด้วยความรู้สึกส่วนตัว ในที่นี้จึงขอแทรกตัวอย่างผลพุดิกรรรมการรับชมภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจหนังโปรดของข้าพเจ้าไว้คร่าว ๆ ดังนี้ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มนักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่นิยมรับชมภาพยนตร์ประเภทแอคชั่น ระทึกขวัญและตลก ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่มักไปชมภาพยนตร์เป็นหมู่คณะ (มากกว่า 3 คนขึ้นไป) เวลาส่วนใหญ่ที่รับชมคือช่วงหลังบ่ายโมงเป็นต้นไป ในวันธรรมดา ซึ่งเฉลี่ยการรับชมประมาณ 2-4 ครั้งต่อเดือน

2) ด้านกลุ่มวัยทำงานนิยมรับชมภาพยนตร์ในช่วงหลังเลิกงานหรือวันหยุดเสาร์อาทิตย์มากที่สุด นิยมรับชมภาพยนตร์ประเภทตลก โรแมนติกและแอคชั่น ตามลำดับ ซึ่งจะไปชมภาพยนตร์กับเพื่อน (ไม่เกิน 3 คน) หรือแฟน เวลาชมส่วนใหญ่ในช่วงหลัง 6 โมงเป็นต้นไปในวันธรรมดาหรือในช่วงก่อนเที่ยงในวันหยุดเสาร์อาทิตย์หรือวันหยุดทั่วไป ซึ่งเฉลี่ยการรับชมภาพยนตร์ประมาณ 2-4 ครั้งต่อเดือนเช่นกัน

ส่วนที่ 2

4.2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กของแฟนเพจ

“หนังโปรดของข้าพเจ้า”

การวิจารณ์ของแฟนเพจ“หนังโปรดของข้าพเจ้า” ในระยะเวลาระหว่าง วันที่ 1 กันยายน ถึง 1 ตุลาคม 2560 นั้นพบว่า มีการวิจารณ์ภาพยนตร์ทั้งหมด 7 เรื่อง ได้แก่ Unlocked, Mother, American Assassin, Baby Driven, Kingman, Logan Lucky, The Foreigner ที่เข้าฉายในโรงภาพยนตร์ ซึ่งแบ่งประเภทการวิจารณ์ภาพยนตร์ตามที่คุณกิตติศักดิ์ สุวรรณโกสิน 2550 ได้สรุปการวิจารณ์ไว้นั้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่ 6 เรื่องใช้การวิจารณ์แบบมาร์กซิสต์ (Marxist Criticism) ซึ่งจะเน้นไปที่ตัวเนื้อหาของภาพยนตร์กับบริบททางสังคมเป็นหลัก เช่นในภาพยนตร์ของ The Foreigner ได้หยิบยกเนื้อหาทางด้านความขัดแย้งทางการเมืองใส่ลงไปในตัวภาพยนตร์ด้วย

“การเมืองที่หนังพยายามจะเล่นใหม่ตุนุ่เชิดและการเลือกข้าง อย่างเพียช บรอสแมนที่รับบทเป็นรัฐมนตรีของไอร์แลนด์นั้นก็ในอดีตกองกำลัง IRA (ในนิยายระบุชัดว่าเป็น IRA ส่วนในหนังสือเป็นชื่อสมมติ) ที่หันมาเล่นการเมืองแล้วถูกอังกฤษชกโยนอยู่เบื้องหลังด้วยผลประโยชน์การต่อรองบางอย่าง ซึ่งตรงนี้ถูกหยิบมาใช้เป็นกุญแจในการเล่าเรื่องการหาตัวผู้อยู่เบื้องหลังเหตุระเบิดในอังกฤษ” The Foreigner 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

และ 1 เรื่องที่ใช้การวิจารณ์แบบที่เน้นไปที่ผู้กำกับเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะเน้นไปที่บุคลิกลักษณะความเป็นตัวตนของผู้กำกับคนนั้น ๆ เช่นภาพยนตร์เรื่อง Baby Driver ที่มีผู้กำกับคือ เอ็ดการ์ ไรท์ (Edgar Wright) ที่แสดงความเป็นตัวตนออกมาได้อย่างชัดเจน รูปแบบการทำภาพยนตร์ที่ใส่เนื้อเพลงลงไปให้เหมือน มิวสิกวิดีโอเพื่อให้ออกมาเป็นภาพยนตร์แอคชั่นในรูปแบบละครเพลง ทำให้ฉีกกฎภาพยนตร์แอคชั่นให้ต่างจากเรื่องอื่น

“แต่พอเอ็ดการ์ ไรท์หยิบพล็อตแบบนี้มาปรุงใหม่มันกลับกลายเป็นงานที่สดใหม่ขึ้นมาทันตาเห็น”

“แต่อย่างที่เราบอกว่าเอ็ดการ์ ไรท์เขาทำ Baby Driver ให้มีสไตล์เฉพาะเป็นของตัวเอง คือนั่งดูเบบี่ไปก็ไม่มีทางคิดถึงหนังเรื่องอื่น” Baby Driver 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาเพิ่มเติมจากภาพยนตร์ที่ทางเพจหนังโปรดของข้าพเจ้าได้มีการวิจารณ์ไว้แล้วนั้น อีก 10 เรื่อง เป็นภาพยนตร์เข้าฉายในปี 2560 จำนวน 8 เรื่อง และภาพยนตร์ก่อนหน้าปี 2560 อีกจำนวน 2 เรื่องพบว่า ภาพยนตร์ที่ทางเพจ“หนังโปรดของข้าพเจ้า” ได้ใช้การวิจารณ์แบบแบบมาร์กซิสต์ (Marxist Criticism) มีทั้งหมด 9 เรื่อง ได้แก่ American Mad, What Happened to Monday, The Hitman’s Bodyguard, Car 3, Despicable Me 3, Wonder Women, ฉลาดเกมส์โกง, The Novemberman และ A Most Violent Year

ยกตัวอย่างเช่นภาพยนตร์เรื่อง What Happen to Monday 2017 ที่สมมุติปัญหาที่จะเกิดขึ้นในสังคมของโลกอนาคตจึงต้องมีการออกกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อรองรับจำนวนประชากรในโลก

“หนังเล่าถึงโลกอนาคตที่ประชากรล้นโลกจนทรัพยากรไม่เพียงพอต่อความต้องการ 'เคย์แมน' (Glenn Close) จึงแก้ปัญหาด้วยการออกกฎให้ทุกคนครอบครัวยังมีลูกได้เพียงหนึ่งคน หากใครฝ่าฝืนจะถูกจับไปจำคุกแข็งแ้งเพื่อรอจนกว่าทรัพยากรในอนาคตจะเพียงพอ ที่นี้ฉันมีครอบครัวหนึ่งตลอดลูกแฝดเจ็ดออกมา ทั้งหมดจะใช้ตัวตนเดียวกันเวลาออกนอกบ้าน” What Happen to Monday 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

หรือจะกล่าวถึงภาพยนตร์อีเรื่องหนึ่งที่เล่นถึงความต้องการของมนุษย์ ที่สามารถยอมทำได้ทุกอย่างที่จะได้เงิน แม้เป็นเรื่องผิดกฎหมายก็ตาม

“ถ้าดูรายละเอียดน่าจะเป็นชัดว่าหนังมันค่อนข้างซีเรียส โทนจะเรื่องการลักลอบขนยาเสพติดซึ่งคงไม่มีใครซิลส์ได้ขนาดในหนังหรอก, ภารกิจเสี่ยงตายต่าง ๆ แต่พอมันมาเล่าแบบใส่แก๊กตลกบ้าง ยิ่งมุกให้ขำบ้าง กลับกลายเป็นว่าหนังสามารถหนีความเป็นสูตรหนังชีวิตปริศนาสร้างสไตล์เบาสมองได้เฉยเลย” American Mad 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

และอีก 1เรื่องได้แก่ เรื่อง Moonlight พบว่า ได้ใช้การวิจารณ์แบบผสมผสานระหว่างรูปแบบมาร์กซิสต์ (Marxist Criticism) ผสมผสานกับการวิจารณ์แบบเน้นไปที่ผู้กำกับเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในบทวิจารณ์นี้จะเกิดขึ้นน้อยมากซึ่งเมื่อเนื้อหาของภาพยนตร์มีลักษณะที่แตกต่างออกไปนั้นผู้วิจารณ์จึงต้องมองย้อนกลับไปถึงผู้กำกับของภาพยนตร์เรื่องนั้นด้วยเพื่อสื่อถึงตัวตนที่แท้จริงของผู้

กำกับและสิ่งที่คุณกำกับที่ต้องการสื่อออกมาให้ชัดเจนที่สุด ในที่นี้ก็คือเรื่องเกี่ยวกับความเลื่อมล้ำทางเพศและความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมของตัวละคร

“ชอบความ Minimal ของบทหนังที่หยิบเหตุการณ์สั้น ๆ ในสามช่วงวัยมาร้อยเรียงให้เห็นช่วงชีวิตที่ขรุขระ” Moonlight 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

“ดูไปแล้วรู้สึกว่ามันแค่แต่ละช่วงวัยได้ตามหลักจิตวิทยาพื้นฐาน อันนี้เราอิงจากตัวเราเองนะว่าตอนเด็กอายุประมาณนั้นก็จะดูผู้ใหญ่ที่เก่งเป็นต้นแบบให้นับถือ, พอช่วงวัยรุ่นก็เริ่มแคร์สังคมเพื่อนวัยเดียวกัน อยากได้รับการยอมรับจากเพื่อนฝูง, และพอเป็นผู้ใหญ่ก็คือการหล่อหลอมประสบการณ์ให้นับถือตัวเองและมองย้อนไปถึงสิ่งที่ตัวเองมองข้ามไปในบางช่วงวัย ซึ่งความน่าสนใจของหนังคือมันบอกเล่าผ่านตัวละครที่เป็นชนชั้นชายขอบมาก ๆ คือเป็นเกย์รับในหมู่คนผิวดำ และการเล่าผ่านสามช่วงวัยก็ทำให้เห็นชัดเจนว่าเส้นทางชีวิตมันคาดเดาไม่ได้จริง ๆ” Moonlight 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

“โดยเนื้อหาของแบรี่ เจนกินส์ เขาเลือกกำกับ Moonlight ด้วยความนิ่งเงียบเพื่อฉายสะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยวเหงาอ้างว้างของตัวละคร” Moonlight 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

“เราก็ประทับใจในการกำกับหนังที่เนื้อหาหนักหน่วงไม่ให้คนดูจิตตกมากเกินไปจนลืมนสนใจอารมณ์ข้างในของตัวละคร” Moonlight 2017, (หนังโปรดของข้าพเจ้า, 2560)

การศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการวิจารณ์ภาพยนตร์ของเพลง”หนังโปรดของข้าพเจ้า” นั้นใน ส่วนมากจะนิยมใช้รูปแบบมาร์กซิสต์ (Marxist Criticism) ซึ่งเป็นรูปแบบที่นิยมใช้มากที่สุด เข้าใจง่ายมากที่สุด ทั้งหมดก็อิงมาจากเรื่องราวต่าง ๆ ในสังคม ทำให้เมื่ออ่านแล้วเข้าใจได้ไม่ยาก แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีการใช้รูปแบบที่เหลือทั้ง 2 รูปแบบ บ้างเป็นบางครั้ง ขึ้นอยู่กับตัวเนื้อหาและผู้กำกับของภาพยนตร์แต่ละเรื่อง ว่ามีจุดไหนที่น่าสนใจมากกว่ากัน หรือบางครั้งอาจจะเขียนออกมาในรูปแบบลักษณะที่ใช้ การผสมกัน อย่างที่ได้ยกตัวอย่างไป

ส่วนที่ 3

4.3 ผลการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพลง “หนังโปรดของข้าพเจ้า”

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการ สนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ถูกสอบถามเป็นสมาชิกแฟนเพลง “หนังโปรดของข้าพเจ้า” และอยู่ในเขต กรุงเทพฯ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1: กลุ่มนักเรียนนักศึกษา

กลุ่มที่ 2: กลุ่มวัยทำงาน

4.3.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับภาพยนตร์ของสมาชิกกลุ่มนักเรียนนักศึกษา
โดยคำถามแบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

-ส่วนที่หนึ่ง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่จะคำนึงถึงราคาตั๋วเข้าชมภาพยนตร์เป็นหลัก ซึ่งมีการจัดงานเงินที่ได้รับคล้ายกันคือได้รับเงินจากครอบครัวต่อเดือนที่จำกัด พร้อมกับต้องบริหารเงินต่อเดือนเองทั้งหมด ราคาตั๋วที่ถูกลงจะช่วยประหยัดเงินให้กลุ่มนักเรียนนักศึกษาได้เป็นอย่างมาก ดังคำให้สัมภาษณ์ มีความเห็นว่า

“คือส่วนใหญ่ผมจะไปวันพุธ เพราะหนังจะถูก ยิ่งเดี๋ยวนี้โปรโมชันอะไรเยอะแยะช่วยผมได้เยอะเลย”(นาย A นักศึกษานักศึกษาปริญญาตรี อายุ 20 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

“ส่วนตัวผมจะเลือกดูหนังในวันที่ถูก ถ้าเป็นไปได้ คือจะดูด้วยว่ามีโปรโมชันอะไรใช้ได้บ้างเราก็จะได้หาว่าเพื่อนมีกันไหม”(นาย B นักศึกษาปริญญาตรี อายุ 21 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

“ก่อนไปก็จะหาโปรโมชันต่าง ๆ เหมือนกับนาย A เตรียมไว้ก่อน บางครั้ง ลดครึ่งราคาเลยก็มี”(นาย D นักศึกษาปริญญาตรี อายุ 22 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

-ส่วนที่สอง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในระดับปานกลาง

ปัจจัยต่อมาที่สำคัญไม่แพ้กันก็คือปัจจัยเรื่องสถานที่ ซึ่งมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่ากลุ่มนักเรียนนักศึกษานิยมไปชมภาพยนตร์กันเป็นกลุ่ม จึงจำเป็นที่จะต้องเลือกสถานที่ที่สะดวกต่อคนหมู่มากหรือเป็นสถานที่ที่คุ้นเคยอยู่แล้ว ซึ่งจะสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการตั๋วราคาถูกลงเพื่อประหยัดเงิน ดังมีการให้ความเห็นไว้ว่า

“ก็จะไปดูแถวสยามแทบทุกครั้ง เดินทางสะดวก ง่าย เหมือนศูนย์รวมวัยรุ่นอยู่แล้ว”(นางสาว C นักศึกษาปริญญาตรี อายุ 21 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

“เอาที่สะดวก เช่นผมเรียนท่าพระจันทร์ เช่นปิ่นหรือเมเจอร์ปิ่นเกล้าก็พอแล้ว ไม่ต้องเข้าเมืองรถติดไปอีก”(นาย D นักศึกษาปริญญาตรี อายุ 22 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

ส่วนปัจจัยถัดมานั้น สมาชิกผู้ให้สัมภาษณ์ได้มีความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 2 ทาง ได้แก่

1) เสียงพากย์ต่าง ๆ (Soundtrack & พากย์ไทย) และ 2) เรื่องรอบการฉาย
ภาพยนตร์ ที่เห็นว่าทั้งสองส่วนมีความสำคัญเท่า ๆ กันนั้น มีผลมาจากสมาชิก 3 ท่าน เห็นว่าต้องการรับชมภาพยนตร์ที่เป็นเสียงดั้งเดิม ถึงแม้รอบฉายจะไม่ได้อยู่ในเวลาที่ตั้งใจจะชมก็สามารถเปลี่ยนเพื่อไปรับชมในเวลาดังกล่าวได้ และอีกสามท่านมีความเห็นว่าเรื่องเสียงพากย์ของภาพยนตร์ยังไม่

สำคัญเท่าเวลาที่เราเขาได้เห็นได้วางแผนไว้แล้ว ถึงแม้ว่าเวลาที่วางแผนไว้จะต้องดูภาพยนตร์ที่เป็นพากย์ไทยนั้นก็สามารถรับชมได้ ดังคำให้สัมภาษณ์ดังนี้

“ส่วนตัวผมและกลุ่มเพื่อนผมจะดูแต่หนัง Soundtrack อย่างเดียวครับ ยกเว้นหนังจีนที่จะดูพากย์ไทย เพราะไม่อยากฟังเสียงจีน คือจะหาดูรอบที่เป็น Soundtrack อย่างเดียว” (นาย B นักศึกษาปริญญาตรี อายุ 21 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

“ของผมเน้นรอบตึกๆจะหา Soundtrack ก่อนแล้วจึงเลือกรอบที่จะดูครับ” (นาย A นักศึกษาปริญญาตรี อายุ 20 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

“ส่วนตัวผมจริง ๆ แล้วชอบดู Soundtrack แต่ถ้าวางแผนไว้แล้วว่าต้องทำอะไรบ้าง แล้วเกิดมีหนังที่อยากดูหนังด้วย ก็ดูพากย์ไทยได้ครับ” (นาย D นักศึกษาปริญญาตรี อายุ 22 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

-ส่วนที่สาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจน้อยที่สุด

มาถึงปัจจัยสุดท้ายที่ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันนั้น มีความเห็นว่าขนมขบเคี้ยวและของสะสมต่าง ๆ เป็นปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด เพราะเหตุขนมขบเคี้ยวหน้าโรงภาพยนตร์จะมีราคาสูงกว่าด้านนอกเสมอ ซึ่งจะคล้ายคลึงกับคำตอบในปัจจัยก่อนหน้านี้ที่ต้องการประหยัดเงินให้มากที่สุด ส่วนในเรื่องของสะสมต่าง ๆ ยังมีความคิดเห็นตรงกันว่า ราคาที่ต้องจ่ายกับคุณภาพของไม่ค่อยสมส่วนกันจึงไม่นิยมซื้อเท่าไรนัก ในขณะเดียวกันบนโลกออนไลน์บางครั้งก็มีการนำของสะสมออกไปขายในราคาที่ถูกลงกว่าอีกด้วย โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“พวกแก้วของสะสม เดี่ยวนี้เขาหากันตามเฟซบุ๊กแล้วครับ ผมอยากได้อะไรผมก็ไปหาในเฟซบุ๊กถูกกว่ากันเยอะเลย” (นาย F นักศึกษาปริญญาตรี อายุ 20 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

“ป๊อปคอนพวกนั้น ผมไม่ค่อยซื้อครับ นาน ๆ จะกินซั๊กที” (นาย E นักศึกษาปริญญาตรี อายุ 24 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

4.3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับภาพยนตร์ของสมาชิกกลุ่มวัยทำงาน

โดยแบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

-ส่วนที่หนึ่ง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่ารอบการฉายภาพยนตร์และสถานที่รับชมเป็นปัจจัยหลักในการไปรับชมภาพยนตร์ เนื่องจากเห็นว่าต้องการเน้นความสะดวกสบายเป็นที่ตั้งซึ่งมีความเห็นได้ว่าแบ่งการรับชมเป็นสองช่วงเวลาได้แก่ช่วงหลังเลิกงาน เน้นไปที่ใกล้ที่ทำงานหรือใกล้ที่พักอาศัย

สามารถเดินทางได้อย่างสะดวกและช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์หรือวันหยุดต่าง ๆ จะเน้นไปที่ใกล้ที่พักอาศัยเช่นเดียวกันต่างกันว่าจุดประสงค์เพื่อจะได้มีเวลาทำกิจกรรมอย่างอื่นต่อได้ ดังคำสัมภาษณ์

“ผมจะดูที่สยามเป็นประจำเพราะเดินทางสะดวก ไม่ว่าจะดูกับแฟนหรือเพื่อนทุกคนมาได้ ง่ายกลับได้ง่าย ส่วนรอบที่ดูจะหลังเที่ยงถ้าวันเสาร์อาทิตย์ ถ้าวันธรรมดาแน่นอนต้อง รอบเย็นๆ รอบเพื่อนเลิกงานก่อน แต่ก็ยังดูที่สยามอยู่ดี อยู่ที่บอกมาง่ายกลับง่าย ” (นาย G Freelance อายุ 23 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 ตุลาคม 2560)

“วันหยุดใกล้บ้าน วันทำงานใกล้ออฟฟิศคะ” (นางสาว I พนักงานบริษัทเอกชน, อายุ 27 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 ตุลาคม 2560)

“วันหยุดก็ไม่อยากไปไหนไกล ชอบที่ใกล้ ๆ สะดวก ๆ ดูรอบจากบ้าน ระยะเวลาทำโน่นทำนี่ ก่อนดูหนังได้ง่ายครับ” (นาย H ธุรกิจส่วนตัว อายุ 40 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 ตุลาคม 2560)

-ส่วนที่สอง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในระดับปานกลาง

ปัจจัยต่อมาที่สำคัญไม่แพ้กันได้แก่ เสียงพากย์ต่าง ๆ (Soundtrack & พากย์ไทย) ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดให้ความเห็นว่าชื่นชอบเสียงพากย์จากต้นฉบับเสมอ (Soundtrack) โดยมีตัวอย่างความคิดเห็นดังนี้

“บางครั้งพากย์ไทยเขาพากย์ไม่ตรงกับสิ่งที่หนังต้องการจะสื่อครับ ผมก็ไม่ชอบเท่าไรรู้สึกแปลก ๆ เหมือนกัน” (นาย K พนักงานบริษัทเอกชน, อายุ 35 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 ตุลาคม 2560)

ปัจจัยต่อมาที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับปานกลางนั้น จากความคิดเห็นโดยผู้ถูกสัมภาษณ์ เห็นด้วยกับปัจจัยทางด้านการส่งเสริมการตลาด ซึ่งส่วนใหญ่จะมี ส่วนลดที่สามารถใช้ได้อย่างน้อย 1-2 อย่าง เช่นบัตรสะสมแต้มของโรงภาพยนตร์, ส่วนลดจาดค่ายมือถือ, คะแนนบัตรเครดิตหรือบัตรสมาชิกต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งก็จะสามารถใช้เป็นส่วนลดและช่วยตัดสินใจรับชมโรงภาพยนตร์ได้ ดังความคิดเห็นเพิ่มเติมดังนี้

“เดี๋ยวนี้ โพรโมชันเยอะแยะครับ ทั้งสะสมแต้ม แลกแต้มพวก AIS แลกแต้มบัตรเครดิต ยังไงก็น่าพลาดซักอันอยู่แล้ว” (นาย G Freelance อายุ 23 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 ตุลาคม 2560)

“เคยกด AIS ละเต็มเลยลองซื้อใน LinePAY ดู ปรากฏว่าได้ลด 100บาท เลยสำหรับ I ถือว่าเยอะนะ” (นางสาว I พนักงานบริษัทเอกชน อายุ 27 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 ตุลาคม 2560)

-ส่วนที่สาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจน้อยที่สุด

ส่วนปัจจัยที่เลือกที่จะรับชมภาพยนตร์นั้น จากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยพบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์จะคำนึงถึงปัจจัยเรื่องขนมขบเคี้ยวเป็นปัจจัยสุดท้าย ซึ่งพบว่าจะคำนึงถึงปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นก่อนที่จะคำนึงถึงเรื่องขนมระหว่างชมภาพยนตร์ ส่วนเรื่องของสะสมต่าง ๆ กลุ่มวัยทำงานเห็นพ้องต้องกันว่า เป็นเหมือนผลพลอยได้ในการชมภาพยนตร์ ไม่ได้เจาะจงว่าจะต้องได้ชิ้นใดจากภาพยนตร์ที่ชอบ และยังมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ในสื่อเพชฌัญญูมีการนำสินค้าจากหน้าโรงภาพยนตร์มาจำหน่ายในราคาที่ถูกลงกว่าแต่บางครั้งก็ยังซื้อที่หน้าโรงภาพยนตร์อยู่ดี

“ผมส่วนมากจะดูกับเพื่อน ก็ถ้าเดินไปเจอแก้วสวยๆก็ซื้อครับแต่ไม่ใช่ทุกครั้งไปที่เคยซื้อก็พวกหนัง Iron Man,Captain America ที่เป็นโล่อะครับ ” (นาย J ธุรกิจส่วนตัว อายุ 25 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 ตุลาคม 2560)

“ถ้าผมดูที่ Major ส่วนใหญ่ก็จะซื้อป๊อปคอนครับ แต่ถ้าดู SF ก็น้ำกับพวกขนมถุงมากกว่า ผมชอบป๊อปคอนที่ Major มันอร่อยกว่า”(นาย I พนักงานเอกชน อายุ 27 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 ตุลาคม 2560)

“จริง ๆ ก็รู้นะครับว่าตามเพชฌัญญูก็มีขาย แต่จะพวกแก้วพวกถังไปซื้อข้างนอกมันไม่ได้อารมณ์เท่าไร” (นาย G Freelance อายุ 23 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 ตุลาคม 2560)

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” โดยการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยพบว่า ทั้งสองกลุ่ม มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในกลุ่มนักเรียนนักศึกษาเห็นว่าปัจจัยด้านราคาของตัวภาพยนตร์มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ส่วนรองลงมาเป็นเรื่องสถานที่ในการรับชมภาพยนตร์ แต่ในส่วนของกลุ่มวัยทำงานเห็นว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือรอบการฉายภาพยนตร์และสถานที่ ที่เน้นความสะดวกสบายเป็นหลัก ส่วนปัจจัยรองลงมานั้นได้แก่เสียงพากย์ในการชมภาพยนตร์ ซึ่งนิยมรับชมเสียง Soundtrack หรือเสียงจากต้นฉบับ และที่เหมือนกันคือ ขนมขบเคี้ยวและของสะสมต่าง ๆ จากภาพยนตร์ ที่ทั้งสองกลุ่มเห็นว่าเป็นปัจจัยที่ดึงดูดน้อยที่สุดดัง

ส่วนที่ 4

4.4 ผลการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลจากการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”

จากการเก็บข้อมูลในเรื่องอิทธิพลจากการอ่านบทวิจารณ์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ผู้ให้ข้อมูลสำคัญวัยนักเรียนนักศึกษาและผู้ให้ข้อมูลสำคัญวัยทำงาน ทั้ง 2 กลุ่มมีมุมมองที่ใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยจึงขออภิปรายผลดังต่อไปนี้

4.4.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญวัยนักเรียนนักศึกษา

มีพฤติกรรมการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 4 ท่านจาก 6 ท่าน ให้ความเห็นตรงกันว่า จะใช้เวลาก่อนเข้านอนในการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ เนื่องจากมีเวลามากพอสมควรในการอ่านบทวิจารณ์ทั้งหมด ส่วนอีก 2 ท่านให้ความเห็นว่าจะใช้เวลาว่างในชีวิตประจำวัน เช่นพักเที่ยงหรือหลังเลิกเรียน ในการอ่านบทวิจารณ์ เพื่อเป็นการพักผ่อนจากการเรียนหนังสือไปในตัว ซึ่งการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ในแต่ละครั้งนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดได้ให้ความเห็นตรงกันว่า ไม่ได้อ่านเฉพาะบทวิจารณ์ภาพยนตร์ของทางเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ที่ตัวเองสนใจเท่านั้น แต่ยังอ่านไปถึงบทวิจารณ์ภาพยนตร์เรื่องอื่น ๆ หรือเนื้อหาอื่น ๆ ที่ทางเพจได้นำเสนออีกด้วย เพราะเหตุนี้เองผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด จึงใช้เวลาในการอ่านบทวิจารณ์ประมาณ 10-15 นาที เป็นอย่างน้อย ส่วนสาเหตุหลักที่ติดตามเพจนั้นทั้ง 6 ท่านให้ความคิดเห็นตรงกันว่า เป็นเพจที่คอยพูดถึงข่าวสารของภาพยนตร์ใหม่ ๆ เสมอ รวมถึงการวิจารณ์ที่เข้าใจง่ายและสื่ออารมณ์ได้ดี

ในส่วนของผลหลังจากการอ่านบทวิจารณ์แล้วนั้นผู้ให้สัมภาษณ์ มีความเห็นตรงกันว่า เมื่ออ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ที่ต้องการไปรับชมแล้วนั้น ทำให้รู้สึกมีความอยากไปรับชมภาพยนตร์มากขึ้นโดยมีเหตุผลหลัก ๆ คือ เข้าใจเนื้อหาของสาระของภาพยนตร์มากขึ้น เข้าใจและเข้าถึงอารมณ์ของภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ ได้อีกด้วย ทั้งนี้ก็มีผลมาจากผู้ให้สัมภาษณ์มีความรู้สึกที่ดีต่อเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” อยู่แล้ว

จากการติดตามเพจของผู้ให้สัมภาษณ์วัยนักเรียนศึกษานั้น สามารถแบ่งอิทธิพลออกจากการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ได้ 5 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 อิทธิพลทางด้านเนื้อหา

ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านให้ความเห็นที่ตรงกันว่า เนื้อหาภาพยนตร์ที่ทางเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ได้ทำการวิจารณ์ไว้ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจไปรับชมภาพยนตร์มากที่สุด ซึ่งในคำว่าเนื้อหานั้นเป็นเพียงการอธิบายความเป็นไปของภาพยนตร์เพียงเล็กน้อยเท่านั้นเช่นประเภทของภาพยนตร์, การดำเนินเรื่องหรือจุดเด่นของภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ ไม่ใช่การบอกเล่าเรื่องย่อแต่อย่างใด ซึ่งการได้รับ

รู้สิ่งเหล่านี้มากขึ้นจะทำให้เพิ่มความอยากไปชมภาพยนตร์มากขึ้นได้ โดยมีความคิดเห็นที่น่าสนใจ ดังนี้

“ก็อยากทราบ เนื้อเรื่องคร่าว ๆ ครับ ถ้าหนังมีเนื้อเรื่องที่น่าสนใจ จะทำให้อยากไปดูเรื่องนั้นมากขึ้นจากเดิมที่อยากดูอยู่แล้ว” (นาย E นักศึกษาปริญญาตรี อายุ 24 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

“ส่วนใหญ่แล้วจะให้ความสำคัญกับส่วนเนื้อเรื่องเป็นหลักครับ ว่ามีการดำเนินเรื่องเป็นไพล็อตที่น่าสนใจไหม” (นาย A นักศึกษาปริญญาตรี อายุ 20 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

- ส่วนที่ 2 อิทธิพลทางการให้คะแนน

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้ให้ความเห็นต่อมาว่า การให้คะแนนที่ทางเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ได้ทำการวิจารณ์ไว้เป็นตัวกระตุ้นทำให้อยากไปรับชมภาพยนตร์ได้ดีอีกอย่างหนึ่งซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์มองว่า การให้คะแนนนั้นเป็นสิ่งยืนยันขั้นสุดท้ายว่าภาพยนตร์เรื่องนั้นคุ้มค่าต่อการไปรับชมหรือไม่

“ผมเชื่อในการให้คะแนนของเพจครับ คะแนนเขามีเหตุผลมันเหมือนดูว่า เรื่องนี้หนังบู๊ได้คะแนนดี ไปดู แบบนี้ครับ” (นาย D นักศึกษาปริญญาตรี อายุ 22 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

- ส่วนที่ 3 อิทธิพลทางด้านนักแสดงนำและนักแสดงทั่วไป

ต่อมาผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงอิทธิพลทางด้านนักแสดงนำและนักแสดงทั่วไป ซึ่งทุกท่านให้ความเห็นตรงกันว่าเนื้อหาทางด้านนักแสดงนำและนักแสดงทั่วไปที่ทางเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ได้ทำการวิจารณ์ไว้นั้น จะมีส่วนทำให้ความต้องการรับชมภาพยนตร์เพิ่มมากขึ้นหรือน้อยลงได้ด้วย โดยเฉพาะถ้าเป็นประเภทภาพยนตร์แอคชั่น นักแสดงนำจะมีส่วนที่ทำให้จดจำได้มากที่สุด ดังนั้นจึงมีผู้ให้ความเห็นไว้ว่า

“สำหรับผม คนเล่นมีส่วนนะครับอย่างหนังพวก Jason Bourne หรือ Harry Potter หรือหนังบู๊ ๆ หน่อย ถ้าเปลี่ยนคนเล่น พิวกก็เปลี่ยน ก็จะทำให้คิดหนักขึ้นไปอีกว่าจะไปดูดีหรือไม่ดี” (นาย F นักศึกษาปริญญาตรี อายุ 21 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

“ส่วนใหญ่ที่ไปดูเพราะตัวหลักของเรื่องครับ” (นาย D นักศึกษาปริญญาตรี อายุ 22 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

- ส่วนที่ 4 อิทธิพลทางด้าน เทคนิคการถ่ายทำ

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าอิทธิพลด้านการกำกับและเทคนิคการถ่ายทำ ต่าง ๆ ที่ทางเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ได้ทำการวิจารณ์ไว้นั้นมีส่วนทำให้เกิดความต้องการรับชมภาพยนตร์เพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกันเนื่องจาก ผู้กำกับแต่ละคนจะมีบุคลิกลักษณะเป็นของตัวเองที่ชัดเจนอยู่แล้วเช่น มุมกล้อง การลำดับเรื่องหรือแม้กระทั่งวิธีการดำเนินเรื่องเป็นต้น ทำให้เมื่อทราบว่าคุณำกับท่านใดเป็นคนควบคุมการแสดงก็มีผลทำให้ความรู้สึกของกลุ่มนี้เปลี่ยนจากไม่ออกไปชมเป็นไปชมได้ ดังเช่นมีผู้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า

“หนูจะหานะ ว่าใครเป็นผู้กำกับ หนังรัก หนังผิวกาไหนผิออกไม่ออก มุมกล้องถ่ายระหว่างพระเอกนางเอก มันสื่ออารมณ์ได้หลายแบบ” (นางสาว C นักศึกษาปริญญาตรี อายุ 21 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

- ส่วนที่ 5 อิทธิพลทางด้านบริษัทผู้ผลิต

ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านให้ความเห็นที่ตรงกันว่าบริษัทผู้ผลิตภาพยนตร์ ที่ทางเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ได้วิจารณ์ไว้นั้น มีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความต้องการรับชมภาพยนตร์เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะภาพยนตร์ที่เป็นแอนิเมชันหรือการ์ตูนและภาพยนตร์แอคชั่นซูเปอร์ฮีโร่ ซึ่งแต่ละบริษัทจะมีบุคลิกที่แตกต่างกันออกไป ส่วนภาพยนตร์ทั่ว ๆ ไปยังต้องดูถึงปัจจัยอื่น ๆ ด้วย โดยมีความคิดเห็นที่น่าสนใจดังนี้

“ถ้า Marvel สร้างส่วนใหญ่ผมจะไปดู แต่ถ้าค่ายอื่นก็คิดก่อนครับ” (นาย A นักศึกษาปริญญาตรี อายุ 20 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

“ถ้าหนังทั่วไปก็ดูตามเนื้อหาแหละครับ ไม่ค่อยดูคนผลิตเท่าไร” (นาย B นักศึกษาปริญญาตรี อายุ 21 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

4.4.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญวัยทำงาน

พฤติกรรมการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์มีดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 3 ท่านจาก 5 ท่าน ให้ความเห็นตรงกันว่า จะใช้ว่างหลังจากเลิกงานจนถึงเวลาเข้านอนในการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ แบบไม่เจาะจงเวลาที่แน่นอน เนื่องจากเห็นว่าเป็นช่วงเวลาที่พักผ่อนให้ตัวเองได้ดีที่สุดจากการทำงานทั้งวัน ส่วนอีก 1 ท่าน ได้ให้ข้อมูลว่าโดยปกติจะอ่านบทวิจารณ์ บนรถตอนเช้าหรือก่อนเข้านอน เท่านั้น เนื่องจากเป็นเวลาส่วนตัวและมีสมาธิมากที่สุด ส่วนอีก 1 ท่านที่เหลือ ไม่ได้เจาะจงเวลาที่อ่านเป็นประจำ ได้ให้ข้อมูลไว้ว่าจะอ่านบทวิจารณ์ต่อเมื่อมีภาพยนตร์ที่ตัวเองสนใจเท่านั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดได้ให้ความเห็นตรงกันว่าไม่ได้อ่านเฉพาะบทวิจารณ์ภาพยนตร์เท่านั้นแต่ยังอ่านบทความอื่น ๆ เช่น 10 เรื่องหนังสือของขวัญหรือหนังทหารที่ไม่ควรพลาด อีกด้วย ซึ่งจะใช้เวลาในการอ่านทั้งสิ้น

ประมาณ 10 นาทีเท่านั้น และสาเหตุหลักที่ติดตามเพจหนังโปรดของข้าพเจ้านั้น ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นตรงกันว่า เป็นเพจวิจารณ์ภาพยนตร์ที่ให้สาระความรู้ ที่แตกต่างจากเพจอื่น มีมุมมองบางอย่างที่ผู้ชมคาดไม่ถึงหรือในตัวภาพยนตร์ได้ซ่อนไว้ ซึ่งจะทำให้เวลาไปรับชมภาพยนตร์แล้วจะเข้าใจได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

ในส่วนของผลหลังจากการอ่านบทวิจารณ์แล้วนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดได้ให้ความเห็นไปในทางเดียวกันว่า การอ่านบทวิจารณ์มีความน่าเชื่อถืออยู่แล้ว ทำให้เห็นมุมมองต่าง ๆ มากขึ้นมากกว่ามุมมองส่วนบุคคล จึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้มีผลต่อการตัดสินใจไปรับชมภาพยนตร์ได้มากขึ้น และจากการติดตามเพจของผู้ให้สัมภาษณ์วัยทำงานนั้น สามารถแบ่งอิทธิพลออกจากการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ได้ 5 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 อิทธิพลทางด้านนักแสดงนำ

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ 3 ท่านจาก 5 ท่านได้ให้ความเห็นว่า จะแสวงหาข้อมูลหรือชื่อของนักแสดงที่ทางเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ได้ทำการวิจารณ์ไว้เป็นอันดับแรก เพื่อให้ทราบว่าใครเป็นผู้รับบทภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ ซึ่งถ้าเป็นนักแสดงที่มีชื่อเสียงและคิดว่าเหมาะกับภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ ก็มีโอกาที่จะไปชมภาพยนตร์อยู่ในระดับสูง แต่แน่นอนถ้าผลวิจารณ์ออกมาในทางลบ ความคิดของกลุ่มตัวอย่างก็อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ ดังเช่นความเห็นที่น่าสนใจดังนี้

“นักแสดงนำมีผลต่อการตัดสินใจแน่นอนครับเพราะติดตามและตัดสินใจจากผลงานและมีชื่อของนักแสดงหลัก” (นาย J ธุรกิจส่วนตัว อายุ 25 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 ตุลาคม 2560)

“ย่อมมีผลมาก ๆ ครับ เพราะถ้านักแสดงเก่ง ๆ สามารถทำให้คนดูอินไปกับหนังได้อยู่แล้ว แต่ถ้าอ่านละเล่นไม่ดี ความคิดเปลี่ยนแน่นอน ถ้าไม่เห็นด้วยก็คัดค้าน” (นาย H ธุรกิจส่วนตัว อายุ 40 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

- ส่วนที่ 2 อิทธิพลทางด้านผู้กำกับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าผู้กำกับภาพยนตร์ที่ทางเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ได้ทำการวิจารณ์ไว้นั้น จะมีส่วนช่วยให้ภาพยนตร์ออกมาดีและสมบูรณ์แบบมากที่สุด โดยคนกลุ่มนี้จะเชื่อถือผู้กำกับที่มีชื่อเสียงมากกว่าเนื่องจากจะทำให้จะทำให้ตัวละครที่เขาชื่นชอบนั้น แสดงบทบาทออกมาได้ดีที่สุด ซึ่งอิทธิพลทางด้านผู้กำกับนี้ก็มีส่วนต่อความต้องการรับชมภาพยนตร์ให้มากยิ่งขึ้นด้วยเช่นกัน โดยมีความคิดเห็นดังนี้

“ผู้กำกับเก่งๆจะมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง อย่างทรานฟอร์เมอร์ได้มี ไมเคิล เบย์ และสตีเวน สปีลเบิร์ก มาช่วยกันสร้าง ยิ่งทำให้มันน่าดูขึ้นไปอีก จากเอฟเฟกต์ต่าง ๆ ทำให้มันดูเร้าใจมากขึ้นไปอีกครับ” (นาย K พนักงานเอกชน อายุ 35 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

- ส่วนที่ 3 อิทธิพลทางการให้การให้คะแนน

ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดเห็นตรงกันว่า การให้คะแนนของเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” นั้นมีความน่าเชื่อถือจึงเป็นอีกจุดหนึ่งที่จะส่งผลให้ปรับชมภาพยนตร์ได้ เนื่องจากเชื่อถือการวิจารณ์ของทางเพจอยู่แล้ว

“แน่นอน เพราะเป็นการการันตีหนังว่าน่าดู น่าชม น่าติดตาม” (นาย H ธุรกิจส่วนตัว อายุ 40 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

- ส่วนที่ 4 อิทธิพลทางด้านเนื้อหาและเรื่องย่อ

ผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเมื่อเราได้รับข้อมูลทางด้านเนื้อหาของภาพยนตร์จากทางเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ที่ได้วิจารณ์ไว้นั้น จะช่วยให้เข้าใจถึงสิ่งที่ภาพยนตร์ต้องการจะสื่อได้มากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อความต้องการรับชมภาพยนตร์ให้มีเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน แต่ก็ต้องการในเรื่องที่จำเป็นเท่านั้น ในขณะที่เดียวกันก็ผู้ให้ความคิดเห็นแตกต่างกันไปซึ่งให้เหตุผลว่าการรู้เรื่องราวของภาพยนตร์มากเกินไป จะเป็นการลดทอนความตื่นเต้นในการรับชมภาพยนตร์ ดังมีความเห็นต่อไปนี้

“เรื่องย่อ ผมต้องการประเด็นหลัก ๆ จะมากจะน้อยแต่ขอแบบเจาะจงในประเด็นหลัก ๆ ก็พอครับ” (นาย J ธุรกิจส่วนตัว อายุ 25 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

“เรื่องย่อต้องการครับ แต่ไม่ต้องมากเกินไป เอาไม่เยอะไม่น้อย ไม่สเปยยครับเอาตรงประเด็นสั้น ๆ เลย” (นาย G Freelance อายุ 23 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

- ส่วนที่ 5 อิทธิพลด้านข้อดีข้อเสีย

ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านเห็นตรงกันว่า เหตุผลทางด้านข้อดี-ข้อเสียในโพสต์และคอมเมนต์ของเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” นั้น มีผลต่อการไปรับชมภาพยนตร์เหมือนกันแต่ก็จะมี การหาข้อมูลด้านอื่นด้วยเช่นกัน เพื่อเพิ่มเติมความมั่นใจในการไปชมภาพยนตร์นั้น ๆ ในขณะที่บางท่านก็อยากไปพิสูจน์ด้วยตนเองในโรงภาพยนตร์

“รู้สึกว่ามันจะมาคู่กันนะคะ ถ้าอ่านละวิจารณ์ออกมาไม่ดี ก็จะไปลองอ่านคอมเมนต์ว่าคนที่ไม่ดูมาแล้วบอกว่ายังไงบ้าง แต่บอกไว้ก่อนว่าถึงจะไม่ดียังไงแต่ถ้าอยากดู ก็จะไปพิสูจน์คะ” (นางสาว I พนักงานบริษัทเอกชน อายุ 27 ปี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 กันยายน 2560)

จากการศึกษาอิทธิพลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ของกลุ่มนักเรียนนักศึกษาและกลุ่มวัยทำงาน โดยการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยพบว่า ทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นถึงเรื่องอิทธิพลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ที่ต่างกัน โดนสิ้นเชิง โดยกลุ่มนักเรียนนักศึกษาจะให้ความสำคัญกับเนื้อหาเป็นหลัก ส่วนรองลงมาจะเป็น คะแนน นักแสดง เทคนิคการถ่ายทำและผู้ผลิตตามลำดับ ส่วนกลุ่มวัยทำงานซึ่งมีประสบการณ์การรับชมภาพยนตร์มากกว่า จะให้ความสำคัญกับกลุ่มนักแสดงหรือดารานำเป็นหลัก หลังจากนั้นจะเป็นในส่วนของ ผู้กำกับ การให้คะแนน เนื้อหาเนื้อเรื่องย่อ และสุดท้าย ข้อดี-ข้อเสีย ที่ทางเพจได้เขียนไว้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่องรูปแบบและอิทธิพลของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊ก กับการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาเนื้อหาของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”
- 2) เพื่อศึกษารูปแบบของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”
- 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”
- 4) เพื่อศึกษาอิทธิพลจากการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ในการศึกษาวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ Qualitative Research ประกอบไปด้วย การวิเคราะห์เนื้อหา Content Analysis และการสนทนากลุ่ม Focus Group Discussion

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 เนื้อหาของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กของแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”

- 1) รูปภาพในโพสต์ส่วนใหญ่จะใช้รูปภาพที่เป็นนักแสดงนำของเรื่องนั้น ซึ่งในแต่ละโพสต์จะมีเพียงรูปเดียวเท่านั้น มีทั้งเดี่ยวและหลายคน พร้อมกับข้อความด้านล่างของรูปซึ่งประกอบด้วย ชื่อของภาพยนตร์, ผู้กำกับภาพยนตร์และปีที่ออกฉาย, คะแนนที่ทางเพจให้กับภาพยนตร์ และข้อความที่วิจารณ์ภาพยนตร์สั้นๆที่ตรงประเด็นที่สุด
- 2) เนื้อหาการเล่าเรื่องในทุกโพสต์ที่เกี่ยวกับการวิจารณ์ภาพยนตร์ใช้การเล่าเรื่องโดยใช้ความคิดเห็นส่วนตัวทั้งหมดสำหรับการเขียนไม่เป็นทางการอ่านง่าย มีการเล่าเรื่องในลักษณะเป็นกันเอง เรียงลำดับการเล่าแตกต่างกันออกไป ซึ่งส่วนแรกจะกล่าวถึงภาพรวมของภาพยนตร์ในลักษณะที่แตกต่างกันออกไปโดยแทรกความคิดเห็นส่วนตัวลงไปด้วย
- 3) เนื้อหานักแสดงนำ บอกถึงชื่อนักแสดงนำทั้งชื่อจริงและชื่อในภาพยนตร์ พร้อมบอกถึงหน้าที่หรือสิ่งที่พวกเขาเหล่านั้นจะต้องทำ
- 4) เนื้อหาการแสดงความคิดเห็น ในเรื่องที่แตกต่างกันออกไปของภาพยนตร์มีทั้งด้านบวกและด้านลบ มักเป็นการพูดถึงในประเด็นต่าง ๆ เช่น บทบาทตัวละคร วิธีการดำเนินเรื่อง ความสมจริง เป็นต้น

5) เนื้อหาการเปรียบเทียบภาพยนตร์ ในบางโพลที่เกี่ยวกับการวิจารณ์ภาพยนตร์นั้น บางครั้งมีการเปรียบเทียบกับภาพยนตร์เรื่องอื่นที่ประสบความสำเร็จมาแล้วโดยส่วนใหญ่แล้วประเภทของภาพยนตร์จะมีลักษณะคล้ายๆกัน เช่น ถ้าภาพยนตร์แอคชั่นก็จะเปรียบเทียบกับภาพยนตร์แอคชั่น

6) เนื้อหาการให้คะแนน ในทุกโพลที่เกี่ยวกับการวิจารณ์ภาพยนตร์ ในขั้นตอนสุดท้ายจะมีการให้คะแนนภาพยนตร์เสมอซึ่งทั้งหมดจะคะแนนเต็ม 10 อีกทั้งยังบอกชื่อผู้กำกับพร้อมประเภทเรื่องนั้น ๆ ไว้ในตอนท้ายของโพล ในขณะที่บางโพลทางเพจได้ใส่รายชื่อของผู้คิดบทภาพยนตร์ (Screenplay) ลงไปด้วย

5.1.2 รูปแบบของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อเฟซบุ๊กของแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”

โดยส่วนใหญ่แล้วการวิจารณ์ของเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” นั้นจะนิยมออกมาในรูปแบบของการวิจารณ์แบบมาร์กซิสต์ (Marxist Criticism) เป็นส่วนใหญ่ซึ่งหมายถึงเน้นให้ความสำคัญในส่วนเนื้อหาของภาพยนตร์กับบริบททางสังคม มีการกล่าวถึงเรื่องราวที่เป็นจุดเด่นของภาพยนตร์เรื่องนั้น

5.1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ผู้ให้ข้อมูลสำคัญวิทยุวิทยุ นักเรียนนักศึกษา และผู้ให้ข้อมูลสำคัญวิทยุทำงานมีลักษณะใกล้เคียงกัน แตกต่างกันในเรื่องลำดับความสำคัญของแต่ละปัจจัย ดังนี้

1) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญวิทยุวิทยุ นักเรียนนักศึกษา มีพฤติกรรมการรับชมภาพยนตร์ ภาพยนตร์ประเภทแอคชั่นมากที่สุด รองลงมาคือภาพยนตร์ระทึกขวัญและตลก ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่จะไปรับชมกันเป็นกลุ่มมากกว่า 3 คนขึ้นไป เวลาที่นิยมไปชมภาพยนตร์คือช่วงหลังบ่ายโมงเป็นต้นไปในวันหยุดและในวันหยุดไม่มีเวลาที่แน่นอน ซึ่งเฉลี่ยการรับชมประมาณ 2-4 ครั้งต่อเดือน จึงได้ให้ความเห็นเรื่องปัจจัยไว้ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ไว้ดังนี้ ปัจจัยด้านราคาบัตรชมภาพยนตร์มีความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะส่วนใหญ่ได้รับเงินจากครอบครัวต่อเดือนที่จำกัด พร้อมกับต้องบริหารเงินต่อเดือนเองทั้งหมด ราคาตั๋วที่ถูกจะช่วยประหยัดได้เป็นอย่างมาก ปัจจัยในลำดับที่สองคือ ปัจจัยด้านสถานที่ ซึ่งส่วนนี้มีผลต่อกลุ่มนักเรียนนักศึกษาเป็นอย่างมากเพราะนิยมไปกันหลายคนต้องการที่สะดวกในเวลาไปและสะดวกในเวลาแยกย้ายกับกลับบ้าน ปัจจัยรองลงมาคือ เสียงพากย์ต่าง ๆ (Soundtrack & พากย์ไทย) และรอบการฉายภาพยนตร์ตามลำดับ ซึ่งกลุ่มนักเรียนนักศึกษามีความต้องการที่จะฟังเสียงเดิมจากภาพยนตร์ (Soundtrack) มากกว่าเสียงพากย์ไทย ส่วนเรื่องขนมขบเคี้ยวและของสะสมต่าง ๆ นั้นเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญวิทยุวิทยุ นักเรียนนักศึกษาน้อยที่สุดเพราะขนมขบเคี้ยวหน้าโรงภาพยนตร์จะมีราคาสูงกว่าด้านนอกเสมอจึงคิดว่าไม่คุ้มค่ากับเงินที่ต้องเสียไปซึ่งในบางครั้งอาจจะซื้อเป็นขนาดใหญ่แล้วแบ่งกันรับประทานทำให้คุ้มค่ากับเงินที่เสียไป ส่วนของสะสมต่าง ๆ กลุ่มนักเรียนนักศึกษาเห็นว่า ราคาที่ต้องจ่ายกับคุณภาพของไม่ค่อยสมส่วนกัน

จึงไม่นิยมซื้อมากเท่าไร ในขณะเดียวกัน บนโลกออนไลน์บางครั้งก็มีการนำของสะสมออกไปขายในราคาที่ถูกกว่า

2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญวัยทำงานมีพฤติกรรมการรับชมภาพยนตร์ ภาพยนตร์ประเภทตลก มากที่สุด รองลงมาคือภาพยนตร์ระโรแมนติกและแอคชั่น ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่จะไปรับชมกับคู่รักหรือเพื่อนซึ่งไม่เกิน 3 คน เวลาที่นิยมไปชมภาพยนตร์คือช่วงหลังเลิกงานในวันธรรมดาและในวันหยุด ซึ่งเฉลี่ยการรับชมประมาณ 2-4 ครั้งต่อเดือน

จึงได้ให้ความเห็นเห็นเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ไว้ดังนี้ ปัจจัยด้านรอบการฉายและสถานที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกเพราะกลุ่มนี้เน้นความสะดวกสบายเป็นที่ตั้งเน้นใกล้ที่ทำงานหรือที่พักอาศัยไม่เสียเวลาเดินทางทำให้มีเวลาเหลือ ปัจจัยรองลงมาคือเสียงพากย์ต่าง ๆ (Soundtrack & พากย์ไทย) ซึ่งเห็นชัดว่ากลุ่มนี้มีความต้องการเสียงดั้งเดิมที่มากับภาพยนตร์มากกว่ากลุ่มนักเรียนนักศึกษา ปัจจัยรองลงมาคือการส่งเสริมการตลาดต่าง ๆ เพราะคนกลุ่มนี้มีเงินเดือนใช้เป็นของตัวเองแล้วซึ่งพวกเขาสนใจในโปรโมชั่นที่มีอยู่ เช่นเช่นบัตรสะสมแต้มของโรงภาพยนตร์, ส่วนลดจาดค้ายมือถือ, คະแนนบัตรเครดิต, หรือบัตรสมนาคุณต่าง ๆ เป็นต้น จะสามารถใช้เป็นส่วนลดหรือแลกของสมนาคุณได้ ส่วนปัจจัยด้านขนมขบเคี้ยวและของสะสมนั้นจะเป็นผลต่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มนี้น้อยที่สุดเนื่องจาก มีความเห็นว่าเป็นผลพลอยได้จากการมารับชมภาพยนตร์เท่านั้น

ตารางที่ 5.1: ตารางแสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”

กลุ่มนักเรียนนักศึกษา	กลุ่มวัยทำงาน
1. ราคาบัตรชมภาพยนตร์	1. รอบการฉายและสถานที่
2. สถานที่	2. เสียงพากย์
3. เสียงพากย์และรอบการฉาย	3. การส่งเสริมการขายต่าง ๆ
4. ขนมขบเคี้ยวและของสะสมต่าง ๆ	4. ขนมขบเคี้ยวและของสะสมต่าง ๆ

5.1.4 อิทธิพลจากการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า”

1) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญวัยนักเรียนนักศึกษา มีพฤติกรรมการอ่านบทวิจารณ์มากที่สุดคือช่วงเวลาก่อนเข้านอน ซึ่งมีเวลามากพอที่จะอ่านทั้งหมดของบทวิจารณ์นั้น ๆ ซึ่งการอ่านในแต่ละครั้งนั้นได้มีการอ่านเนื้อหาอื่น ๆ เพิ่มเติมด้วย ซึ่งจะใช้เวลาอ่านในแต่ละครั้งอย่างน้อย 10-15 นาที จึงได้ให้ข้อมูลเรื่องอิทธิพลจากการอ่านบทวิจารณ์ไว้ดังนี้ สิ่งที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการไปรับชมภาพยนตร์คืออิทธิพลทางด้านเนื้อหาซึ่งบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาของภาพยนตร์เพียงคร่าว ๆ เท่านั้น ต่อมาคือการให้คะแนนของทางเพจซึ่งมีอิทธิพลรองลงมา เนื่องจากการกลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าการให้คะแนนของทางเพจนั้นเป็นเครื่องมือยืนยันขั้นสุดท้ายว่าภาพยนตร์เรื่องนั้นคุ้มค่าต่อการรับชมหรือไม่

ในส่วนต่อมากลุ่มตัวอย่างเห็นว่านักแสดงนำและนักแสดงทั่วไปก็มีอิทธิพลทำให้ตัดสินใจรับชมภาพยนตร์ได้เหมือนกันโดยเฉพาะภาพยนตร์แอคชั่นซึ่งมีการจดจำบุคลิกลักษณะของตัวละครได้ง่ายที่สุด อิทธิพลในลำดับถัดมาได้แก่เทคนิคด้านการถ่ายทำเนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่าผู้กำกับแต่ละคนจะมีเทคนิคการถ่ายทำที่แตกต่างกันออกไป ทำให้เมื่อทราบว่าคุณกำกับท่านใดเป็นคนควบคุมการแสดงก็มีผลทำให้ความรู้สึกเปลี่ยนแปลงได้และอิทธิพลทางด้านบริษัทผู้ผลิต เป็นอิทธิพลที่ส่งผลกระทบน้อยที่สุดเนื่องจากมีความเห็นว่าบริษัทผู้ผลิตนั้นมีส่วนสำคัญเฉพาะภาพยนตร์ที่เป็น แอนิเมชันหรือการ์ตูนและภาพยนตร์แอคชั่นซูเปอร์ฮีโร่เท่านั้น

2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญวัยทำงาน มีพฤติกรรมการอ่านบทวิจารณ์มากที่สุดคือช่วงเวลาหลังเลิกงานจนถึงเวลาก่อนเข้านอน ซึ่งเป็นเวลาพักผ่อนยาวนานและดีที่สุดในแต่ละวัน ในขณะที่เดียวกันการอ่านบทวิจารณ์ในแต่ละครั้งยังรวมไปถึงเนื้อหาอื่น ๆ ที่น่าสนใจเพิ่มเติมด้วย การรวบรวมภาพยนตร์ประเภทต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งระยะเวลาในการเข้าอ่านแต่ละครั้งไม่เกินครึ่งละ 10 นาที จึงได้มีความคิดเห็นว่าสิ่งที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการไปรับชมภาพยนตร์คืออิทธิพลทางด้านนักแสดงนำเนื่องจากถ้าเป็นนักแสดงที่ชื่นชอบและคิดว่าเหมาะกับภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ ก็มีโอกาที่จะไปชมภาพยนตร์อยู่ในระดับสูง ถัดมาซึ่งต่อเนื่องกับอิทธิพลในลำดับแรกซึ่งก็คืออิทธิพลทางด้านผู้กำกับภาพยนตร์ซึ่งกลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่าผู้กำกับภาพยนตร์จะมีส่วนช่วยให้ภาพยนตร์ออกมามีและสมบูรณ์แบบมากที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มนี้จะเชื่อถือผู้กำกับที่มีชื่อเสียงมากกว่าเนื่องจากจะทำให้จะทำให้ตัวละครที่เขาชื่นชอบนั้นแสดงบทบาทออกมาได้ดีที่สุด

อิทธิพลในลำดับถัดมาได้แก่อิทธิพลทางด้านการให้คะแนนซึ่งการให้คะแนนของเพจนั้นมีความน่าเชื่อถือจึงเป็นอีกจุดหนึ่งที่จะส่งผลให้ไปรับชมภาพยนตร์ได้ เนื่องจากเชื่อถือการวิจารณ์ของทางเพจอยู่แล้ว อิทธิพลต่อมาได้แก่อิทธิพลทางด้านเนื้อหาและเรื่องย่อซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าเมื่อได้รับข้อมูลทางด้านเนื้อหาของภาพยนตร์มากขึ้นนั้นจะช่วยให้เข้าใจถึงสิ่งที่ภาพยนตร์ต้องการจะสื่อได้มากขึ้น แต่ก็ต้องการในเรื่องที่จำเป็นเท่านั้น ในขณะที่เดียวกันก็มีผู้ให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน

ไปซึ่งให้เหตุผลว่าการรู้เรื่องราวของภาพยนตร์มากเกินไป จะเป็นการลดทอนความตื่นเต้นในการรับชมภาพยนตร์ และสุดท้ายอิทธิพลที่ส่งผลต่อกลุ่มตัวอย่างวัยทำงานได้แก่อิทธิพลทางด้านข้อดีข้อเสีย ซึ่งมีผลต่อการไปรับชมภาพยนตร์แต่ก็จะมีการหาข้อมูลด้านอื่นด้วยเช่นกันเพื่อเพิ่มเติมความมั่นใจในการไปชมภาพยนตร์นั้น ๆ

ในขณะที่บางท่านก็อยากไปพิสูจน์ด้วยตนเองในโรงภาพยนตร์มีพฤติกรรมการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 3 ท่านจาก 5 ท่าน ให้ความเห็นตรงกันว่า จะใช้ว่างหลังจากเลิกงานจนถึงเวลาเข้านอนในการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ แบบไม่เจาะจงเวลาที่แน่นอน เนื่องจากเห็นว่าเป็นช่วงเวลาพักผ่อนให้ตัวเองได้ดีที่สุดจากการทำงานทั้งวัน ส่วนอีก 1 ท่าน ได้ให้ข้อมูลว่าโดยปกติจะอ่านบทวิจารณ์ บนรถตอนเช้าหรือก่อนเข้านอน เท่านั้นเนื่องจากเป็นเวลาส่วนตัวและมีสมาธิมากที่สุด ส่วนอีก 1 ท่านที่เหลือ ไม่ได้เจาะจงเวลาที่อ่านเป็นประจำ ได้ให้ข้อมูลไว้ว่าจะอ่านบทวิจารณ์ต่อเมื่อมีภาพยนตร์ที่ตัวเองสนใจเท่านั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดได้ให้ความเห็นตรงกันว่าไม่ได้อ่านเฉพาะบทวิจารณ์ภาพยนตร์เท่านั้นแต่ยังอ่านบทความอื่น ๆ เช่น 10 เรื่องหนังสือสองขวัญหรือหนังทหารที่ไม่ควรพลาด อีกด้วย ซึ่งจะใช้เวลาในการอ่านทั้งสิ้นประมาณ 10 นาทีเท่านั้น

ในส่วนของผลหลังจากการอ่านบทวิจารณ์แล้วนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดได้ให้ความเห็นไปในทางเดียวกันว่า การอ่านบทวิจารณ์มีความน่าเชื่อถืออยู่แล้ว ทำให้เห็นมุมมองต่าง ๆ มากขึ้นมากกว่ามุมมองส่วนบุคคล จึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้มีผลต่อการตัดสินใจไปรับชมภาพยนตร์ได้มากขึ้น

ตารางที่ 5.2: ตารางแสดงอิทธิพลจากการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ
“หนังโปรดของข้าพเจ้า”

กลุ่มนักเรียนนักศึกษา	กลุ่มวัยทำงาน
1. ด้านเนื้อหา	1. ด้านนักแสดงนำ
2. การให้คะแนน	2. ด้านผู้กำกับ
3. การให้คะแนน	3. การให้คะแนน
4. เทคนิคการถ่ายทำ	4. ด้านเนื้อหาและเนื้อเรื่องย่อ
5. บริษัทผู้ผลิต	5. ข้อดีข้อเสียและการแสดงความคิดเห็น

5.2 อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบการวิจารณ์ภาพยนตร์ พบว่าสอดคล้องกับหลักการวิจารณ์ภาพยนตร์ของ กิตติศักดิ์ สุวรรณโกสิน (2550) ซึ่งอยู่ในรูปแบบการวิจารณ์แบบมาร์กซิสต์ (Marxist Criticism) โดยจะเน้นไปที่ภาพยนตร์กับบริบททางสังคม โดยทางเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” จะกล่าวถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมในขณะนั้น ในอดีตหรือในอนาคต แล้วถ่ายทอดออกมาเป็นภาพยนตร์ เนื่องจากส่วนใหญ่แล้วภาพยนตร์ก็คือผลผลิตที่สะท้อนเรื่องราวของสังคมนั่นเอง ซึ่งการติดตามการวิจารณ์จากเพจ “หนังโปรดของข้าพเจ้า” นั้น ส่งผลให้ผู้อ่าน

มีผลต่อผู้อ่านเพราะส่วนมาก ผู้อ่านจะเชื่อในคำวิจารณ์ของทางเพจหนังโปรดของข้าพเจ้าที่เป็นการให้ข้อมูลความคิดเห็นส่วนตัว แต่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง อีกทั้งผู้อ่านยังสนใจเนื้อหาในกระแที่เป็นหลักเช่น นักแสดงนำ คะแนนหรือบทภาพยนตร์ เป็นต้น จึงเกิดเป็นความไว้วางใจ ทำให้นิยมเข้าไปค้นหาข้อมูลภาพยนตร์

นอกจากนี้ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ เกี่ยวกับการวิจารณ์ภาพยนตร์นั้น ปัจจัยที่มีผลต่อกลุ่มนักเรียนนักศึกษามากที่สุดคือ ปัจจัยเรื่องราคาตั๋วเข้าชม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการตัดสินใจของ Carkhuff (1987) ที่กล่าวว่าการ

ตัดสินใจต้องอยู่บนหลักเหตุผลเพื่อเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดโดย กำหนดปัญหา แยกย่อยปัญหา การพิจารณาการกระทำซึ่ง ในที่นี้ก็คือปัจจัยเรื่องราคาตัว และแก้ปัญหาในทางเลือกที่ดีที่สุด ส่วนปัจจัยที่มีผลมากที่สุดต่อกลุ่มวัยทำงานมากที่สุดคือปัจจัยเรื่องรอบการฉ้อโกงและสถานที่การฉายซึ่งได้นำความสะดวกสบายเป็นที่ตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการตัดสินใจของ Hellriegel และ Slocum (1996, pp. 239-243) ในประเภทแบ่งตามสภาพแวดล้อมที่แน่นอน เป็นการตัดสินใจโดยมีข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทางเลือกที่ใช้แก้ปัญหา สามารถคาดการณ์ถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นได้แน่นอน ซึ่งในที่นี้คือการตัดสินใจเลือกสถานที่รับชมภาพยนตร์ที่สะดวกที่สุดคาดการณ์เหตุการณ์ที่จะเกิดหลังจากการรับชมภาพยนตร์เสร็จแล้วเรียบร้อยแล้ว

ส่วนเรื่องการศึกษาเรื่องอิทธิพลจากการอ่านบทวิจารณ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมภาพยนตร์ของสมาชิกแฟนเพจ“หนังโปรดของข้าพเจ้า” นั้น พบว่าอิทธิพลมากที่สุดของทั้งสองกลุ่มคือ อิทธิพลทางด้านเนื้อหา ทางด้านกลุ่มนักเรียนนักศึกษาเป็นวัยกำลังอยากเรียนรู้จึงต้องการทราบเนื้อหาแต่เพียงคร่าว ๆ เท่านั้น และไม่มีคามจำเป็นที่จะต้องทราบถึงเรื่องย่อ แต่จะไปหาประสบการณ์ของบทภาพยนตร์ด้วยตนเอง แต่ทางด้านกลุ่มวัยทำงานจะลึกลงไปเฉพาะเนื้อหาเกี่ยวกับนักแสดงนำและนักแสดงทั่วไปเท่านั้น เนื่องจากการรับชมภาพยนตร์เพื่อความผ่อนคลายจึงมีความต้องการชมนักแสดงที่ตัวเองชื่นชอบ

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

ทางด้านปัจจัยนั้นด้านราคาตัวเข้าชมคือปัจจัยหลักที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญวัยนักเรียนนักศึกษาตัดสินใจรับชมภาพยนตร์ ดังนั้นผู้ฉายภาพยนตร์ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายให้เพิ่มมากขึ้นเพื่อรองรับความต้องการของลูกค้ายุคนี้ ในส่วนของกลุ่มวัยทำงานแน่นอนเรื่องสถานที่ ไม่อาจเข้าไปบอกให้เพิ่มโรงภาพยนตร์ได้ เรื่องที่ผู้ฉายภาพยนตร์จะจัดการได้ก็คือเรื่องการจัดเวลาการฉายภาพยนตร์ให้เหมาะสมแก่คนกลุ่มนี้มากที่สุดเมื่อทราบถึงช่วงเวลาที่แน่นอนแล้ว การจัดรอบฉายภาพยนตร์ให้แต่ละครั้งมีผู้ชมมากที่สุดก็เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับผู้ฉายภาพยนตร์เอง

จากผลการวิจัยพบว่าในกลุ่มของนักเรียนนักศึกษาและกลุ่มวัยทำงาน ทั้งสองกลุ่มได้รับอิทธิพลจากการอ่านบทวิจารณ์ภาพยนตร์ที่แตกต่างกัน ผู้ผลิตภาพยนตร์ในประเทศสามารถนำผลวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการสร้างภาพยนตร์ให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคเช่น

ถ้าต้องการกลุ่มเป้าหมายหลักเป็นวัยนักเรียนนักศึกษา การสร้างภาพยนตร์ควรมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย ที่ไม่ซับซ้อน ไม่ต้องวิเคราะห์ตีความมากชมแล้วเข้าใจทันที แต่เนื้อเรื่องของภาพยนตร์ก็ไม่ควรจำเจ

หรือต้องการกลุ่มเป้าหมายในกลุ่มวันทำงาน การสร้างภาพยนตร์ควรเน้นไปที่ ตัวนักแสดงที่เป็นที่นิยมหรืออยู่ในช่วงอายุเดียวกับพวกเขา รวมถึงผู้กำกับที่มีผลงานหรือมีชื่อเสียงอยู่แล้ว นักแสดงจะสามารถแสดงบทบาทออกมาได้อย่างสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้นช่วงดั่งดูบุคคลกลุ่มนี้ได้มาก

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับเพลง“หนังโปรดของข้าพเจ้า”

จากผลการทำวิจัยในครั้งนี้สำหรับกลุ่มวัยทำงาน การวิจารณ์ทางด้านเนื้อหาของนักแสดงนำมีผลต่อการไปรับชมภาพยนตร์มากที่สุด ดังนั้นทางเพลงควรที่จะกล่าวถึงนักแสดงและบทบาทในภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ ให้เพิ่มมากขึ้นเพื่อ เช่นกล่าวถึงผลงานที่เคยผ่านมา ที่ประสบความสำเร็จ หรือเกร็ดความรู้อื่น ๆ น้อย ๆ ที่นักแสดงทุ่มเทให้กับการทำงาน เช่นพระเอกลดน้ำหนักจากปกติ หลายสิบกิโลกรัม เพื่อให้สมบทบาทที่ได้เล่นเป็นคนป่วยเป็นต้น เป็นการต่อยอดแรงจูงใจที่เพิ่มมากขึ้น

ส่วนกลุ่มวัยนักเรียนนักศึกษาเน้นเนื้อหาของภาพยนตร์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการไปรับชมมากที่สุด แต่ไม่ใช่เนื้อเรื่องทั้งหมด ดังนั้นทางเพลงควรวิจารณ์โดยทั้งสาเหตุหรือจุดสำคัญ ๆ ของภาพยนตร์ไว้ให้เป็นที่สงสัยเพื่อเป็นการกระตุ้นความอยากรู้ ของกลุ่มนี้ให้เพิ่มมากขึ้น เช่น เนื้อเรื่องพระเอกต้องออกตามหาลูกสาวหายออกจากบ้านเพราะโดนลักพาตัว แต่ในบทวิจารณ์ไม่บอกเหตุผลที่แท้จริงว่า บอกเพียงว่าพระเอกต้องออกสืบและต่อสู้เพื่อบางอย่าง เป็นต้น

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า การใช้อารมณ์ส่วนตัวในการเขียนบทวิจารณ์เป็นเรื่องที่ดีทำให้สื่อถึงอารมณ์ที่ต้องการแสดงออกได้อย่างชัดเจน แต่ในบางครั้งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญคิดว่าการใช้อารมณ์ส่วนตัวมากเกินไปจะทำให้ภาพยนตร์ที่ได้รับคะแนนน้อยอยู่แล้วยิ่งทำให้ได้คะแนนน้อยลงไปอีก เป็นเหมือนการตอกย้ำไปในตัว ซึ่งรวมไปถึงการวิจารณ์ออกแนวส่งเสริมภาพยนตร์ที่ชอบมากเกินไป จนบางครั้งครอบคลุมเนื้อเรื่องเกือบทั้งหมดทำให้ ทำให้ผู้อ่านอาจเกิดความคิดที่เป็นไปในทางตรงกันข้ามได้

5.5 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยอาจศึกษาในแง่มุมอื่น ๆ ของเพลง “หนังโปรดของข้าพเจ้า” เช่นโพสต์ที่ลงถึงรายละเอียดของการถ่ายทำภาพยนตร์ซึกหนึ่งเรื่อง หรือโพสต์ที่ให้ความรู้ก่อนไปชมภาพยนตร์ ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เพราะเป็นโพสต์ที่ต่อยอดเรื่องราวของการวิจารณ์ภาพยนตร์ซึ่งให้แง่มุมเบื้องต้นของภาพยนตร์ที่ผู้ชมทั่วไปอาจจะไม่ทันได้สังเกตซึ่งจะนำไปสู่การรับรู้ที่ลึกซึ้งของผู้ชื่นชอบภาพยนตร์ อย่างไรก็ตามแฟนเพจในเฟซบุ๊กยังมีอีกหลากหลายเพจที่น่าติดตามและวิจารณ์พร้อมให้ความรู้เกี่ยวกับภาพยนตร์ที่แตกต่างกันออกไป เช่น เพจโรงภาพยนตร์ที่ 3 ที่นั่ง 12 หรือเพจหนังดีบอกต่อ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. (2549). *ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: โครงการสื่อพื้นบ้านสื่อ
 สาธารณสุข.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2554). *สื่อเก่า สื่อใหม่ ใจเชื่อมร้อย*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- กอบกุล จันทร์โคติกา. (2553, มีนาคม). การเลือกชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์และความ
 คาดหวังจากการชมภาพยนตร์ไทย. *วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์*, 28(1), 122-153.
- ขวัญเรือน กิตติวัฒน์. (2531). *เอกสารการสอนชุดวิชาพลศาสตร์การสื่อสาร*. นนทบุรี:
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จันทร์ ชุ่มเมืองปัก. (2546). *แรงจูงใจและการจูงใจ สร้างปาฏิหาริย์*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- จิรบุญย์ ทศนบรรจง. (2548). *บทภาพยนตร์ [เอกสารประกอบการสอนวิชาภาพยนตร์]*. กรุงเทพฯ.
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจตนา นาควิษระ. (2532). “วิธีการทางมนุษยศาสตร์” เพื่อความอยู่รอดของมนุษยศาสตร์:
 กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จำนง พรายแยมแซ. (2530). *เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กับการสอนซ่อมเสริม
 (ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์)*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ณัฐนรี ไชยภักดี. (2552). *การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมใน
 โครงการ 7 สปีนรักให้โลก ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระปริญญา
 มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.*
- ณัฐธริสสา ทรัพย์คงเจริญ. (2557). *การเปิดรับข่าวสาร ทศนคติ และการมีส่วนร่วมของ
 ประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ในโครงการปฏิบัติการคืนพื้นผิวจราจรเพื่อประชาชน
 “นโยบาย 5จริง” ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.*
- ทองหล่อ วงศ์อินทร์. (2542). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน*. จันทบุรี: สถาบันราชภัฏรำไพ
 พรรณี.
- ธนาวุฒิ บุญช่วยเหลือ. (2556). *แรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกเล่นสโมสรวีดิชั่น 1 ของนักกีฬา
 ฟุตบอล*. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก.
- นันทขว้าง สิริสุนทร. (2555). *รูปแบบและแนวทางว่าด้วยการวิจารณ์หนังสือ. คมชัดลึก*.
 สืบค้นจาก <http://www.komchadluek.net/news/ent/147136>.

- นภนทร์ หอมสุต, ชาลี นาวิภาพ และณัฐนี สว่างศรี.(2559). *การประชุมวิชาการระดับชาติ “นเรศวรวิจัย” ครั้งที่ 12: วิจัยและนวัตกรรมกับการพัฒนาประเทศ*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นิวัฒน์ ประสิทธิ์วงวิทย์. (2553). *แนวคิดชาตินิยม และบริบททางสังคมในภาพยนตร์แอ็คชั่นไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2551*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพพร ประชากุล. (2543). สัมพันธบท (Intertextuality). *สารคดี*, 16(182), 175-177.
- ปารดา ยังสบาย. (2558). *อิทธิพลของสื่อออนไลน์ (Online Media) ที่มีผลต่อความตั้งใจ ทำกิจกรรมของผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปราณี กองทิพย์ และมังกร ปุ่มกิ่ง. (2542). *หลักการจัดการ*. กรุงเทพฯ: พัฒนาวิชาการ.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2542). *การจัดการองค์การ* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุภา.
- พิเชฐ แสงทอง. (2555). Intertextuality จาก “ตัวบท” สู่ “สัมพันธบท”. *วารสารสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์*, 18(3).
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2542). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทศนศึกษา.
- ภัทริยา วิริยะศิริวิวัฒน์. (2559). *การวิเคราะห์การเล่าเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง Les Misérables*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ภาณุวัฒน์ กองราช. (2554). *การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในประเทศไทย: กรณีศึกษา Facebook*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2548). *ระบบสนับสนุนการตัดสินใจทางธุรกิจ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- มัชฌิมา ศรีทาพร. (2558). *การศึกษาพฤติกรรมการรับชมภาพยนตร์ต่างประเทศของผู้ชม ภาพยนตร์ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- รักศานต์ วิวัฒน์สินอุดม. (2547). *เสกฝัน ปันหนัง: บทภาพยนตร์*. กรุงเทพฯ: บ้านฟ้า.
- ลัทธிகาล ศรีวะรมย์. (2541). *ธุรกิจทั่วไป: ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์มและไซเทกซ์.
- วรพจน์ บุษราคัมวดี. (ม.ป.ป.). *วิชาองค์การและการจัดการ*. สืบค้นจาก <http://fms.vru.ac.th/research/vorapot/A10-5.pdf>.

- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ศุภร เสรีรัตน์, ปณิศา มีจินดา, อรทัย เลิศวรรณวิทย์, ปริญ ลักษิตานนท์, องอาจ ปทะวานิช และคณะ. (2540). *การบริหารการตลาดยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- ศุภลักษณ์ ตรีสุวรรณ. (2548). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท เอช อินชัวร์รันซ์ จำกัด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ศุภร เสรีรัตน์. (2550). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: เอ.อาร์ บีซิเนสเพรส.
- สุปัญญา ไชยชาญ. (2546). *การวิจัยการตลาด* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: พี เอ ลีฟวิ่ง.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2552). *จิตวิทยาการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาดา สุขบำรุงศิลป์. (2553). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนวิศวกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2549). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หนังโปรดของข้าพเจ้า. (2560). *หนังโปรดของข้าพเจ้า*. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/MyFavouriteFilms/>.
- อดิเทพ บุตรราช. (2553). *เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network)*. สืบค้นจาก <http://km.ru.ac.th/computer/?p=199>.
- อารี พันธุ์มณี. (2534). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.
- อิทธิภูมิ พรหมมา และธีรรัตน์ วรพิเชฐ. (2558). การใช้ความคิดเห็นของลูกค้าในสื่อสังคมออนไลน์ ที่มีผลต่อการใช้บริการของธุรกิจโรงแรมไทย. *วิทยาการจัดการสมัยใหม่*, 8(2), 137.
- อุไรลักษณ์ ทองดี. (2545). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมของพนักงานระดับปฏิบัติการ กรณีศึกษา บริษัทดีเอสเอ สยามวาลา จำกัด*. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณลาดกระบัง.
- เอมิกา เหมมินทร์. (2556). *พฤติกรรมการใช้และความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ได้จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Amorose, A. J., & Horn, T. S. (2000). Intrinsic motivation relationships with collegiate athletes' gender, scholarship status, and perceptions of their coaches' behaviour. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 20.
- Bartol, K. M., & Martin, D. C. (1998). *Management*. New York: McGraw Hill.
- Boggs, J. M. (1978). *The art of watching film*. California: The Benjamin/ Cumming.

- Carkhuff, R. R. (1987). *The art of helping* (5th ed.). Amherst, MA: Human Resource Development Press.
- Domjan, M. (1996). *The principles of learning and behavior belmont*. California: Thomson Wadsworth.
- Draft, R. L. (1997). *Management* (6th ed.). Australia: Thomson South - Western.
- Griffin, R. W. (1999). *Management* (5th ed.). Houghton: Mifflin.
- Hellriegel, D., Jackson, S. E., & Martin, J. R. (1996). *Management: A competency based approach* (9th ed.). Ohio: South-Western.
- Katz, D., & Kahn, R. L. (1978). *The social psychology of organization* (2nd ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Loudon, D., & Bitta, A. (1988). *Consumer behavior: Concepts and applications* (3rd ed.). New York: McGraw Hill.
- Lovell, R. B. (1980). *Adult learning*. New York: Halsted Press Wiley & Son.
- Maslow, A. (1970). *Motivation and personnality*. New York: Harper & Row.
- Mowen, J. C., & Minor, M. (1998). *Consumer behavior*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Swain, D. V. (1988). *Film scriptwriting: A practical manual*. Boston: Focal Press.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	อภิชัย พิชัยกมล
อีเมล	Nay.no8@hotmail.com
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2556 จบการศึกษาปริญญาตรี คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ประสบการณ์การทำงาน	พ.ศ. 2557 Creative Activity บริษัท ไทยบาบาเรียน จำกัด

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ข้อตกลงว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้สิทธิในวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

วันที่ 11 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) อภิรักษ์ พิษัณกุล อยู่บ้านเลขที่ 41/1

ขอ รังสิตวิภาวดี 69 ถนน รังสิตวิภาวดี ตำบล/แขวง ชาวตลาด

อำเภอ/เขต ชาวตลาด จังหวัด กทม. รหัสไปรษณีย์ 10700

เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ รหัสประจำตัว 7590300971

ระดับปริญญา ตรี โท เอก

หลักสูตร นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การสื่อสารการตลาดดิจิทัล คณะ นิเทศศาสตร์

ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ” ฝ่ายหนึ่ง และ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตั้งอยู่เลขที่ 119 ถนนพระราม 4 แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110 ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ” อีกฝ่ายหนึ่ง

ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ และ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ ตกลงทำสัญญากันโดยมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิขอรับรองว่าเป็นผู้สร้างสรรค์และเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในงานสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์หัวข้อ รูปขอบเขตอิทธิพลของกรณีศึกษานานาชาติในสังคมกับกรณีศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกแฟนเพจ "ชาวไร่รดของบ้านไร่"

ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (ต่อไปนี้เรียกว่า “สารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์”)

ข้อ 2. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิตกลงยินยอมให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยปราศจากค่าตอบแทนและไม่มีกำหนดระยะเวลาในการนำสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงการทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ ต่อสาธารณชน ให้เข้าต้นฉบับหรือสำเนาอื่น ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิโดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยหรือไม่ก็ได้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน หรือการกระทำอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน

ข้อ 3. หากกรณีมีข้อขัดแย้งในปัญหาสิทธิในสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ระหว่างผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิกับบุคคลภายนอกก็ดี หรือระหว่างผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิกับบุคคลภายนอกก็ดี หรือมีเหตุขัดข้องอื่นๆ เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ อันเป็นเหตุให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิไม่สามารถนำงานนั้นออกทำซ้ำ เผยแพร่ หรือโฆษณาได้ ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิยินยอมรับผิดชอบและชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในความเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิทั้งสิ้น

สัญญานี้ทำขึ้นสองฉบับ มีข้อความเป็นอย่างเดียวกัน คู่สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญานี้โดยละเอียดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อให้ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน และเก็บรักษาไว้ฝ่ายละฉบับ

ลงชื่อ..........ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ
(อนุรักษ์ นิชักมล)

ลงชื่อ..........ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ
(อาจารย์อภิญญา จุลพิสิฐ)
ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดและศูนย์การเรียนรู้

ลงชื่อ..........พยาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤติกา ลีมลาลัย)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ลงชื่อ..........พยาน
(ดร.ปฐมา สตะเวทิน)
ผู้อำนวยการหลักสูตร/ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร